

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een voorstel van wet tot aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195).

De memorie van toelichting, die het wetsvoorstel vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, 29 november 2005

Beatrix

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 2

VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het nodig is het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet aan te passen aan Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 260 vervalt.

B

In het Derde Boek wordt na titel 14 een titel ingevoegd, die luidt:

TITEL 15 VAN RECHTSPLEGING IN ZAKEN BETREFFENDE RECHTEN VAN INTELLECTUELE EIGENDOM

Artikel 1019

Deze titel is van toepassing op de handhaving van rechten van intellectuele eigendom ingevolge de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Rijksoctrooiwet 1995, de eenvormige Beneluxwet op de Merken, de eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen, de Wet houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten, de Zaaizaaden plantgoedwet 2005, op procedures krachtens de artikelen 5 en 5a Handelsnaamwet, op procedures inzake geografische benamingen krachtens artikel 13a Landbouwkwaliteitswet en op rechten van intellectuele eigendom ingevolge verordening (EG) nr. 40/94 van de Raad van 20 december 1993 inzake het Gemeenschapsmerk (PbEG 1994, L11), verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad van 27 juli 1994 inzake het communautaire kwekersrecht (PbEG L 227) en verordening (EG) nr. 6/2002 van de Raad van 12 december 2001 betreffende Gemeenschapsmodellen (PbEG 2002, L3).

Artikel 1019a

1. Een verbintenis uit onrechtmatige daad wegens inbreuk op een recht van intellectuele eigendom geldt als een rechtsbetrekking als bedoeld in artikel 843a.

2. In de procedure op de voet van artikel 843a kan ook overlegging gevorderd worden van ander bewijsmateriaal dat zich in de macht van de wederpartij bevindt.

3. De rechter de vordering af voor zover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd. Artikel 843a, vierde lid, is niet van toepassing.

Artikel 1019b

1. De voorzieningenrechter kan verlof verlenen tot het treffen van voorlopige maatregelen ter bescherming van bewijs aan de verzoeker die voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er inbreuk op zijn recht van intellectuele eigendom is gemaakt of dreigt te worden gemaakt. Tot deze maatregelen ter bescherming van bewijs kunnen behoren, naast de reeds in de wet geregelde maatregelen, conservatoir bewijsbeslag, gedetailleerde beschrijving en monsterneming ter zake van vermeend inbreukmakende roerende zaken, bij de productie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en op de inbreuk betrekking hebbende documenten.

2. De rechter bepaalt zo nodig de wijze waarop beschrijving plaatsvindt of monsters worden genomen en wat met de monsters dient te gebeuren.

3. Deze maatregelen worden genomen zo nodig zonder dat de wederpartij wordt gehoord, met name indien het aannemelijk is dat uitstel de verzoeker onherstelbare schade zal berokkenen, of indien er een aantoonbaar gevaar voor verduistering of verlies van bewijs bestaat.

4. Verlof tot het treffen van de gevraagde maatregel wordt niet gegeven voor zover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd.

Artikel 1019c

Conservatoir beslag tot bescherming van bewijs wordt gelegd met overeenkomstige toepassing van de voorschriften betreffende middelen tot bewaring van zijn recht.

Artikel 1019d

1. Beschrijving geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. De deurwaarder zal de zaken op het door hem daarvan onverwijld op te maken proces-verbaal nauwkeurig beschrijven met opgave van hun beweerdelijk inbreukmakende kenmerken, getal, gewicht en maat overeenkomstig hun aard. Tot deze beschrijving kan ook behoren het op enigerlei wijze vastleggen van de zaken op beeld- of geluidsmateriaal dat wordt gevoegd bij het proces-verbaal.

2. Monsterneming geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. Hij zal van elk soort der zaken ten hoogste drie exemplaren meenemen, tenzij de rechter anders bepaalt. Hij zal van de monsterneming proces-verbaal opmaken met opgave van de omschrijving en de aantallen van elk der meegenomen zaken.

3. De artikelen 440, tweede lid, 443, 444, 444a en 444b zijn van overeenkomstige toepassing. Het proces-verbaal, genoemd in het eerste en tweede lid, vermeldt het rechterlijk verlot.

Artikel 1019e

1. In spoedeisende zaken, met name indien uitstel onherstelbare schade voor de houder van het intellectuele eigendomsrecht zou veroorzaken, is de voorzieningenrechter bevoegd een onmiddellijke voorziening bij voorraad te geven op een bij verzoekschrift gedaan verzoek om tegen de vermeende inbreukmaker een bevel uit te vaardigen teneinde een dreigende inbreuk op het intellectuele eigendomsrecht van de houder te voorkomen, zonder de vermeende inbreukmaker op te roepen.

2. De voorzieningenrechter kan het verzoek toewijzen onder voorwaarde dat tot een door hem te bepalen bedrag zekerheid wordt gesteld.

3. De vermeende inbreukmaker kan vorderen dat de voorzieningenrechter die de beschikking inhoudende het bevel genoemd in het eerste lid heeft gegeven, de beschikking herziet, rechtdoende in kort geding.

Artikel 1019f

1. De rechter kan, op vordering van de eiser, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, gelasten aan eiser informatie te verstrekken over de herkomst en de distributiekanaal van de inbreukmakende goederen en diensten.

2. Indien de eiser informatie wenst te verkrijgen van een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten, kan de rechter op gerechtvaardigde en redelijke vordering van de eiser een getuigenverhoor bevelen over al hetgeen de derde bekend is over de herkomst en de distributiekanaal van de inbreukmakende goederen of diensten. Dit verhoor heeft enkel betrekking op het verkrijgen van de in dit lid bedoelde informatie.

3. Naast of in plaats van verhoor van een getuige ter terechtzitting, kan ook overlegging gevraagd worden van de in het tweede lid bedoelde informatie in schriftelijke vorm door de getuige.

4. De derde, genoemd in het tweede lid, kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht door hem zelf of door de in artikel 165, derde lid, bedoelde andere personen.

Artikel 1019g

De rechter kan op vordering van degene die is getroffen door

- a. een beslag dat is gelegd ingevolge artikel 28, derde lid, Auteurswet 1912, artikel 17, tweede lid, Wet op de naburige rechten, artikel 13bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet op de Merken, artikel 14bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen, artikel 70, negende lid, Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en artikel 13a, negende lid, Landbouwkwaliteitswet,
- b. een maatregel als bedoeld in artikel 1019b, eerste lid,
- c. een bevel als bedoeld in artikel 1019e, eerste lid, of
- d. enige andere voorlopige maatregel die is opgelegd krachtens een in artikel 1019 bedoeld intellectueel-eigendomsrecht, tot voorkoming van een dreigende inbreuk of houdende een verbod op inbreukmakende handelingen of een verbod jegens een tussenpersoon,

gelasten dat degene die om deze maatregel heeft gevraagd de door deze maatregel toegebrachte schade op passende wijze vergoedt, indien het beslag ten onrechte is gelegd of het beslag is opgeheven dan wel voor zover de maatregel niet had behoren te worden getroffen of het bevel niet had behoren te worden gegeven of indien wordt vastgesteld dat er geen inbreuk was gemaakt of dreigde.

Artikel 1019h

Voor zover nodig in afwijking van de tweede paragraaf van de twaalfde afdeling van de tweede titel van het eerste Boek en in afwijking van artikel 843a, eerste lid, wordt de in het ongelijk gestelde partij desgevorderd veroordeeld in redelijke en evenredige gerechtskosten en andere kosten die de in het gelijk gestelde partij heeft gemaakt, tenzij de billijkheid zich daartegen verzet.

Artikel 1019i

1. In zaken betreffende vorderingen tot het gelasten van voorlopige maatregelen als bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom, als bijlage 1C gevoegd bij de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (Trb. 1995, 130), bepaalt de voorzieningenrechter bij het treffen van een voorlopige voorziening een redelijke termijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak. De voorlopige voorziening verliest haar kracht wanneer een eis in de hoofdzaak niet binnen die termijn is ingesteld en de gedaagde een daartoe strekkende verklaring bij de griffie indient. Is de verklaring ingediend na het verstrijken van de gestelde termijn, dan verliest de voorlopige voorziening haar kracht met de indiening van de verklaring.
2. Heeft de voorzieningenrechter geen termijn als bedoeld in het eerste lid gesteld, dan verliest de voorlopige voorziening haar werking door een verklaring als bedoeld in het eerste lid, wanneer na ten minste 31 dagen, waarvan ten minste 20 werkdagen, geen eis in de hoofdzaak is ingesteld.
3. Bij een verklaring als bedoeld in het eerste lid wordt een afschrift overgelegd van het vonnis. Is daartegen een rechtsmiddel ingesteld, dan wordt dit in de verklaring vermeld. De gedaagde zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van zijn verklaring aan de eiser.

ARTIKEL II

De Auteurswet 1912 wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 26c worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 26d

De rechter kan op vordering van de maker, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het auteursrecht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

Artikel 26e

De voorzieningenrechter kan op vordering van de maker of zijn rechtverkrijgende tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de maker of zijn rechtverkrijgende geleden schade.

B

In artikel 27 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, een lid ingevoegd, dat luidt:

2. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

C

In artikel 27a, tweede lid, eerste volzin wordt de zinsnede «ook of mede namens een licentienemer» vervangen door: ook namens of mede namens een licentienemer.

D

Artikel 28 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het auteursrecht geeft aan de gerechtigde de bevoegdheid om roerende zaken, die geen registergoederen zijn en die in strijd met dat recht zijn openbaar gemaakt of een niet geoorloofde verveelvoudiging vormen of die materialen of werktuigen zijn die voornamelijk bij de schepping of vervaardiging van deze zaken zijn gebruikt, als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze zaken vorderen.

2. Het derde lid vervalt onder vernummering van het vierde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid tot derde, vierde, vijfde, zesde en zevende lid.

3. Het vierde lid (nieuw) komt te luiden:

4. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

4. Het zevende lid (nieuw) komt te luiden:

7. Gelijke bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid bestaat ten aanzien van de inrichtingen, producten en onderdelen als bedoeld in artikel 29a alsmede de reproducties van werken als bedoeld in artikel 29b, die geen registergoederen zijn.

5. Na het zevende lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, die luiden:
8. Bij de beoordeling van de maatregelen die de gerechtigde of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste, tweede en zevende lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.
9. De rechter kan op vordering van de gerechtigde, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken.
10. De rechter kan op vordering van de gerechtigde gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens auteursrecht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL III

De Wet op de naburige rechten wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 1a

Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor de houder van een naburig recht gehouden degene die op of in het op grond van deze wet beschermde materiaal als zodanig is aangeduid, of bij gebreke van een dergelijke aanduiding, degene die bij de openbaarmaking of het in het verkeer brengen van dit materiaal als uitvoerende kunstenaar, producent van fonogrammen, producent van eerste vastleggingen van films, of omroeporganisatie, daarvan is bekend gemaakt door degene die het materiaal openbaar maakt of in het verkeer brengt.

B

Na artikel 15 d worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 15e

De rechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op zijn naburig recht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

Artikel 15f

De voorzieningenrechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de rechthebbende geleden schade.

C

Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onder vernummering van het eerste en tweede lid tot tweede en derde lid, wordt een lid ingevoegd, dat luidt:

1. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

2. In het derde lid (nieuw) wordt tweemaal «eerste lid» vervangen door: tweede lid.

D

Artikel 17 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De rechten, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, geven de bevoegdheid om opnamen of reproducties daarvan die in strijd met die rechten in het verkeer zijn gebracht alsmede niet geoorloofde opnamen of reproducties, als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Gelijke bevoegdheid bestaat ten aanzien van roerende zaken die geen registergoederen zijn en die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in de eerste zin bedoelde opnamen of reproducties. Bevoegdheid tot opeising bestaat tevens ten aanzien van gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een van de in de artikelen 2, 6, 7a en 8 bedoelde rechten. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze zaken vorderen.

2. Het derde lid vervalt onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.

3. In het vierde lid (nieuw) wordt de zinsnede «Gelijke bevoegdheid tot opeising, dan wel tot vernietiging of onbruikbaarmaking» vervangen door: Gelijke bevoegdheid tot opeising, dan wel tot onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking.

4. Na het vierde lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, die luiden:

5. De maatregelen bedoeld in het eerste en vierde lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

6. De rechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken.

7. Bij de beoordeling van de maatregelen die de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste en vierde lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

E

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 18a

De rechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL IV

De Databankenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 1a

Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor de producent van een databank gehouden degene die in de databank als zodanig is aangeduid, of bij gebreke van een dergelijke aanduiding, degene die bij de openbaarmaking van de databank als producent daarvan is bekend gemaakt door degene die haar openbaar maakt.

B

Aan artikel 2 worden twee leden toegevoegd, die luiden:

5. De rechter kan op vordering van de producent, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het in het eerste lid bedoelde recht van de producent te maken, bevelen de diensten die gebruikt worden om die inbreuk te maken, te staken.

6. De voorzieningenrechter kan op vordering van de producent tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op het in het eerste lid bedoelde recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de producent geleden schade.

C

Artikel 5c wordt gewijzigd als volgt:

1. De eerste zin van het eerste lid komt te luiden: Inbreuk op het recht genoemd in artikel 2 en inbreuk op artikel 5a, eerste en tweede lid, of artikel 5b bepaalde, geeft de bevoegdheid het geheel of een deel van de inhoud van de databank als bedoeld in artikel 2 en inrichtingen, producten en onderdelen als bedoeld in artikel 5a of databanken als bedoeld in artikel 5b als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen.

2. Het derde lid komt te luiden: De maatregelen bedoeld in het eerste lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

3. Na het vierde lid wordt worden twee leden toegevoegd, die luiden:

5. De rechter kan op vordering van de producent, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de databanken, delen van databanken, inrichtingen, producten of onderdelen die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken.

6. Bij de beoordeling van de maatregelen die de producent of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

D

Na artikel 5c worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 5d

1. Naast schadevergoeding kan de producent van de databank of zijn rechtverkrijgende vorderen dat degene die inbreuk op het databankrecht heeft gemaakt, wordt veroordeeld de door deze ten gevolge van de inbreuk genoten winst af te dragen en dienaangaande rekening en verantwoording af te leggen.

2. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

3. De producent of diens rechtverkrijgende kan de in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze ook namens of mede namens een licentienemer instellen, onverminderd de bevoegdheid van deze laatste in een al of niet namens hem of mede namens hem door de producent of diens rechtverkrijgende ingesteld geding tussen te komen om rechtstreeks de door hem geleden schade vergoed te krijgen of om zich een evenredig deel van de door de gedaagde af te dragen winst te doen toewijzen. De in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze kan een licentienemer slechts instellen als hij bevoegdheid daartoe van de producent of diens rechtverkrijgende heeft bedongen.

Artikel 5e

De rechter kan op vordering van de producent of zijn rechtverkrijgende gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL V

De Handelsnaamwet wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 6a worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 6b

De voorzieningenrechter kan op vordering van eiser tijdelijke voortzetting van de vermeende strijd met de artikelen 5 of 5a toestaan onder de voorwaarde dat gedaagde zekerheid stelt voor vergoeding van de door eiser geleden schade.

Artikel 6c

1. Indien een handelsnaam wordt gevoerd in strijd met de artikelen 5 of 5a, kan de rechter in passende gevallen de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

2. De rechter kan op vordering van degene die de handelsnaam voert gelasten dat op kosten van degene die heeft gehandeld in strijd met de artikelen 3 tot en met 5 b passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VI

De Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot vierde en vijfde lid worden twee leden ingevoegd, die luiden:

2. De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het recht van de houder te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

2. Aan het vierde lid (nieuw) wordt een volzin toegevoegd, die luidt: In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

B

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt de zinsnede «als zijn eigendom op te eisen dan wel daarvan de vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen» vervangen door: als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze exemplaren vorderen.

2. Na het vijfde lid wordt worden drie leden ingevoegd, die luiden:

6. De maatregelen bedoeld in het eerste en tweede lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

7. Bij de beoordeling van de maatregelen die de gerechtigde of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste en tweede lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

8. De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de houder mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken.

C

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 18a

De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VII

Artikel 70 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede lid tot vierde lid, worden twee leden ingevoegd, die luiden:

2. De rechter kan op vordering van de houder van een kwekersrecht, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op zijn kwekersrecht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van een kwekersrecht tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

2. Onder vernummering van het derde (oud), vierde en vijfde lid tot zesde, zevende en achtste lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt:

5. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

3. In het zevende lid (nieuw) wordt in de eerste volzin de zinsnede «onverminderd de bevoegdheid van pandhouders» vervangen door «onverminderd de bevoegdheid van licentiehouders en pandhouders» en wordt in de laatste volzin de zinsnede «als bedoeld in het tweede lid» vervangen door: als bedoeld in het vierde lid.

4. De eerste volzin van het achtste lid (nieuw) komt te luiden: De houder van het kwekersrecht heeft de bevoegdheid roerende zaken waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt, of materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken, als zijn eigendom op te vorderen dan wel de onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen.

5. Onder vernummering van het zesde lid (oud) tot elfde lid, worden twee leden ingevoegd, die luiden:

9. De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering betreffende beslag en executie tot afgifte van roerende zaken, zijn van toepassing. Bij samenloop met een ander beslag, gaat degene die beslag heeft gelegd krachtens dit artikel voor.

10. De maatregelen bedoeld in het achtste lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

6. In het elfde lid (nieuw) wordt de zinsnede «herkomst van de zaken» vervangen door: herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten.

7. Na het elfde lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, dat luidt:

12. De rechter kan op vordering van de houder van het kwekersrecht gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VIII

De Landbouwkwaliteitswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, eerste lid, worden aan het slot, onder vervanging van de punt door een puntkomma, de volgende definitiebepalingen toegevoegd:
verordening 2081/92: verordening (EEG) nr. 2081/92 van de Raad van 14 juli 1992 inzake de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen (PbEG, L 208);

geografische aanduiding: geografische aanduiding als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder b, van verordening 2081/92;

houder van de geografische aanduiding: een natuurlijke of rechtspersoon, die op grond van verordening 2081/92 gerechtigd is een geografische aanduiding te bezigen.

B

Na artikel 13 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 13a

1. De houder van een geografische aanduiding kan zijn recht handhaven jegens een ieder die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, een van de handelingen genoemd in artikel 13, eerste lid, van verordening 2081/92 verricht.

2. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het recht van de houder te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

4. Schadevergoeding kan slechts worden gevorderd van degene die de handelingen bewust verricht. Van bewust handelen is in elk geval sprake, indien de inbreuk is gepleegd nadat de betrokkene bij deurwaarders-exploot op de strijd tussen de handelingen en de geografische aanduiding is gewezen.

5. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

6. In plaats van schadevergoeding kan worden gevorderd, dat de gedaagde veroordeeld wordt de door de inbreuk genoten winst af te dragen en dienaangaande rekening en verantwoording af te leggen; indien de rechter echter van oordeel is dat de omstandigheden van het geval geen aanleiding geven tot een dergelijke veroordeling, zal de rechter de gedaagde tot schadevergoeding kunnen veroordelen.

7. De houder van een geografische aanduiding kan de vorderingen tot schadevergoeding of het afdragen van winst ook namens of mede namens de overige houders van de desbetreffende geografische aanduiding instellen.

8. De houder van een geografische aanduiding heeft de bevoegdheid roerende zaken, waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt, of materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken als zijn eigendom op te eisen, dan wel onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Bij de beoordeling van de vordering wordt een afweging gemaakt tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen alsmede de belangen van derden.

9. De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

betreffende beslag en executie tot afgifte van roerende zaken, zijn van toepassing. Bij samenloop met een ander beslag, gaat degene die beslag heeft gelegd krachtens dit artikel voor.

10. De maatregelen bedoeld in het achtste en negende lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

11. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen aan laatstgenoemde bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de houder van de geografische aanduiding mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken.

12. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL IX

Deze wet is niet van toepassing op procedures waarvan de dagvaarding of het verzoekschrift vóór of op de dag van inwerkingtreding ervan is uitgebracht.

ARTIKEL X

Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Doel en aanleiding

Dit wetsvoorstel strekt tot implementatie van richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (*PbEG L 195*, hierna te noemen: de richtlijn).¹ Het wetsvoorstel omvat een wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Handelsnaamwet, de Wet houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten, de Zaaizaad- en Plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet. De richtlijn beoogt de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten te harmoniseren teneinde inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten in het algemeen en grootschalige namaak (*counterfeit*) en piraterij in het bijzonder effectiever te kunnen bestrijden. Inbreuken hebben steeds vaker een grensoverschrijdend karakter en verschillen in nationale handhavingsregelingen zijn schadelijk voor de interne markt en bemoeilijken een doeltreffende bestrijding van inbreuk. Terwijl enerzijds de rechthebbende in diverse lidstaten op verschillende manieren en met verschillende procedures, maatregelen en rechtsmiddelen inbreuken moet bestrijden, kunnen inbreukmakers anderzijds gebruik maken van die verschillen door hun activiteiten te richten op landen waar de bestrijding ervan het minst doeltreffend is. Maar ook heeft de economie te lijden onder inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten. Zij hinderen investeringen, innovatie en creativiteit en doen afbreuk aan het vertrouwen van het bedrijfsleven in de interne markt. Zonder afdoende handhavingsmogelijkheden dreigt het

¹ Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195). Uiterste implementatiedatum van de richtlijn is 29 april 2006. Voor verdere implementatieaspecten zij verwezen naar de transponeringstabel aan het slot van deze memorie van toelichting.

materiële recht inzake de intellectuele eigendom te verzwakken. Redenen voor de Europese Commissie om een voorstel in te dienen teneinde de civielrechtelijke handhaving te harmoniseren tot een hoog, gelijkwaardig en homogeen niveau van bescherming. De lidstaten dienen maatregelen te nemen teneinde de positie van de houder van een intellectueel-eigendomsrecht te versterken en de inbreukprocedures duidelijker en eenvormiger te maken.

De richtlijn richt zich op de civielrechtelijke procedure. Zij regelt allereerst wie bevoegd is voor de civiele rechter de toepassing van de in de richtlijn gegeven maatregelen, procedures en rechtsmiddelen te verzoeken (artikelen 4 en 5). Vervolgens schrijft de richtlijn voor hoe bewijs van of andere informatie omtrent de inbreuk kan worden verkregen van de inbreukmaker dan wel van derden en hoe bewijs kan worden beschermd door maatregelen zoals beslaglegging (artikelen 6, 7 en 8). Vervolgens geeft de richtlijn nadere regels voor voorlopige en conservatoire maatregelen, zoals een kort geding ter voorkoming van een dreigende inbreuk (artikel 9). Wanneer inbreuk is vastgesteld, dient het mogelijk te zijn de inbreukmakende zaken uit het handelsverkeer te doen halen en te vernietigen en een bevel tot staking van de inbreuk, tot schadevergoeding, proceskostenveroordeling en publicatie van het vonnis te vorderen (artikelen 10 tot en met 15). Ten slotte draagt de richtlijn de lidstaten op de ontwikkeling door het bedrijfsleven van gedragscodes te stimuleren, teneinde inbreuken effectief te kunnen bestrijden door bijvoorbeeld (standaarden voor) technische beschermingsmaatregelen af te spreken (artikel 17).

De richtlijn bevat minimum-harmonisatievoorschriften: de lidstaten mogen aanvullende maatregelen treffen mits deze gunstiger zijn voor de rechthebbende (artikel 2, eerste lid). Uiterlijk op 29 april 2006 dient de richtlijn geïmplementeerd te zijn (artikel 20, eerste lid).

De huidige Nederlandse wetgeving biedt de rechthebbende reeds een uitgebreid en doeltreffend instrumentarium om op te treden tegen inbreukmakers. Een aantal artikelen of onderdelen van artikelen uit de richtlijn behoeft geen uitvoering omdat de Nederlandse wetgeving er reeds in voorziet. Hieronder zal nader uiteengezet worden wanneer dat het geval is. Waar implementatie nodig is, wordt voorgesteld deze voor het grootste deel onder te brengen in een nieuwe titel 15 in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv) voor procedures betreffende intellectuele eigendom. Deze nieuwe titel zal van aanvullende toepassing zijn op alle civielrechtelijke procedures betreffende inbreuken op rechten van intellectuele eigendom. De algemene procesrechtelijke regels van het wetboek blijven van toepassing voor zover er in deze titel niet van wordt afgeweken. Daarnaast wordt voorgesteld de richtlijnbevestigingen die betrekking hebben op de schadevergoeding en de aanverwante maatregelen die gevorderd kunnen worden teneinde de schade tengevolge van de inbreuk zoveel mogelijk te beperken of te herstellen, in de specifieke (hierboven genoemde) intellectuele-eigendoms wetten te implementeren. Deze implementatie vindt plaats in het onderhavige wetsvoorstel waar het nationale wetgeving betreft, in een afzonderlijk voorstel van Rijkswet voor wijziging van de Rijksoctrooiwet 1995 wegens de afwijkende procedure voor rijkswetgeving en in een protocol tot wijziging van de Benelux-verdragen inzake het merken- en modellenrecht.

Aangezien het wetsvoorstel mede betrekking heeft op de handhaving van de industriële-eigendomsrechten waarvoor het ministerie van Economische Zaken eerstverantwoordelijk is, is dit ministerie nauw betrokken geweest bij het opstellen van dit wetsvoorstel.

2. De voorgeschiedenis en het bestaande systeem van handhaving van intellectuele-eigendomsrechten

2.1. Mondiale regelgeving

Uitgangspunt van de richtlijn is de TRIPs-overeenkomst. Dit verdrag, voluit de Overeenkomst inzake handelsaspecten van intellectuele eigendom (*Agreement on Trade related Aspects of Intellectual Property*, verder: TRIPs-overeenkomst), is een bijlage bij het Wereldhandelsverdrag dat op 15 april 1994 is gesloten tussen de lidstaten van de Wereldhandelsorganisatie. Dit verdrag is voor Nederland op 1 januari 1996 in werking is getreden (*Trb.* 1995, 130 en *Stb.* 1994, 947). De TRIPs-overeenkomst geeft minimumstandaarden voor de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten. Deze betreffen het bestaan, de reikwijdte en het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten in het handelsverkeer. Het verdrag kent ook een hoofdstuk over handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende rechtssystemen van de WTO-leden. De richtlijn is voornamelijk op dit hoofdstuk gebaseerd en dit verder aangevuld en versterkt ten gunste van de rechthebbenden. De tenuitvoerlegging van de TRIPs-overeenkomst door de lidstaten vertoont grote verschillen tussen de lidstaten, waardoor de houders van intellectuele-eigendomsrechten niet overal binnen de EU van een gelijk beschermingsniveau kunnen profiteren. Bovendien voorziet de TRIPs-overeenkomst niet in alle gewenste middelen tot handhaving en zijn sommige bepalingen facultatief.

Ook het Unieverdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom uit 1883 en de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst uit 1886, de oudste verdragen op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten, bevatten een enkele bepaling inzake handhaving. Dit zijn met name bepalingen over beslaglegging (zie de artikelen 9 tot en met 10ter van het Unieverdrag en artikel 16 van de Berner Conventie). Ook andere verdragen die zien op afzonderlijke intellectuele-eigendomsrechten hebben vaak een algemeen artikel dat de handhaving moet waarborgen. Deze internationale verdragen zijn vrijwel allemaal ondergebracht bij de *World Intellectual Property Organization* (verder: WIPO), een agentschap van de Verenigde Naties. Deze organisatie heeft inmiddels handhaving van intellectuele-eigendomsrechten ook als zelfstandig onderwerp op haar agenda gezet. Zij heeft een werkgroep opgericht ter ondersteuning van de verdragsstaten, en vooral de minder ontwikkelde verdragsstaten, bij de praktische aspecten van handhaving. Ook de WIPO heeft hiermee het belang van handhaving van intellectuele-eigendomsrechten onderkend.

De douane speelt een grote rol op het gebied van handhaving van intellectuele-eigendomsrechten aan de grens. In 1952 werd de Internationale Douane Raad in het leven geroepen, die in 1994 is omgedoopt tot Wereld Douane Organisatie (WDO). De WDO heeft de bepalingen uit de TRIPs-overeenkomst die betrekking hebben op maatregelen aan de grens (titel 4 uit deel III van de TRIPs-overeenkomst) uitgewerkt tot een in 1994 verschenen model dat inpasbaar is in bestaande nationale douane-procedures. Het WDO-model komt overeen met de EG-Verordening (EG) nr. 3295/94 inzake piraterij (zie hieronder). Deze verordening gaat sinds de gewijzigde versies van Verordening (EG) nr. 241/1999 en Verordening (EG) nr. 1383/2003 verder dan het WDO-model.

2.2. Europese regelgeving

Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven, hebben de bepalingen over handhaving uit de TRIPs-overeenkomst ook als inspiratiebron gediend voor de Europese anti-piraterijverordening uit 1986. Deze verordening is een aantal malen vervangen en herzien (Verordening (EG) nr. 3295/94,

PbEG 1994, L341, nr. 241/99, *PbEG* 1999, L27 en nr. 806/2003, *PbEG* 2003, L 122), de laatste keer door verordening (EG) nr. 1383/2003 van de Raad van 22 juli 2003 inzake het optreden van de douaneautoriteiten ten aanzien van goederen waarvan wordt vermoed dat zij inbreuk maken op bepaalde intellectuele-eigendomsrechten en inzake maatregelen ten aanzien van goederen waarvan is vastgesteld dat zij inbreuk maken op dergelijke rechten (*PbEG* 2003, L196). De verordening heeft betrekking op handhaving aan de buitengrenzen van de EU van het merken-, modellen-, octrooi- en auteursrecht, de naburige rechten en geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen. Doelstelling van de verordening is te verhinderen dat zaken die inbreuk op deze rechten maken, op de interne markt terecht komen. Zij voorziet in een procedure waardoor een rechthebbende de douane kan verzoeken dergelijke zaken die zich bevinden in een douanebestemming (invoer, uitvoer, wederuitvoer en plaatsing onder een schorsingsregeling) tegen te houden. Daarnaast kan de douane ook ambtshalve optreden als zij namaak- of piraterijgoederen ontdekt. Sinds 1 april 1996 is het mogelijk een Gemeenschapsmerk te registreren bij het «Bureau voor Harmonisatie binnen de interne markt» (naar de Engelse afkorting doorgaans aangeduid als het OHIM) te Alicante. Daarmee kan bescherming van een merk voor de gehele Europese Unie verkregen worden. Op grond van de Gemeenschapsmerkenverordening (nr. 40/94, *PbEG* 1994, L11, laatstelijk gewijzigd in 2004 door Verordening nr. 781/2004, *PbEG* 2004, L123) is het mogelijk via een nationale rechtbank een verbod op inbreuk te vorderen voor alle EU-landen waar de inbreukmaker actief is. Een dergelijke grensoverschrijdende uitspraak vereenvoudigt in grote mate het civielrechtelijk optreden tegen inbreuk. De verordening bepaalt dat in een inbreukprocedure inzake een Gemeenschapsmerk dezelfde voorlopige en beschermende maatregelen kunnen worden gevraagd als het nationale recht kent voor nationale merken, ook als een rechtbank van een andere lidstaat krachtens de verordening bevoegd is om kennis te nemen van het bodemgeschil. De Gemeenschapsmodellenverordening (nr. 6/2002, *PbEG* 2002, L3) en de Gemeenschapskwekersrechtverordening (nr. 2100/94, *PbEG* 1994, L 227) kennen een gelijke structuur van rechtssysteem en handhaving als die van het Gemeenschapsmerk.

Sinds 1992 bestaat er ook een EU-brede bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen (Verordening nr. 2081/92, *PbEG* 1992, L208). Oorsprongsbenamingen beschermen het gebruik van namen van een streek of plaats in relatie tot producten die uit de desbetreffende streek komen en waarvan de kwaliteit of kenmerken hoofdzakelijk zijn toe te schrijven aan het geografische milieu (zowel natuurlijke als menselijke factoren) en waarvan de productie in het geografische gebied geschiedt. Geografische aanduidingen beschermen het gebruik van namen van een streek of plaats in relatie tot producten die geproduceerd, verwerkt of bereid zijn in die streek of plaats en waarvan een bepaalde hoedanigheid, de faam of een ander kenmerk aan deze geografische oorsprong kan worden toegeschreven. Na registratie is de aanduiding beschermd tegen gebruik ervan door producenten die niet in het geografische gebied gevestigd zijn en van wie de producten niet aan de gestelde eisen voldoen.

2.3. Nationale regelgeving

De handhaving van intellectuele-eigendomsrechten kan zowel op civielrechtelijke als strafrechtelijke wijze plaatsvinden. Het is in Nederland in eerste instantie aan de rechthebbende zelf om op te treden tegen een inbreukmaker. Strafrechtelijke handhaving wordt aangewend als ultimum remedium. Daarbij is in vele gevallen schade voor de volksgezondheid en veiligheid in het geding. Daarnaast staat de bestuursrechtelijke handha-

ving door de douane aan de buitengrens. Hieronder volgt een korte uiteenzetting over deze drie gebieden van handhaving.

Privaatrechtelijke handhaving

Optreden tegen iedere vorm van inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de rechthebbende zelf via het civielrechtelijke traject. Nederlandse wetgeving beschikt reeds over een uitgebreid instrumentarium voor de civielrechtelijke aanpak, dat zowel toepasbaar is op eenvoudige inbreuken als op grootschalige namaak en piraterij. De civiele procedure wordt gevoerd volgens de algemeen geldende regels voor civielrechtelijke procesvoering in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Daarnaast kan de rechthebbende gebruik maken van enkele in de specifieke intellectuele-eigendomswetgeving in kwestie opgenomen maatregelen, bijvoorbeeld beslag op en opeising van inbreukmakende voorwerpen zoals op basis van artikel 28 Auteurswet 1912. Ten slotte zijn in het kader van de onrechtmatige daad (inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht valt onder artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek (BW)) in de rechtspraak een aantal maatregelen ontwikkeld die de schade die de inbreuk veroorzaakt, voor de rechthebbende moeten beperken en tegengaan. Veel van deze maatregelen zijn gebaseerd op artikel 3:296 BW, waaruit volgt dat degene die jegens een ander verplicht is iets te geven, te doen of na te laten, daartoe door de rechter, op vordering van de gerechtigde, wordt veroordeeld. Het gaat hier om de volgende maatregelen:

1. verbod op (eventueel dreigende) inbreukmakende handelingen;
2. nietigverklaring en doorhaling van een geregistreerd en inbreukmakend of anderszins ten onrechte verleend recht;
3. schadevergoeding (artikel 6:162 jo artikel 6:195 BW);
4. winstafdracht;
5. beslaglegging tot afgifte van inbreukmakende goederen;
6. opeising van inbreukmakende zaken door de rechthebbende dan wel vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan;
7. gebod om informatie te verstrekken over de identiteit van afnemers van inbreukmakende producten en over hoeveelheden, dit om hen apart te dagvaarden of om de naleving van andere maatregelen zoals de *recall* te kunnen controleren;
8. *recall*: gebod tot het terughalen van inbreukmakende zaken bij afnemers (niet zijnde consumenten); dit voorkomt dat alle schakels in een distributieketen afzonderlijk gedagvaard zouden moeten worden om alle inbreukmakende goederen uit de markt te halen;
9. publicatie van het vonnis of gebod tot het schrijven van een brief aan afnemers of andere betrokkenen om hen te informeren over het vonnis;
10. alles te versterken met een dwangsom ingeval de inbreukmaker het vonnis niet nakomt.

Het Nederlands bedrijfsleven is zelf zeer actief betrokken bij de bestrijding van intellectuele-eigendomsfraude. Daarnaast zijn groepen belanghebbenden actief die wereldwijd de belangen van rechthebbenden organiseren en bewaken. Deze organisaties beschikken vaak over zeer hoogwaardige informatie. Zij opereren internationaal en voorzien wereldwijd opsporings- en handhavingdiensten van actuele informatie. Voorbeelden hiervan zijn de Stichting Namaakbestrijding/React, Stichting BREIN (Bescherming Rechten Entertainment-Industrie Nederland), Stichting Platform Multimediaproductanten en internationale organisaties zoals de *Business Software Alliance* en de *International Federation of the Phonographic Industry* (IFPI).

Bestuursrechtelijke handhaving

De bestuursrechtelijke handhaving aan de Nederlandse buitengrens van de EU door de douane wordt beheerst door de hierboven in paragraaf 2.2 genoemde anti-piraterijverordening nr. 1383/2003. Indien een rechthebbende serieuze aanwijzingen heeft dat inbreukmakende zaken in Nederland ingevoerd dreigen te worden, kan hij de douaneautoriteiten schriftelijk verzoeken de vrijgave ervan voor het vrije verkeer op te schorten. Wanneer de bedoelde goederen worden aangetroffen, waarschuwt de douaneautoriteit de rechthebbende, waarna deze tien dagen de tijd heeft – die periode kan met nog eens tien dagen worden verlengd – een rechtszaak te starten over de inbreukvraag. Ook kunnen douaneautoriteiten ambtshalve vrijgave van verdachte zendingen opschorten, waarna de rechthebbende wordt gewaarschuwd, die de hiervoor bedoelde procedure tot vaststelling van de inbreuk aanhangig dient te maken. Indien de inbreuk is vastgesteld, kan de partij goederen vernietigd worden.

Strafrechtelijke handhaving

Aangezien handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in eerste instantie bij de rechthebbende berust, wordt het strafrecht in beginsel pas als ultimum remedium ingezet. De strafrechtelijke bestrijding van namaak en piraterij is voornamelijk in handen van de FIOD-ECD, de bijzondere opsporingsdienst waarbij strafrechtelijk onderzoek naar intellectuele-eigendomsfraude is ondergebracht. De FIOD-ECD doet veelal onderzoek naar aanleiding van signalen van de politie of douane, maar ook van de rechthebbenden, met name als het civiele recht geen uitkomst biedt. Daarnaast verricht de FIOD-ECD eigen rechercheonderzoek.

Sinds 1 april 2002 heeft het openbaar ministerie speciaal voor de strafrechtelijke aanpak van intellectuele-eigendomsinbreuken een functioneel parket in het leven geroepen, teneinde namaak en piraterij gestructureerd te kunnen bestrijden. Dit parket oefent het gezag uit over de opsporing en vervolging. Dit behelst zowel het geven van bijzondere aanwijzingen bij de opsporing in concrete zaken als het geven van algemene aanwijzingen omtrent de richting voor het opsporingsbeleid.

De Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (AID) is belast met de strafrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in de landbouwproductiesector, het kwekersrecht en de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen. Bij de vraag in welke gevallen het strafrecht voor toepassing in aanmerking komt, moet met name bij het algemeen belang worden aangeknoopt. Het algemeen belang kan in het geding zijn bij gedragingen die een bedreiging (kunnen) vormen voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid. Verder gaat het met name om de grootschalige vormen van intellectuele-eigendomsfraude, gepleegd in beroep of bedrijf, die de markt verstoren. Ten slotte is strafrechtelijk optreden aangewezen bij vermoeden van betrokkenheid van georganiseerde criminaliteit.

De strafrechtelijke handhaving van het merken- en modellenrecht is geregeld in het Wetboek van Strafrecht (artikel 337). Strafrechtelijke handhaving van het octrooirecht komt vrijwel niet voor. De strafbepaling staat in de ROW 1995 zelf (artikelen 45 en 79). De strafrechtelijke handhaving van het kwekersrecht is geregeld in de artikelen 90–91 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en artikel 1, onder 2, van de Wet op de economische delicten. De Auteurswet 1912 (Aw) en de Wet naburige rechten (Wnr) kennen eigen strafbepalingen (met name de artikelen 31–36b Auteurswet en de artikelen 21–31 Wet naburige rechten). Ook in de Handelsnaamwet is een strafbepaling opgenomen (artikel 7).

3. Inhoud van de richtlijn

3.1. Algemeen

De richtlijn legt een bodem in de civielrechtelijke handhaving van de lidstaten. De richtlijn bevat minimum-harmonisatie-eisen waaraan de lidstaten moeten voldoen en zij mogen verdergaande maatregelen treffen indien dat ten gunste is van de rechthebbenden (artikelen 1 en 2, eerste lid, van de richtlijn). De richtlijn laat de nationale systemen van rechts-handhaving verder ongemoeid en schrijft enkel voor dat er voor intellectuele-eigendomsrechten een civielrechtelijke handhaving-procedure beschikbaar dient te zijn. De richtlijn ziet dus niet op het strafrecht (artikel 2, derde lid, onder c van de richtlijn).

3.2. Toepassingsgebied

De richtlijn heeft in beginsel betrekking op alle inbreuken op communautaire en nationale intellectuele-eigendomsrechten. Bij enkele bepalingen kunnen de lidstaten echter als voorwaarde voor toepasselijkheid opnemen dat de inbreukmakende handelingen moeten zijn gepleegd op commerciële schaal. Volgens rechtsoverweging 14 van de richtlijn zijn dit handelingen waarmee direct of indirect economisch of commercieel voordeel wordt beoogd en normaliter sluit dit volgens de overweging handelingen van eindgebruikers te goeder trouw uit. Overigens stellen de meeste industriële-eigendoms wetten reeds een soortgelijk voorwaarde wil er ten algemene sprake zijn van inbreuk, zodat de eindgebruiker-consumpt buiten beschouwing blijft. Bij merkenrechten moet er sprake zijn van gebruik in het economisch verkeer (artikel 13A, eerste lid, van de Benelux-Merkenwet). In het modellenrecht gaat het om gebruik «met industrieel of commercieel oogmerk» (artikel 14, eerste lid, van de Benelux-Tekeningen- of Modellenwet). Hetzelfde geldt voor het octrooi-recht, waar het geöctrooieerde voortbrengsel beschermd is tegen inbreukmakende handelingen door een derde verricht «in of voor zijn bedrijf» (artikel 53, eerste lid, van de Rijsoctrooiwet 1995). Het kwekerrecht beschermt niet tegen handelingen die in de privé-sfeer en niet bedrijfs-matig zijn verricht (artikel 57, derde lid, van de Zaaizaad- en Plantgoedwet 2005, *Stb.* 184). In het topografieënrecht kan de verkrijger te goeder trouw van een inbreukmakend exemplaar van een halfgeleiderproduct waarin een topografie is vevat, niet door de rechthebbende worden aange-sproken wegens inbreuk (artikel 16, eerste lid, van de Wet bescherming oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten). Het is overigens te allen tijde aan de rechter om te beoordelen of een gevorderde maat-regel proportioneel is ten opzichte van de geconstateerde inbreuk. Een ander aspect van het toepassingsgebied is de vraag op welke rechten de richtlijn betrekking heeft. Het gaat volgens artikel 1 jo. artikel 2, eerste lid, van de richtlijn om «elke inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten, zoals bepaald in het communautaire recht en/of het nationale recht van de betrokken lidstaat» en deze term omvat volgens datzelfde artikel ook «industriële eigendomsrechten». Overweging 13 van de richtlijn voegt daaraan toe dat de werkingssfeer van de richtlijn «zo breed mogelijk» dient te worden vastgesteld «zodat zij alle intellectuele-eigendomsrechten omvat die onder de communautaire bepalingen op dit gebied en/of het nationaal recht van de betrokken lidstaat vallen». In een verklaring betref-fende artikel 2 van de richtlijn (2005/295/EG, *PbEG* 13 april 2005, L 94/37) heeft de Commissie daar nog het volgende aan toegevoegd:

«De Commissie is van oordeel dat ten minste de volgende intellectuele-eigendomsrechten onder het toepassingsgebied van de richtlijn vallen:

- auteursrechten,
- naburige rechten van het auteursrecht,

- het recht sui generis van de maker van een databank,
- rechten van de maker van topografieën van halfgeleiderproducten,
- merkenrechten,
- rechten op tekeningen of modellen,
- octrooirechten, met inbegrip van de rechten afgeleid van aanvullende beschermingscertificaten,
- geografische aanduidingen,
- rechten op gebruiksmodellen, kwekersrechten,
- handelsnamen, voor zover deze in het betrokken nationale recht als uitsluitende eigendomsrechten worden beschermd.»

De Commissie kan worden toegegeven dat dit rechten zijn die doorgaans onder de categorie intellectuele-eigendomsrechten vallen. Deze rechten worden dan ook vrijwel volledig bij de implementatie betrokken. Dit geldt ook voor de toepasselijkheid van de richtlijn op geografische aanduidingen. De handhaving van geografische aanduidingen geschiedt nu doorgaans door middel van publiekrechtelijke handhaving, zoals neergelegd in de Landbouwkwaliteitswet en de Wet op de economische delicten. Eventuele inbreuken op beschermde geografische aanduidingen zouden in Nederland momenteel ook door middel van een onrechtmatigedaadsactie aangepakt kunnen worden, maar de richtlijn dwingt nu tot het nader regelen van civielrechtelijke handhaving in lijn met de andere intellectuele-eigendomsrechten. Geografische aanduidingen maken immers onderdeel uit van de TRIPs-overeenkomst (artikelen 22-24), waardoor ze door de internationale gemeenschap zijn erkend als intellectuele-eigendomsrechten en de TRIPs-overeenkomst heeft als basis gediend voor de richtlijn. Houders van geografische aanduidingen uit de EU-lidstaten moeten kunnen optreden op basis van de civielrechtelijke procedures en maatregelen zoals die door de richtlijn zijn voorgeschreven. Daartoe wordt in de Landbouwkwaliteitswet aangepast en titel 15 Rv van toepassing verklaard op procedures krachtens het nieuwe artikel 13a van het Landbouwkwaliteitswet.

De handelsnaam is het enige intellectuele-eigendomsrecht uit de lijst van de Commissie dat in de TRIPs-overeenkomst niet voorkomt en ook nooit onderwerp is geweest van EG-harmonisatie. De bescherming van de handelsnaam wordt wel vanouds erkend als intellectueel-eigendomsrecht in het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom. De vraag is gerechtvaardigd of de handelsnaam wordt beschermd «als uitsluitend eigendomsrecht», zoals de Commissie in haar mededeling als voorwaarde stelt. De handelsnaam is de naam waaronder een onderneming wordt gedreven en kan niet los van de onderneming worden overgedragen (artikel 2 Handelsnaamwet). Een recht op een handelsnaam blijft doorgaans beperkt tot een bepaald gebied of een bepaald gedeelte van de markt. Bovendien is het niet aan de rechthebbende voorbehouden op te treden tegen een misleidende handelsnaam: krachtens artikel 6, eerste lid, van de Handelsnaamwet kan «iedere belanghebbende» verzoeken de handelsnaam zodanig te wijzigen dat de gestelde onrechtmatigheid wordt opgeheven. Daarom wordt in de literatuur wel verdedigd dat er geen sprake lijkt te zijn van een exclusief recht, noch van een zuiver eigendomsrecht. Desalniettemin is het zinvol de richtlijn in ieder geval gedeeltelijk in de Handelsnaamwet te implementeren en titel 15 Rv ook van toepassing te verklaren op handelsnaamgeschillen voor die geschillen die weinig afwijken van de andere intellectuele-eigendomsrechten. De implementatie is daarom beperkt tot procedures krachtens de artikelen 5 en 5a van de Handelsnaamwet. De procedures krachtens de artikelen 3, 4 en 5b hebben betrekking op bescherming van het publiek tegen misleiding en niet op bescherming zoals intellectuele-eigendomsrechten bieden tegen inbreuken door derden. Ook wat betreft de te vorderen maatregelen is de implementatie van de richtlijn in de Handelsnaamwet beperkt. Inbeslagname of afgifte van inbreukmakende goederen is in handelsnaam-

zaken moeilijk denkbaar, evenals maatregelen zoals terugroeping uit het handelsverkeer of vernietiging van inbreukmakende zaken. Ook winstafdracht zal doorgaans niet aan de orde zijn. In de nieuwe titel 15 Rv is geen van de bepalingen expliciet uitgesloten van toepassing op handelsnaamprocedures. Dit laat onverlet dat sommige maatregelen in een handelsnaamprocedure niet goed denkbaar zijn. Dit wijst zich echter in de rechtspraak vanzelf uit. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de bewijsbescherming van de artikelen 1019b, 1019c en 1019d Rv en de informatieverstrekking van artikel 1019f.

3.3. Procedures, maatregelen en rechtsmiddelen

De richtlijn verplicht tot het in het leven roepen van diverse procedures, maatregelen en rechtsmiddelen tot handhaving van intellectuele-eigendomsrechten die in civielrechtelijke procedures kunnen worden ingeroepen. Een deel ervan heeft betrekking op voorlopige maatregelen, zoals beslaglegging en kort geding, die kunnen worden getroffen alvorens een bodemprocedure aanhangig te maken. Een ander deel heeft betrekking op de vorderingen die naar aanleiding van een inbreuk kunnen worden ingediend en die dienen om bewijsmateriaal en andere informatie over de inbreuk te verkrijgen, om de inbreuk te stoppen en om de schade die is aangericht door de inbreuk zoveel mogelijk te beperken, terug te draaien of te vergoeden.

Ten algemene schrijft de richtlijn voor dat de procedures, maatregelen en rechtsmiddelen eerlijk en billijk dienen te zijn, niet onnodig ingewikkeld of kostbaar mogen zijn en geen onredelijke termijnen of nodeloze vertragingen mogen inhouden (artikel 3, eerste lid, van de richtlijn). Daarnaast moeten ze doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn (artikel 3, tweede lid, van de richtlijn). Deze bepaling is als algemeen criterium tot de lidstaten gericht, het biedt aan partijen in een procedure geen grond om zich op te beroepen.

De richtlijn bevat enige facultatieve voorschriften over de personen die bevoegd zijn de toepassing van de maatregelen, procedures en rechtsmiddelen uit de richtlijn te vragen (artikel 4). Naast de houders van de intellectuele-eigendomsrechten kunnen dit gemachtigden zijn, zoals licentiehouders en ten slotte organisaties die hetzij officieel erkend zijn voor het collectieve beheer van intellectuele-eigendomsrechten, hetzij opkomen voor de verdediging van beroepsbelangen. Wegens bewijsproblemen rond het houderschap van de niet-geregistreeerde auteurs- en naburige rechten, is een regeling getroffen voor het vermoeden van auteurschap of houderschap van naburige rechten (artikel 5). Het is voldoende dat de naam van de gerechtigde op de gebruikelijke wijze op het werk vermeld staat.

Afdeling 2 van de richtlijn bevat bepalingen voor het bewijsmateriaal. Artikel 6 opent voor de procespartijen de mogelijkheid om bewijs dat zich bij de wederpartij bevindt op te vragen via de rechter. Dit bewijs kan ook bancaire, financiële of handelsdocumenten betreffen. Artikel 7 scheidt voorwaarden om bewijsmateriaal te beschermen, door maatregelen als beschrijving, monsterneming of beslaglegging. Ook productiemiddelen en op de inbreuk betrekking hebbende documenten kunnen hieronder vallen. Artikel 8 biedt de rechthebbende de mogelijkheid informatie te krijgen over de herkomst en de distributiekanaal van de inbreukmakende goederen. Deze informatie kan zowel van de gedaagde inbreukmaker worden gevraagd als van derden die op bepaalde wijze bij de inbreuk zijn betrokken.

Artikel 9 verplicht de lidstaten tot het opnemen in de wetgeving van een voorlopig bevel, door de rechter uit te spreken jegens gedaagde, tot voorkoming van een dreigende inbreuk of tot stopzetting van inbreuk (eerste lid, onder a). Een soortgelijk bevel moet ook jegens tussenpersonen gevorderd kunnen worden. Daarnaast moet de rechter ingevolge dit

artikel de inbeslagname en afgifte kunnen gelasten van zaken waarvan wordt vermoed dat ze inbreuk maken (eerste lid, onder b). Wanneer de betaling van schadevergoeding in gevaar komt, kan ook beslag gelegd worden teneinde deze betaling zeker te stellen (tweede lid). Deze maatregelen kunnen in passende gevallen ex parte genomen worden (vierde lid). Daarbij zijn maatregelen getroffen voor herziening en herroeping van de beslissing de beslaglegging te gelasten (vierde en vijfde lid), voor het stellen van zekerheid (zesde lid) en voor de eventuele betaling van schadevergoeding door de eiser indien de voorlopige maatregelen ten onrechte gevraagd zijn (zevende lid).

Indien de inbreuk is vastgesteld, zijn in de richtlijn diverse maatregelen opgenomen die de schade moeten beperken, herstellen of vergoeden. Ten eerste kunnen de inbreukmakende zaken teruggeroepen of definitief verwijderd worden uit het handelsverkeer of vernietigd worden (artikel 10). Ten tweede kan een bevel tot staking van de inbreuk gegeven worden (artikel 11). Ten derde kunnen lidstaten de mogelijkheid bieden om in plaats van deze eerste twee maatregelen betaling van schadeloosstelling op te leggen (artikel 12). Ten vierde is een regeling opgenomen voor de betaling en de wijze van vaststelling van de schadevergoeding (artikel 13). Daarbij dient de rechter rekening te houden met alle passende aspecten van economische en morele schade of hij kan de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag op basis van bijvoorbeeld licentievergoedingen die betaald zouden zijn als de inbreukmaker toestemming zou hebben gevraagd voor het gebruik van het intellectuele-eigendomsrecht. Ten vijfde is een proceskostenveroordeling voorgescreven voor de verliezende partij (artikel 14). Ten zesde kan het vonnis openbaar gemaakt worden (artikel 15).

Ten slotte zijn nog enkele bepalingen opgenomen die voor de implementatie niet van belang zijn. Het betreft een artikel dat opmerkt dat de lidstaten andere passende sancties voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten kunnen vaststellen (artikel 16). Verder dienen lidstaten te stimuleren dat het bedrijfsleven maatregelen treft op basis van zelfregulering, zoals gedragscodes en het gebruik van een broncode op optische schijven zodat de herkomst daarvan kan worden vastgesteld (artikel 17). De richtlijn dient na drie jaar geëvalueerd te worden, waarbij de lidstaten informatie over de stand van de uitvoering van de richtlijn moeten aanleveren (artikel 18). De lidstaten dienen ten slotte correspondenten aan te wijzen die de samenwerking en onderlinge informatie-uitwisseling bevorderen (artikel 19).

4. De implementatie

4.1. Procedure

Bij de voorbereidingen van het wetsvoorstel is overleg gevoerd met de commissie Burgerlijk Procesrecht van het ministerie van Justitie. Haar opmerkingen zijn meegenomen in het onderhavige wetsvoorstel. Verder is het commentaar gevraagd aan de Raad voor de Rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten en de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). Bovendien is het concept-wetsvoorstel voor gelegd aan Actal ter toetsing in het kader van de administratieve lasten voor burger en bedrijfsleven (zie hieronder paragraaf 5). De adviezen¹ van deze organisaties hebben geleid tot verdere verbetering van het wetsvoorstel. De opmerkingen waren grotendeels van technische of tekstuele aard en zijn voor een groot deel overgenomen. Enkele opmerkingen hadden de strekking om formuleringen die rechtstreeks uit de richtlijn waren overgenomen aan te passen aan in de Nederlandse wet gangbare formuleringen. Aan die adviezen is enkel gevolg gegeven indien er naar verwachting weinig tot geen inhoudelijk verschil bestaat tussen de richtlijntekst en de in Nederlandse wetgeving gebruikte-

---

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

lijke formulering. Interpretaties van richtlijnformuleringen die aan het Hof van Justitie EG worden voorgelegd, dienen immers ook zoveel mogelijk op de Nederlandse implementatie van toepassing te zijn. De suggestie van de KBvG om het mogelijk te maken het verzoek tot beslaglegging te richten op een locatie, omdat de naam van degene onder wie de rechthebbende beslag wenst te leggen soms niet bekend is, is niet overgenomen. Het gaat hier om een maatregel die het huidige Nederlandse beslagstelsel drastisch zou wijzigen en die het bereik van de richtlijn ver te buiten gaat. Ook het advies van de KBvG om het derdenbeslag buiten toepassing te laten, omdat dergelijk beslag omslachtig is en door de derde op eenvoudige wijze teniet gedaan kan worden, is niet opgevolgd. Het zou in strijd zijn met de strekking van de richtlijnimplementatie om een beslag dat door eenieder gelegd kan worden, juist voor intellectuele-eigendomsrechthouders buiten toepassing te verklaren. Het gaat er juist om hen een breed instrumentarium te bieden om tegen inbreuk op te treden. Bovendien zal de omstandigheid dat derdenbeslag niet altijd het gewenste resultaat heeft, ertoe leiden dat rechthebbenden niet snel de toepassing ervan zullen vragen. In de praktijk blijkt ook dat derdenbeslag meestal omzeild wordt door «gewoon» beslag te leggen bij de derde die als houder van de inbreukmakende zaken vaak tevens inbreukmaker zal zijn.

4.2. Inhoud

Het eerste artikel uit de richtlijn waarvan de implementatie overwogen dient te worden, is artikel 4. Het gaat hier om de erkenning van de personen en organisaties die kunnen optreden tegen inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten. Het artikel is facultatief geformuleerd, nu bij iedere categorie personen en organisaties is opgenomen dat hun rechten enkel erkend hoeven te worden «voorzover toegestaan door en in overeenstemming met de bepalingen van het toepasselijke recht». Als eerste categorie is vanzelfsprekend aangewezen de rechthebbende zelf (artikel 4, onder a, van de richtlijn). Hem dient het hele arsenaal aan maatregelen tot handhaving van zijn recht ter beschikking te staan. Wie rechthebbende is, is in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten aangegeven. Dit vergt geen nadere aanpassing. Dit geldt ook voor de licentiehouders (artikel 4, onder b). Daarbij dient de kanttekening gemaakt te worden dat licentiehouders naar Nederlands recht niet de bevoegdheid hebben zelfstandig op te treden tegen inbreuk. Dat is afhankelijk van de toestemming van de rechthebbende en van hetgeen het licentiecontract daaromtrent bepaalt. De richtlijn verplicht er niet toe dit te wijzigen. Daarnaast geeft artikel 4 de lidstaten de mogelijkheid ook officieel erkende collectieve beheersorganisaties en officieel erkende organisaties voor de verdediging van beroepsbelangen aan te wijzen als zijnde bevoegd om op te treden tegen inbreuk. In de Nederlandse wetgeving zijn geen specifieke bepalingen opgenomen voor procesvoering door dergelijke organisaties, afgezien van de algemene regeling voor collectieve acties in artikel 3:305a BW. Deze actie biedt naar de mening van de Nederlandse regering voldoende gelegenheid voor groepsacties. Overigens is het aan de rechthebbende zelf om eventueel contractueel aan dergelijke organisaties procesbevoegdheid te geven. Er is geen aanleiding om dit wettelijk voor te schrijven.

Het vermoeden van auteurschap van artikel 5 van de richtlijn vloeit reeds voort uit artikel 6 van de Berner Conventie en artikel 4 van de Auteurswet 1912 en behoeft derhalve geen implementatie. Het vermoeden van houderschap van een naburig recht wordt geïmplementeerd in de Wet op de naburige rechten. Het zal ook in de Databankenwet worden opgenomen. Gezien de totstandkomingsgeschiedenis van de richtlijn en de bedoeling van de richtlijn, ligt het voor de hand dat ook voor databanken wordt vastgelegd wie aangemerkt moet worden als rechthebbende. Data-

banken zijn immers evenals de door het auteursrecht beschermde werken en de handelingen die krachtens de Wet op de naburige rechten zijn beschermd, de enige niet-geregistreerde rechten onder de intellectuele-eigendomsrechten.

Het opvragen van bewijsmateriaal dat zich in de macht van de wederpartij bevindt (artikel 6, eerste lid, van de richtlijn) wordt geïmplementeerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Daarbij zal worden aangesloten bij de reeds bestaande regeling van artikel 843a Rv over het vorderen van schriftelijk bewijs. Dit artikel dekt reeds het tweede lid van artikel 6. Aan implementatie van de bepaling over monsterneming aan het slot van het eerste lid van artikel 6 van de richtlijn bestaat geen behoefte. Deze geeft de mogelijkheid aan de lidstaten om voor de toepassing van artikel 6 te bepalen dat een redelijk monster van een belangrijk aantal exemplaren van het beschermde voorwerp door de rechter als aanvaardbaar bewijsmateriaal moet worden beschouwd. Het gaat hier om een facultatieve bepaling die een oplossing biedt voor een probleem dat in Nederland niet speelt. Indien een aantal inbreukmakende zaken genoegzaam aantoonbaar dat er sprake is van inbreuk, is het aan de wederpartij te bewijzen dat niet alle vermeend inbreukmakende zaken ook daadwerkelijk inbreuk maken (zie de artikelen 149–152 Rv).

Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de richtlijn dienen lidstaten degene die redelijkerwijs beschikbaar bewijsmateriaal heeft overgelegd tot staving van de inbreuk of dreigende inbreuk, voordat een bodemprocedure aanhangig is gemaakt, in de gelegenheid te stellen voorlopige maatregelen te treffen ter bescherming van bewijsmateriaal, zo nodig ex parte. Hiertoe wordt het bewijsbeslag geïmplementeerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Bovendien is gebruik gemaakt van de in de richtlijn als mogelijkheden aangegeven varianten, namelijk de gedetailleerde beschrijving en monsterneming. De fysieke inbeslagneming kent het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering al in de vorm van gerechtelijke bewaring (artikel 709 Rv). De betekening van de voorlopige maatregel aan de betrokken partij, zoals voorgeschreven in de tweede alinea van het eerste lid van artikel 7, is reeds geregeld in artikel 702, tweede lid, Rv. De herziening bedoeld in dezelfde alinea is geregeld in artikel 705 Rv. De zekerheidsstelling die het tweede lid van artikel 7 voorschrijft voor het geval schadeloosstelling betaald moet worden wegens een ten onrechte gelegde maatregel, is geregeld in artikel 701 Rv. Herroeping en herziening van de voorlopige maatregelen zoals voorgeschreven in het derde lid vallen onder het huidige artikel 260 Rv, dat krachtens dit wetsvoorstel wordt verplaatst en vernummerd tot artikel 1019i. In artikel 50, zesde lid, van de TRIPs-overeenkomst (dat door artikel 260 Rv wordt uitgevoerd) worden maatregelen tot bescherming van bewijs genoemd als voorlopige maatregelen die vervallen indien ze niet door een bodemprocedure worden gevolgd. De schadevergoeding wegens ten onrechte getroffen voorlopige maatregelen (artikel 7, vierde lid, van de richtlijn) dient wel geïmplementeerd te worden. Het laatste facultatieve vijfde lid over bescherming van getuigen wordt niet overgenomen. Het Nederlandse civiele recht kent een dergelijke bescherming niet.

Het recht op informatie van artikel 8 van de richtlijn is in diverse intellectuele-eigendoms wetten al bekend voor zover het betrekking heeft op informatie over de herkomst van de inbreukmakende goederen, welke informatie kan worden verkregen van de gedaagde inbreukmaker. In de intellectuele-eigendoms wetten waarin een soortelijke bepaling nog niet voorkwam, wordt zij door het wetsvoorstel toegevoegd. Daarnaast moet ook een vordering tot verkrijging van informatie over de distributiekanaalen van de inbreukmakende goederen of diensten toegevoegd worden. Ook dat gebeurt in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten. Bovendien moet alle informatie ook van derden die – nog – niet in de procedure betrokken zijn, gevraagd kunnen worden. Daartoe wordt aan titel 15 van het Derde Boek Rv een artikel toegevoegd, waarin wordt gere-

geld hoe die derden daartoe bij de procedure betrokken kunnen worden. Het gaat hier eigenlijk niet om een zuiver procesrechtelijke bepaling maar om een vordering van materieel recht die in het verlengde ligt van de schadevergoeding en daarom thuishoort in de intellectuele-eigendoms wetten. Maar vanwege de processuele eigenaardigheden die zijn gemoeid bij het betrekken van een derde bij een procedure zonder dat hij wordt gehoord om bewijs te verkrijgen ten behoeve van die procedure – zoals het geval is met het gangbare getuigenverhoor (artikel 163 e.v. Rv) – is de regeling in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering opgenomen.

Het voorlopig bevel om een dreigende inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht te voorkomen, zoals artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn voorschrijft, is al voorzien in artikel 254 e.v. Rv. Het is staande praktijk dat een rechthebbende in kort geding kan optreden tegen een dreigende inbreuk. Dit onderdeel heeft derhalve geen implementatie. Dit geldt ook voor de vordering in onderdeel a om tijdelijk voortzetting van de vermeende inbreuk te verbieden, op straffe van een dwangsom. In het Nederlandse kort geding is dit reeds mogelijk (zie voor de dwangsom artikel 611a e.v. Rv). Ten slotte verplicht onderdeel a tot het opnemen van een vordering voor eiser om voortzetting van de vermeende inbreuk toe te staan onder voorwaarde van zekerheidstelling voor het geval er later schadevergoeding betaald moet worden aan de rechthebbende. Deze vordering dient nog wel in de wetgeving opgenomen te worden.

De mogelijkheid om de in de vorige alinea omschreven vorderingen in kort geding tot optreden tegen dreigende inbreuk en tegen voortzetting van de inbreuk, te doen gelden ten aanzien van tussenpersonen wiens diensten door een derde worden gebruikt om inbreuk te maken, heeft niet te worden geïmplementeerd. Het richtlijnartikel is geformuleerd als een voorlopige maatregel, maar het leek niet nodig deze vorderingen enkel in kort geding toe te staan, omdat vorderingen doorgaans in kort geding kunnen worden ingesteld wanneer de zaak spoedeisend is (artikel 254 Rv). De vordering tegen een tussenpersoon wordt ten algemene geïmplementeerd ingevolge artikel 11 van de richtlijn en daaronder valt zowel de bodemprocedure als het kort geding. Daarom is ook de vordering in kort geding jegens de tussenpersoon om zijn dienstverlening in relatie tot de inbreuk te staken, niet nader geïmplementeerd.

Krachtens artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn dient het mogelijk te zijn tegen tussenpersonen een voorlopig bevel uit te vaardigen om aan tijdelijke voortzetting van de dienstverlening aan de vermeende inbreuk de voorwaarde te verbinden dat zekerheid wordt gesteld voor schadeloosstelling van de rechthebbende. Het artikel ziet met name op de casus waarin een eiser de tussenpersoon dagvaardt, primair staking van de dienstverlening vordert en secundair voor het geval de rechter de primaire vordering niet toewijst, vordert dat de tussenpersoon zekerheid stelt voor de schadeloosstelling indien naderhand wordt vastgesteld dat er wel sprake was van inbreuk. Ook dit artikel heeft implementatie, maar volgens het laatste deel van artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn wordt het bevel jegens een tussenpersoon in verband met inbreuk op een auteursrecht of een naburig recht, beheerst door richtlijn 2001/29/EG. Daarom is deze bepaling met betrekking tot zekerheidstelling door tussenpersonen niet in de Auteurswet, de Wet op de naburige rechten en de Databankenwet geïmplementeerd. Zie verder bij de artikelsgewijze toelichting bij artikel 17 Topgrafieënwet voor een uiteenzetting over de strekking van deze zekerheidstelling.

De in artikel 9, eerste lid, onder b, van de richtlijn genoemde inbeslagname of afgifte van goederen waarvan wordt vermoed dat zij inbreuk maken op een intellectueel-eigendomsrecht, teneinde te voorkomen dat zij in het handelsverkeer worden gebracht of dat zij zich daarin bevinden, heeft evenmin implementatie. De artikelen 700 e.v. en 730 e.v. Rv betreffende «middelen tot bewaring van zijn recht» in combinatie met de

afzonderlijke beslagbepalingen in de intellectuele-eigendoms wetten voldoen voor het beslag. Zo voorziet artikel 28 van de Auteurswet 1912 in de opeising van en beslag op inbreukmakende goederen in geval van inbreuk op een auteursrecht. Een soortgelijke bepaling is onder meer te vinden in artikel 13bis van de Benelux-Merkenwet.

Artikel 9, tweede lid, gaat over beslag op roerende en onroerende zaken en het blokkeren van bankrekeningen om een eventueel te betalen schadevergoeding zeker te stellen indien gegronde vrees voor verduistering bestaat. Dit is reeds te vinden in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (artikel 711), waardoor implementatie niet nodig is. De beperking tot inbreuken op commerciële schaal, zoals deze in het tweede lid is opgenomen, hoeft niet te worden overgenomen, nu artikel 711 Rv ook nu reeds in het algemeen van toepassing is op alle procedures. De overlegging en inzage van documenten is eveneens al geregeld (artikel 843a Rv). Er bestaat geen behoefte deze vorderingen te beperken tot gevallen van inbreuk op commerciële schaal zoals in artikel 9, tweede lid, van de richtlijn, aangezien de genoemde artikelen ook nu algemene toepassing kennen.

Het in artikel 9, derde lid, vermelde bewijs van houderschap is reeds geregeld in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten. In die wetten staat aangegeven wie gerechtigd is tot het handhaven van het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht en de eiser zal moeten aantonen (of in kort geding aannemelijk moeten maken) dat hij rechthebbende is. Bij geregistreerde industriële-eigendomsrechten gebeurt dat door overlegging van een bewijs van inschrijving, bij het auteursrecht op grond van artikel 5 van de Auteurswet. Een soortgelijke bepaling als artikel 5 van de Auteurswet wordt in dit wetvoorstel ingevoerd in de Wet naburige rechten en de Databankenwet. Zie ook het algemene beginsel van artikel 3:303 BW dat er sprake moet zijn van voldoende belang bij het instellen van een rechtsvordering. Het algemene beginsel voor het bewijs van (dreigende) inbreuk is te vinden in artikel 150 Rv en behoeft evenmin nadere implementatie. Artikel 9, vierde lid, eerste alinea, eerste volzin, stelt dat de in het artikel genoemde maatregelen in passende gevallen opgelegd moeten kunnen worden zonder dat de wederpartij is gehoord. Deze regeling zal worden geïmplementeerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor het kort geding om een dreigende inbreuk te voorkomen. Wat betreft conservatoir beslag zonder dat de wederpartij is gehoord (beslag ex parte) is implementatie niet nodig. In Nederland is het gebruikelijk dat conservatoir beslag plaatsvindt zonder dat de wederpartij is gehoord. De tweede volzin van het vierde lid van artikel 9 over het in kennis stellen van de wederpartij van de uitspraak die is gegeven zonder dat hij is gehoord, wordt niet geïmplementeerd, omdat artikel 430, derde lid, Rv daarin reeds voorziet. Volgens dit artikel kan een beschikking niet ten uitvoer gelegd worden dan na betekening aan de betrokkene. De in artikel 9, vierde lid, tweede alinea, van de richtlijn genoemde herziening van de maatregelen op verzoek van de verweerder wordt geregeld in titel 15 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 9, vijfde lid, stelt een redelijke termijn waarbinnen de eiser een procedure dient in te stellen die leidt tot een beslissing ten principale over de in artikel 9 genoemde maatregelen. Hierin is in Nederland reeds voorzien in artikel 260 Rv (dat wordt verplaatst en vernummerd tot artikel 1019i).

Artikel 9, zesde lid, verplicht tot het opnemen van de mogelijkheid voor de rechter om aan het toewijzen van een kort geding zoals omschreven in het eerste lid en van beslaglegging in verband met betaling van schadevergoeding zoals bedoeld in het tweede lid, de voorwaarde te verbinden dat zekerheid wordt gesteld. Hierin is voor wat betreft beslaglegging voorzien in artikel 701 Rv. Ook aan het voeren van een kort geding kan de rechter de voorwaarde van zekerheidsstelling verbinden. Dit zal worden geïmplementeerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het zevende lid

en laatste lid van artikel 9 ten slotte gaat over het toekennen van een passende schadevergoeding wanneer het kort geding of het beslag is herroepen of is vervallen of indien wordt vastgesteld dat er geen sprake was van inbreuk of dreigende inbreuk. Dit zal worden geïmplementeerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Artikel 10 van de richtlijn regelt de terugroeping en definitieve verwijdering uit het handelsverkeer en de vernietiging van inbreukmakende goederen en van materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de vervaardiging van deze goederen. Deze corrigerende maatregelen dienen plaats te vinden op kosten van de inbreukmaker, tenzij bijzondere redenen dit beletten. Schadeloosstelling aan de inbreukmaker voor het moeten afstaan van de inbreukmakende goederen is krachtens de richtlijn niet meer mogelijk. Er dient ten slotte een zekere evenredigheidstoets toegepast te worden alvorens deze maatregelen op te leggen. De meeste afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten kennen deze maatregelen voor een deel al (zie bijvoorbeeld artikel 28 Auteurswet 1912) en ze zullen verder worden aangevuld tot de maatregelen die de richtlijn voorstaat. In geval van inbreuk dient de rechter een gebod tot staking van de inbreuk te kunnen uitspreken en dit gebod te kunnen bekrachtigen met een dwangsom, aldus artikel 11 van de richtlijn. Dit is reeds verwerkt in de Nederlandse regelgeving op basis van de intellectuele-eigendoms wetgeving in combinatie met de artikelen over de onrechtmatige daad (artikel 6:162 e.v. BW) en artikel 3:296 BW. Daaruit volgt dat degene die jegens een ander verplicht is iets te geven, te doen of na te laten, daartoe door de rechter, op vordering van de gerechtigde, wordt veroordeeld (zie ook hierboven paragraaf 2.3). De dwangsom is geregeld in artikel 611a e.v. Rv. De derde volzin van artikel 11 van de richtlijn verplicht de lidstaten tot het mogelijk maken van een gebod tot staking tegen tussenpersonen. Dit zal worden geïmplementeerd in de specifieke intellectuele-eigendoms wetgeving.

Artikel 12 van de richtlijn biedt de facultatieve mogelijkheid voor lidstaten om alternatieve maatregelen, zoals een geldelijke vergoeding, in te voeren in plaats van de maatregelen zoals genoemd in de artikelen 10 en 11. Dit zou mogelijk zijn indien de inbreukmaker zonder opzet en nalatigheid heeft gehandeld en de rechthebbende met de geldelijke vergoeding akkoord kan gaan. In Nederland kan er echter geen sprake zijn van schadeloosstelling indien er geen toerekenbaarheid is. Aangezien dit een facultatief artikel is en het niet past in het huidige rechtssysteem, blijft implementatie achterwege.

Artikel 13 van de richtlijn geeft twee methoden waarop de door de inbreukmaker te betalen schadevergoeding dient te worden vastgesteld. Krachtens het eerste lid, onder a, wordt de schadevergoeding berekend door rekening te houden met alle passende aspecten. Hiertoe behoren de negatieve economische gevolgen voor de rechthebbende (zoals winstderving) en de onrechtmatige winst die de inbreukmaker heeft genoten. In passende gevallen kunnen ook andere elementen worden meegenomen bij de berekening, zoals de morele schade die een gevolg is van de inbreuk. Dit onderdeel behoeft geen implementatie, omdat het algemene schadevergoedingsartikel 6:106 BW daarin al voorziet. Tevens wordt in diverse specifieke intellectuele-eigendoms wetten ook rekening gehouden met morele schade. De Auteurswet gebruikt hiervoor de term «morele schade», terwijl het merkenrecht hiervoor de term «kooplustopwekkend vermogen» kent. De tweede methode (eerste lid, onder b) gaat uit van een forfaitair schadevergoedingsbedrag. Dit wordt vastgesteld op basis van elementen zoals ten minste het bedrag aan royalties of licentievergoedingen dat verschuldigd zou zijn geweest indien de inbreukmaker toestemming zou hebben gevraagd voor het gebruik van het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht. Schadevergoeding in intellectuele-eigendomszaken is geregeld in het algemene artikel 6:95 e.v. BW en de winstafdracht is daarnaast in sommige afzonderlijke intellectuele-

eigendomswetten geregeld. Daarin is vermeld dat naast schadevergoeding, afdracht van de ten gevolge van de inbreuk genoten winst kan worden gevorderd. De Hoge Raad heeft daarover geoordeeld dat een redelijke, binnen het algemene stelsel van het vermogensrecht passende uitleg meebrengt dat niet meer dan een bedrag gelijk aan het hoogste van die beide bedragen kan worden toegewezen, indien de schadevergoeding is berekend op basis van gedeerde licentievergoedingen (HR 14 april 2000, NJ 2000, 489). Aanpassing van de wetgeving op dit punt is niet nodig. Wel moet het forfaitaire bedrag in de afzonderlijke intellectuele-eigendomswetten opgenomen worden. Hoewel het in de rechtspraak-praktijk van de intellectuele eigendom al lang gebruikelijk is om de schadevergoeding te baseren op gedeerde licentievergoedingen, zoals ook blijkt uit het hierboven genoemde arrest van de Hoge Raad, wordt deze bepaling toch met zoveel woorden in de wet opgenomen. De formulering in de richtlijn dat schadevergoeding verschuldigd is door degene die wist of redelijkerwijs had moeten weten dat hij inbreuk pleegde, leidt niet tot enige aanpassing. Deze formulering dwingt niet tot afwijking van de toerekenbaarheid die krachtens het Nederlandse recht (artikel 6:162 BW) voorwaarde is voor het verschuldigd zijn van schadevergoeding. Het tweede lid van artikel 13 is facultatief. Het biedt de mogelijkheid inbreukmakers te veroordelen tot betaling van winstafdracht of van een vooraf vastgestelde schadevergoeding, indien de inbreukmaker niet wist of niet redelijkerwijs had moeten weten dat hij inbreuk pleegde. Dit lid staat op gespannen voet met de voorwaarde dat er toerekenbaarheid dient te zijn voor schadevergoeding wegens onrechtmatige daad (artikel 6:162 BW). Derhalve is implementatie hier niet aan de orde. Artikel 14 bepaalt in dit artikel dat de aan de procedure verbonden kosten en andere kosten door de verliezende partij zullen worden gedragen. Op dit punt is wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering nodig. Krachtens artikel 15 dient de eiser te kunnen vorderen dat de informatie over de rechterlijke uitspraak op kosten van de inbreukmaker verspreid wordt. Volgens rechtsoverweging 27 van de richtlijn is dit enerzijds bedoeld ter afschrikking van toekomstige inbreukmakers en anderzijds als bewustmaking van het brede publiek. Hoewel een gebod tot openbaarmaking van de uitspraak of het verzenden van een brief aan bijvoorbeeld afnemers waarin informatie over de veroordeling bekend wordt gemaakt, reeds gebruikelijk is in de jurisprudentie, wordt deze regeling in het kader van de implementatie opgenomen in de afzonderlijke intellectuele-eigendomswetten.

5. Gevolgen van het wetsvoorstel voor rechterlijke macht en administratieve lasten van het bedrijfsleven

De gevolgen van het wetsvoorstel voor de rechterlijke macht zijn zeer beperkt. De richtlijn heeft als doelstelling de handhaving te harmoniseren en aangezien de Nederlandse wetgeving reeds een uitgebreid arsenaal aan maatregelen en procedures kent ten behoeve van de bescherming van intellectuele-eigendomsrechten, zijn de gevolgen van de richtlijn beperkt. Er wordt in Nederland al veel geprocedeerd over intellectuele-eigendomsrechten. De maatregelen die in dit wetsvoorstel worden ingevoerd zijn niet van dien aard dat verwacht wordt dat rechthebbenden die voorheen wellicht afzagen van een inbreukprocedure, nu die procedure wel zullen starten. Het tegendeel kan eerder betoogd worden. De eiser loopt het risico veroordeeld te worden in alle proceskosten, zowel die van zichzelf als die van zijn wederpartij, terwijl nu enkel bepaalde forfaitaire bedragen verschuldigd zijn door de verliezende partij. Verder betreft een deel van de maatregelen in dit wetsvoorstel codificatie van reeds in de praktijk toegepaste maatregelen (zoals publicatie of anderszins bekendmaking van het vonnis en de wijze van vaststelling van schadevergoeding).

Voor een deel betreft het maatregelen die onder de huidige wetgeving op een andere wijze worden uitgevoerd. Het gaat hier vooral om het bewijsbeslag, dat momenteel doorgaans wordt gelegd op basis van artikel 711 Rv in de vorm van conservatoir beslag tot verhaal van een geldvordering in het kader van zekerstelling van schadevergoeding die na vaststelling van de inbreuk mogelijk verschuldigd zal zijn. Beschrijving en monsterneraden om een procedure aanhangig te maken. Daarnaast bestaat ook nu reeds een mogelijkheid om van derden informatie te vragen over de herkomst en de distributiekanaal van de inbreukmakende zaken, in de vorm van een getuigenverhoor.

Om dezelfde redenen zijn de administratieve lasten zeer beperkt. Het wetsvoorstel is voorgelegd aan Actal, dat heeft geoordeeld dat het niet behoeft te worden getoetst aan de gevolgen voor de administratieve lasten, noch voor het bedrijfsleven, noch voor de burger. Aanpassingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vallen niet binnen de kabinetsdoelstelling van 25% lastenvermindering.

ARTIKELEN

I Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Tenzij anders is aangegeven, verwijzen de artikelen die hieronder zijn genoemd naar het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

I, Onderdeel A

Artikel 260

Voorgesteld wordt het huidige artikel 260 te verplaatsen en te vernummeren tot artikel 1019i, zodat het terecht komt in de nieuwe titel 15 van het derde boek Rv. Daar zullen alle specifiek op procedures betreffende intellectuele-eigendomsrechten betrekking hebbende artikelen bij elkaar staan. Inhoudelijk is de tekst ongewijzigd, maar de betekenis is door plaatsing in titel 15 wel verruimd tot alle intellectuele-eigendomsrechten waarop titel 15 betrekking heeft. Zeker voor handelsnamen is dit een wijziging, aangezien die niet in de TRIPs-overeenkomst voorkomen.

I, Onderdeel B

Artikel 1019

In titel 15 van het derde boek worden alle bepalingen over handhaving van intellectuele-eigendomsrechten die in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering geïmplementeerd worden, bijeen gezet. Het betreft maatregelen van civiel procesrecht die genomen kunnen worden naar aanleiding van inbreuk of dreigende inbreuk op rechten die voortvloeien uit de wetten die in artikel 1019 zijn opgesomd: de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Handelsnaamwet voor zover deze beschermt tegen het gebruik van een verwarringwekkende handelsnaam en tegen gebruik van een merk in een handelsnaam (de artikelen 5 en 5a Handelsnaamwet), de Rijsoctrooiwet 1995, de eenvormige Beneluxwet op de Merken, eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen, de Wet houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderproducten (ook wel aangeduid als Topografieënwet of Chipswet), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en voor zover betrekking hebbend op de bescherming van geografische benamingen ook de Landbouwkwaliteitswet. Zie voor de toepasse-

lijkheid van het implementatiewetsvoorstel op deze wetgeving, hierboven paragraaf 3.2 van het algemene deel van de toelichting.

Daarnaast is artikel 1019 een opsomming gegeven van de communautaire verordeningen waarop titel 15 van toepassing zal zijn. Het gaat hier om de EG-verordeningen inzake het Gemeenschapsmerk, het Gemeenschapskwekersrecht en het Gemeenschapsmodel. De wijzigingen die naar aanleiding van de richtlijn in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten zijn geïmplementeerd, zijn ook zonder expliciete vermelding van toepassing op de rechten krachtens deze verordeningen, aangezien die verordeningen bepalen dat op alle zaken die daarin niet geregeld zijn, de rechtbanken het nationale recht toepassen (zie artikel 96, tweede lid, Gemeenschapsmerkenverordening, artikel 88, tweede lid, Gemeenschapsmodellenverordening, artikel 103 Gemeenschapskwekersrechtverordening).

Ten slotte zijn ook gerechtelijke procedures wegens inbreuken op rechten die voortvloeien uit registratie van industriële-eigendomsrechten op basis van internationale verdragen, onderworpen aan titel 15. Deze zijn niet expliciet vermeld in artikel 1019, omdat het hier gaat om internationale inschrijvingen die afzonderlijke nationale rechten doen ontstaan die volgens het nationale recht worden gehandhaafd. Denk hierbij aan rechten die voortvloeien uit registraties krachtens het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien van 5 oktober 1973, het Protocol bij de Overeenkomst van Madrid betreffende de internationale inschrijving van merken van 27 juni 1989 en de Overeenkomst van 's-Gravenhage betreffende het internationale depot van tekeningen of modellen van nijverheid van 6 november 1925.

Artikel 1019a

Artikel 6 van de richtlijn gaat over het opvorderen van bewijsmateriaal in inbreukzaken waarbij een van de partijen zijn vorderingen met redelijkerwijs beschikbaar bewijsmateriaal voldoende heeft onderbouwd, maar hij nader bewijsmateriaal nodig heeft ter staving van een of meer van de vorderingen, welk bewijsmateriaal zich in de macht van de gedaagde bevindt. Er moet dus sprake zijn van een reële vordering, waarbij een inbreuk voorshands voldoende aannemelijk is gemaakt en waarbij bijvoorbeeld de precieze aard of de omvang van de inbreuk niet kan worden vastgesteld zonder aanvullend bewijsmateriaal.

Hoewel er in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering reeds diverse mogelijkheden bestaan ten behoeve van het verzamelen van bewijsmateriaal, voldeed er geen volledig aan artikel 6 van de richtlijn. Zo geeft artikel 22 de rechter de bevoegdheid in elke stand van de procedure partijen te bevelen bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde op de zaak betrekking hebbende bescheiden over te leggen, maar dit is een discretionaire bevoegdheid van de rechter, terwijl de richtlijn verplicht tot het in het leven roepen van een bevoegdheid voor de eiser. Bovendien betreft artikel 22 alleen de verhouding tussen de partijen in het geding, terwijl artikel 6 van de richtlijn ook betrekking kan hebben op het opvragen van bewijsmateriaal dat zich in de macht van derden bevindt. De rechter kan krachtens artikel 162 in de loop van een geding, op verzoek of ambtshalve, aan partijen openlegging bevelen van boeken, bescheiden en geschriften die zij ingevolge de wet moeten houden, maken of bewaren. Deze bepaling is te beperkt van strekking omdat het enkel om een specifieke categorie geschriften gaat. Verder zijn er nog mogelijkheden als voorlopig getuigenverhoor en een descente (artikel 201) om aan informatie te komen, maar ook deze voldoen niet volledig aan de strekking van artikel 6 van de richtlijn.

Het artikel dat het dichtste de bedoelingen van artikel 6 richtlijn benadert, is artikel 843a. Degene die er een rechtmatig belang bij heeft, kan op eigen kosten inzage, afschrift of uittreksel vorderen van bepaalde bescheiden

aangaande een rechtsbetrekking waarbij hij partij is, van degene die deze bescheiden ter beschikking heeft. Volgens de parlementaire geschiedenis (*Kamerstukken II 1999/2000, 26 855, nr. 5, p. 78–79*) valt hieronder ook een verbintenis uit onrechtmatige daad. Daarom is expliciet aansluiting gezocht bij artikel 843a, door in artikel 1019a aan te geven op welke punten in zaken van intellectuele eigendom artikel 843a wordt aangevuld. Ter bevestiging van hetgeen eerder in de parlementaire geschiedenis is vermeld, is in artikel 1019a, eerste lid, aangegeven dat een verbintenis uit onrechtmatige daad wegens inbreuk op een recht van intellectuele eigendom geldt als een rechtsbetrekking als bedoeld in artikel 843a. Een belangrijke aanvulling op artikel 843a is de mogelijkheid om niet alleen inzage, afschrift of uittreksel van bescheiden te kunnen vorderen, maar ook overlegging van ander bewijsmateriaal dat zich in de macht van de wederpartij bevindt (artikel 1019a, tweede lid). Bij procedures omtrent intellectuele-eigendomsrechten gaat het immers vooral om inbreukmakende voorwerpen: cd's, kledingstukken, speelgoed, parfumerie-artikelen, etc. In afwijking van artikel 843a, eerste lid, zullen de kosten van de inzage, het afschrift, het uittreksel of de overlegging ingevolge de richtlijn afgewikkeld worden krachtens artikel 1019h, dat artikel 14 van de richtlijn implementeert over de aan de procedure verbonden kosten. Die zullen uiteindelijk door de verliezende partij gedragen moeten worden. De beslissing over de kosten van deze maatregel zal moeten worden aangehouden totdat de rechter over de inbreuk en de totale kostenveroordeling kan oordelen.

Artikel 1019a, derde lid, regelt de bescherming van vertrouwelijke informatie als grond voor afwijzing van deze vordering. Volgens het slot van de eerste volzin van artikel 6, eerste lid, van de richtlijn kan een rechter de overlegging van bewijsmateriaal gelasten behoudens bescherming van vertrouwelijke informatie. Artikel 843a, derde lid, erkent reeds de geheimhoudingsplicht uit hoofde van ambt, beroep of betrekking en blijft van toepassing, maar artikel 1019a, derde lid, is ruimer. Weliswaar bestaat reeds de praktijk dat informatie enkel wordt verstrekt aan de advocaten, bijvoorbeeld wanneer de inbreukmaker is veroordeeld tot het aanschrijven van zijn afnemers met het verzoek inbreukmakende goederen terug te sturen. De adressenbestanden aan de hand waarvan gecontroleerd kan worden of deze brieven inderdaad geschreven zijn, worden aan de advocaat afgestaan, die deze concurrentiegevoelige informatie niet aan zijn cliënt mag laten zien. Echter, dan is de fase van de executie van het vonnis ingetreden. In artikel 6 van de richtlijn gaat het om het verzamelen van bewijs teneinde vast te stellen of er sprake is van een inbreuk. Het is in civiele procedures niet gebruikelijk bewijs enkel aan de advocaten van partijen en de rechter ter beschikking te stellen (artikel 6 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM)). Wel behoort het tot de mogelijkheden dat de rechter krachtens artikel 29 partijen verbiedt derden mededeling te doen over gegevens uit een procedure. Artikel 6 van de richtlijn zal echter doorgaans betrekking hebben op informatie die tevens vertrouwelijk is ten opzichte van de wederpartij en daarin voorziet artikel 29 niet. Het beginsel van artikel 6 EVRM, dat alle partijen in een procedure over dezelfde informatie dienen te beschikken, laat weinig andere ruimte dan een vordering als bedoeld in artikel 1019a af te wijzen voor zover bescherming van vertrouwelijke informatie niet gewaarborgd kan worden. Het derde lid van artikel 843a blijft van toepassing, omdat een beroep op een geheimhoudingsplicht uit hoofde van ambt, beroep of betrekking gerespecteerd dient te worden.

Het vierde lid van artikel 843a is buiten toepassing verklaard voor procedures inzake intellectuele-eigendomsrechten. De gedaagde is ingevolge dit lid bevoegd om niet aan de vordering te voldoen om gewichtige redenen of om redenen dat een behoorlijke rechtsbedeling ook zonder verschaffing van de gevraagde bescheiden is gewaarborgd. Deze bepaling

heeft meer een materieelrechtelijke betekenis, die voortvloeit uit de omstandigheid dat artikel 843a zowel binnen als buiten geding van toepassing is. De richtlijn daarentegen betreft het formele procesrecht, waarbij beter een weigeringsgrond voor de rechter past dan een bevoegdheid voor de gedaagde. Het zal overigens altijd tot de afweging van de rechter behoren om de vordering af te wijzen omdat er gewichtige redenen zijn of omdat een behoorlijke rechtsbedeling ook zonder inzage of overlegging is gewaarborgd. Voorkomen dient te worden dat deze vordering uitmondt in zogenaamde *fishing expeditions*, die de eiser in de gelegenheid zouden stellen rond te neuzen in de onderneming van zijn concurrent door het opvragen van allerlei «bewijs». Dit geldt vooral voor de vordering van artikel 6, tweede lid, van de richtlijn, die de mogelijkheid bevat om in geval van inbreuk op commerciële schaal ook overlegging te gelasten van bancaire, financiële of handelsdocumenten. Dit artikel valt al onder artikel 843a. Ook hier geldt de kostenveroordeling krachtens artikel 1019h en de bescherming van vertrouwelijke informatie. Verdere aanpassing is hier niet nodig. Hier zij ten slotte opgemerkt dat bewijs krachtens artikel 1019a ook opgevraagd kan worden ten behoeve van een vordering in reconventie.

Artikel 843a stelt dat de eiser een rechtmatig belang dient te hebben bij zijn vordering. De «staving van haar vordering» voor de eisende partij zoals genoemd in artikel 6, eerste lid, van de richtlijn, is een dergelijk belang. Artikel 843a is immers geschreven als een plicht tot exhibitie van schriftelijke bewijsmiddelen.

Artikel 1019b

Artikel 1019b implementeert artikel 7 van de richtlijn, dat verplicht tot invoering van «afdoende voorlopige maatregelen (...) om het relevante bewijsmateriaal in verband met de vermeende inbreuk te beschermen». Het gaat hier om maatregelen die bedoeld zijn om bewijsmateriaal veilig te stellen en te voorkomen dat het wordt verduisterd, vernietigd of anderszins verloren gaat. Het artikel geeft, facultatief en niet-limitatief, twee voorbeelden van een dergelijke maatregel: gedetailleerde beschrijving, met of zonder monsterneming, en fysieke inbeslagneming. Ook artikel 1019b geeft een niet-uitputtende opsomming van maatregelen. Genoemd worden beslaglegging, beschrijving en monsterneming, naast vermelding van de toepasselijkheid van reeds in de wet opgenomen maatregelen. Met deze laatste wordt bedoeld op maatregelen als het voorlopige getuigenverhoor en het deskundigenbericht. De keuze van een maatregel dient geleid te worden door overwegingen van proportionaliteit en subsidiariteit. De rechter kan tot de conclusie komen dat bijvoorbeeld het ophangen van een camera in de productiehhal een afdoende en tevens de minst vergaande maatregel is om bewijs veilig te stellen.

De «fysieke inbeslagneming» in artikel 7 van de richtlijn is een zeer vergaande maatregel wanneer de inbreuk nog niet is vastgesteld en het doel is het beschermen van bewijsmateriaal. In artikel 709 is reeds de gerechtelijke bewaring geregeld, die in feite neerkomt op fysieke inbeslagneming. Daarom is bij de implementatie voor een minder vergaande vorm van beslag aansluiting gezocht bij conservatoire beslaglegging. De Nederlandse wetgeving kent geen expliciete regeling van bewijsbeslag, beschrijving of monsterneming. Deze maatregelen zijn opgenomen en uitgewerkt in de artikelen 1019b, 1019c en 1019d. Artikel 1019b bevat de hoofdregel dat de voorzieningenrechter verlof kan verlenen om voorlopige maatregelen te treffen ter bescherming van bewijs. Het verlof kan worden gevraagd door degene die stelt houder van een intellectueel-eigendomsrecht te zijn en die inbreuk of dreigende inbreuk op zijn recht voldoende aannemelijk kan maken. In de richtlijntekst is sprake van «een partij die redelijkerwijs beschikbaar bewijsmateriaal heeft overgelegd tot staving van haar beweringen dat er inbreuk op haar intellectuele-

eigendomsrecht is gemaakt of zal worden gemaakt». Mede op advies van de Raad voor de Rechtspraak wordt voorgesteld hier de in Nederland gangbare formulering «die voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er inbreuk op zijn recht van intellectuele eigendom is gemaakt of dreigt te worden gemaakt» toe te passen. Het is een formulering die wat betreft het resultaat ervan niet of nauwelijks afwijkt van die in de richtlijn en die in kort gedingen in het algemeen wordt toegepast. Bovendien lijkt de richtlijnformulering aanleiding te kunnen geven tot discussies over de vraag of er redelijkerwijs bewijs beschikbaar was, of het redelijkerwijs beschikbare bewijs ook is overgelegd en of het overgelegde bewijs wel voldoende is tot staving van de beweringen.

Het verlov wordt gevraagd zoals ook verlov tot het leggen van conservatoir beslag wordt gevraagd: bij verzoekschrift, te richten tot de voorzieningenrechter, die beslist na summier onderzoek. In beginsel kan het verzoek betrekking hebben op alle voorlopige maatregelen die bescherming van bewijs garanderen. Drie zijn er uitgewerkt in artikel 1019c en 1019d: conservatoir bewijsbeslag, beschrijving en monsterneming. Hoewel monsterneming in artikel 7 van de richtlijn slechts een bijkomende maatregel is in geval van beschrijving, is zij hier opgenomen als een zelfstandige voorlopige maatregel. Het is echter ook mogelijk monsterneming tezamen met beschrijving toe te passen, het betreft hier immers een niet-limitatieve opsomming van mogelijke maatregelen, die ook gecombineerd kunnen worden. Het bewijsbeslag is een ingrijpende maatregel, waarvoor nu twee minder ingrijpende alternatieven worden geboden, die hetzelfde doel kunnen realiseren. Het bewijsbeslag kan tot gevolg hebben dat nog voordat de rechter heeft kunnen vaststellen of er daadwerkelijk sprake is van inbreuk, de onderneming van de vermeende inbreukmaker wordt stilgelegd. Met beschrijving en monsterneming kan eveneens bewijsmateriaal verzameld worden zonder dat de onderneming wordt stilgelegd. De eiser loopt bij het leggen van bewijsbeslag meer risico schadevergoeding te moeten betalen dan bij beschrijving en monsterneming, indien in de daarop volgende inbreukprocedure mocht blijken dat er geen sprake is van inbreuk en het beslag ten onrechte is gelegd (aldus artikel 7, vierde lid, van de richtlijn en artikel 1019g, onder b). De rechter kan zo nodig in zijn vonnis aanwijzingen geven over de wijze waarop de beschrijving plaatsvindt of de monsters worden genomen en wat er verder met de monsters gebeurt (artikel 1019b, tweede lid). Het verlov tot het treffen van een voorlopige maatregel wordt niet gegeven voor zover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd (artikel 7, eerste lid, slot van de eerste volzin, van de richtlijn en artikel 1019g, onder b).

Alle maatregelen ter bescherming van bewijs kunnen in beginsel gevraagd worden ten aanzien van inbreukmakende zaken waarvan vermoed wordt dat ze inbreuk maken, de bij de productie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en de documenten die betrekking hebben op de mogelijk inbreuk. Hoewel wellicht beschrijving van de documenten en monsterneming van productiemiddelen minder voor de hand ligt, worden zij niet bij voorbaat uitgesloten. Het kan bijvoorbeeld zinvol zijn te beschrijven dat er een administratie voorhanden is waarin hoeveelheden, prijzen en afnemers van de inbreukmakende zaken zijn vermeld, zodat de inbreukmaker in de vervolgpprocedure niet zal kunnen beweren dat hij niet beschikt over die gegevens.

Ingevolge artikel 1019b, derde lid, kunnen de voorlopige maatregelen tot bescherming van bewijs zo nodig getroffen worden zonder dat de wederpartij wordt gehoord. Dit zal met name gebeuren indien uitstel van de zaak de rechthebbende onherstelbare schade zal berokkenen, of indien er een aantoonbaar gevaar voor vernietiging van bewijs bestaat. Bij beslaglegging is het reeds mogelijk dat die *ex parte* geschiedt. Dit is gebaseerd op de tweede volzin van artikel 700, tweede lid, dat stelt dat de voorzieningenrechter beslist na summier onderzoek. Desalniettemin is deze mogelijkheid toch uitdrukkelijk opgenomen, omdat er ook andere

voorlopige maatregelen mogelijk zijn, waarbij het niet-horen van de wederpartij wellicht minder voor de hand ligt.

Mocht uiteindelijk blijken dat er schade is ontstaan door de maatregel, dan kan de benadeelde passende schadevergoeding vorderen indien het beslag ten onrechte is gelegd of is opgeheven, dan wel voor zover de maatregel niet had behoren te worden getroffen of het bevel niet had behoren te worden gegeven of indien wordt vastgesteld dat er geen inbreuk dreigde of was gemaakt (artikel 1019g, onder b).

Artikel 1019c

Het bewijsbeslag is een nieuwe vorm van conservatoir beslag. Het huidige conservatoire beslag is bedoeld om goederen waarvoor vrees voor verduistering bestaat, veilig te stellen in verband met verhaal van een geldvordering. Daarom is aansluiting gezocht bij conservatoir beslag teneinde bewijsmateriaal veilig te stellen voordat de inbreukprocedure is gestart. In artikel 1019c zijn de regels over conservatoir beslag uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing verklaard. De in beslag te nemen zaken, bedoeld in artikel 1019b, waarnaar in de aanhef van artikel 1019c wordt verwezen, omvatten niet alleen de vermeend inbreukmakende zaken, maar ook de overige in dat eerste lid genoemde zaken, namelijk de bij de productie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en de op de inbreuk betrekking hebbende documenten.

Artikel 1019d

Eveneens nieuw in het Nederlandse recht is de beschrijving van de inbreukmakende zaken, van bij de productie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en op de inbreuk betrekking hebbende documenten. De beschrijving kan dienen tot bewijs in de inbreukprocedure. Zij is nader uitgewerkt in artikel 1019d, eerste lid. De beschrijving geschiedt door een deurwaarder. De artikelen 444, 444a en 444b over toegang tot elke plaats en verplichte medewerking van derden, zijn van overeenkomstige toepassing (artikel 1019d, derde lid). De deurwaarder moet de zaken nauwkeurig beschrijven, met opgave van hun beweerdelijk inbreukmakende kenmerken, getal, gewicht en maat overeenkomstig hun aard (artikel 1019d, eerste lid). Van belang is echter dat hier is toegevoegd dat ook «hun beweerdelijk inbreukmakende kenmerken» moeten worden omschreven, zodat het zowel gaat om de overeenkomsten als om de verschillen met de door het intellectuele-eigendomsrecht beschermde zaken, die van belang zijn voor de beantwoording van de centrale vraag in de inbreukprocedure, namelijk óf er sprake is van inbreuk. De opgave van inbreukmakende kenmerken, getal, gewicht en maat is vooral van belang als het om de inbreukmakende zaken gaat. Bij de productiematerialen en werktuigen en documenten zal het om een meer algemene beschrijving gaan, waarbij in de beschrijving aandacht zal worden gegeven aan aangelegenheden als de productiewijze, het fabricageproces en de per tijdseenheid te produceren aantallen. Omdat het bij intellectuele-eigendomsrechten voornamelijk om het uiterlijk van de omstreden zaken gaat, is uitdrukkelijk opgenomen dat het tot de mogelijkheden behoort om de inbreukmakende zaken op foto, film of geluidsmateriaal vast te leggen. Ook is het denkbaar dat in plaats van een beschrijving van een ingewikkelde fabricagelijijn of machine, een kopie wordt gemaakt van een technische tekening daarvan. Het kopiëren van de administratie of andere op de inbreuk betrekking hebbende documenten behoort niet tot de mogelijkheden van de beschrijving. Het maken van een beschrijving is iets anders dan het maken van een één op één kopie. Daarvoor zal beslaglegging gevraagd moeten worden. Verder is de deurwaarder gehouden de nadere instructies te volgen die de rechter krachtens artikel 1019b, tweede lid,

over de beschrijving heeft gegeven. De deurwaarder kan zich laten vergezellen door een deskundige (zie de toepasselijkheid van artikel 440, tweede lid in artikel 1019d, derde lid). Het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 443, tweede lid, verbiedt de aanwezigheid van degene die de beschrijving heeft gevraagd, tenzij de deurwaarder zijn aanwezigheid noodzakelijk acht ter aanwijzing van de te beschrijven zaken.

Ook de derde voorlopige maatregel, monsterneming van de inbreukmakende zaken, is nieuw in het Nederlandse recht (artikel 1019d, tweede lid). De deurwaarder draagt zorg voor de monsterneming. Dezelfde artikelen betreffende tenuitvoerlegging die ook van toepassing zijn bij de beschrijving, de artikelen 440, tweede lid en 443 tot en met 444b zijn ook op monsterneming van toepassing (artikel 1019d, derde lid). Van elk soort der inbreukmakende zaken neemt hij ten hoogste drie exemplaren mee, wanneer het om grote of waardevolle zaken gaat, zal één exemplaar voldoende zijn (artikel 1019d, tweede lid). Wanneer de inbreukmakende zaken in verschillende kleuren, maten, gewichten e.d. worden geproduceerd, is elke kleur, maat, gewicht e.d. een aparte soort waarvan een monster genomen kan worden. De deurwaarder is daarbij ook gebonden aan hetgeen de rechter krachtens artikel 1019b, tweede lid, aan nadere instructies over de monsterneming heeft gegeven; in die instructie kan ook worden afgeweken van bijvoorbeeld de aantallen monsters die genomen moeten worden. De deurwaarder maakt van de monsterneming proces-verbaal op, waarbij hij een omschrijving geeft van de meegenomen zaken en opgave doet van de aantallen van elk daarvan (artikel 1019d, tweede lid).

Artikel 1019e

Ingevolge artikel 9, vierde lid, van de richtlijn dient een procedure ingevoerd te worden waardoor een eiser in kort geding een verbod kan krijgen ter voorkoming van een dreigende inbreuk zonder dat de vermeende inbreukmaker onmiddellijk in die procedure betrokken wordt, dus *ex parte*. Het moet gaan om passende gevallen, met name wanneer uitstel onherstelbare schade voor de rechthebbende zou veroorzaken. Het zal aan het Hof van Justitie van de EG zijn om uiteindelijk te bepalen wanneer er bij dreigende inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten sprake is van «onherstelbare» schade voor de rechthebbende.

Krachtens artikel 1019e zal deze procedure met een verzoekschrift voor de voorzieningenrechter moeten worden ingeleid. Het verzoekschrift zal beperkt moeten blijven tot het vragen van een verbod. Alle overige vorderingen die normaliter in kort geding of in een bodemprocedure kunnen worden ingediend, blijven hier buiten beschouwing nu de gedaagde zich niet kan verweren. Het gewone kort geding met dagvaarding blijft daarnaast bestaan en wanneer het verzoekschrift wordt afgewezen, kan de verzoeker alsnog een kortgedingdagvaarding uitbrengen (of hoger beroep instellen tegen afwijzing van het verzoekschrift). De spoedeisendheid hoeft daarmee niet in het gedrang te komen, wanneer de rechter het verzoekschrift afwijst en tegelijkertijd een kortgedingdatum vaststelt, waarop de gedaagde kan worden gedagvaard.

De vermeende inbreukmaker die het vonnis met daarin het verbod betekend krijgt, kan in een kort geding de rechter vragen zijn beschikking te herzien. Deze procedure is vergelijkbaar met het opheffingskortgeding nadat beslag is gelegd.

Artikel 1019f

Artikel 1019f implementeert artikel 8 van de richtlijn over de vordering die de houder van een intellectueel-eigendomsrecht kan instellen om informatie van de inbreukmaker over de inbreukketen te verkrijgen. Dit is al

een bekende vordering in de wetgeving en jurisprudentie over intellectuele-eigendomsrechten. Zo is in de Benelux-Merkenwet (artikel 13bis, vijfde lid) en in de Benelux-Tekeningen- of modellenwet (artikel 14bis, vijfde lid) een bepaling opgenomen die de inbreukmaker kan verplichten aan de rechthebbende alle hem bekende informatie te verschaffen over de herkomst van de inbreukmakende artikelen die bij hem zijn aangetroffen. Artikel 8 van de richtlijn noopt tot uitbreiding van dit informatierecht. Ten eerste moet het niet alleen gaan om de herkomst, maar ook om de verdere distributie van de inbreukmakende goederen en diensten. Aan welke afnemers (niet zijnde consumenten) heeft de inbreukmaker de goederen of diensten geleverd? Ten tweede dienen ook derden bij de procedure betrokken te worden om informatie over herkomst en distributiekanaal te verschaffen, welke derden zelf op commerciële schaal inbreukmakende goederen bezitten of gebruiken of diensten bij inbreukmakende handelingen verlenen. Maar ook derden die zijn aangewezen door inbreukmakers als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van de inbreukmakende goederen of bij het verlenen van inbreukmakende diensten, kunnen in de procedure betrokken worden om informatie te geven over de herkomst en distributiekanaal van de inbreukmakende goederen of diensten. Personen die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in bezit hebben, inbreukmakende diensten gebruiken en op commerciële schaal diensten verlenen die bij inbreukmakende handelingen worden gebruikt, zullen door dit bezit of door deze handelingen doorgaans zelf inbreuk maken. Alvorens de rechter deze vordering toewijst, zal hij dus moeten nagaan of sprake is van een dergelijke inbreuk door de derde. Alleen wanneer het gaat om een derde als bedoeld in de laatste categorie van aangewezen, bij de inbreuk betrokken personen, hoeft deze niet zelf inbreuk te maken. Het gaat hier overigens om iemand die is aangewezen door de andere in artikel 1019f, derde lid, bedoelde derden die door de eiser in de procedure zijn betrokken.

De eiser betreft een derde in de procedure door een voorlopig getuigenverhoor te vragen. Evenals nu reeds het geval is bij het vragen van informatie van de gedaagde inbreukmaker, zal ook voor het horen van een derde vereist zijn dat de vordering daartoe in de dagvaarding voor de inbreukmaker wordt opgenomen. Teneinde het horen van derden toe te staan, zal immers allereerst de inbreuk moeten vaststaan. Het gaat hier niet om het horen van getuigen ten behoeve van de bewijsvoering in de aanhangige procedure zelf, maar om het verkrijgen van informatie over de verdere inbreukketen, teneinde eventueel ook de overige schakels te kunnen aanpakken. Daarom zal de vordering tot het horen van derden als getuigen pas kunnen worden beoordeeld indien de rechter heeft geoordeeld dat er sprake is van inbreuk en hij de bijkomende gevorderde maatregelen beoordeelt. Dit kan tot gevolg hebben dat het getuigenverhoor plaatsvindt nadat de rechter vonnis heeft gewezen waarbij de vordering tot het horen van de derden is toegewezen. In de eennalaatste volzin van het tweede lid van artikel 1019f is opgenomen dat het getuigenverhoor van de derde krachtens dit artikel enkel betrekking heeft op het verkrijgen van informatie over de herkomst en distributie van de inbreukmakende zaken.

Wanneer het gaat om een derde die is aangewezen door de andere in artikel 1019f, derde lid, bedoelde derden die door de eiser in de procedure zijn betrokken, kan deze eerstbedoelde derde op zijn beurt door een nieuwe vordering tot getuigenverhoor bij de procedure worden betrokken om informatie te verstrekken.

De informatie die gevraagd kan worden, kan enkel betrekking hebben op de herkomst en de distributiekanaal rond de derden. Wanneer deze derden zelf inbreuk maken en ze zijn bij de rechthebbende bekend, dan kan deze er ook voor kiezen hen te dagvaarden in een inbreukprocedure. Wanneer het de rechthebbende echter enkel is te doen om informatie over

de herkomst of verdere verhandeling van de goederen die inbreuk maken op zijn rechten, dan kan hij deze derden in een reeds aanhangige inbreukprocedure betrekken. Van de derde kan enkel informatie gevraagd worden over de inbreukketen om hem heen, niet over zijn eigen betrokkenheid. Daarom is in het derde lid van artikel 1019f gebruik gemaakt van artikel 8, derde lid, onder d, van de richtlijn, dat stelt dat de informatieplicht geldt onverminderd wetgeving waarin de mogelijkheid wordt geboden te weigeren informatie te verschaffen wanneer dat zou betekenen dat de derde bewijs levert van zijn eigen betrokkenheid of die van zijn naaste verwanten bij de inbreuk.

In artikel 8 van de richtlijn is de vordering tot het verstrekken van de informatie alleen te richten tot inbreukmakers en derden die op commerciële schaal inbreuk maken. Aangezien deze vordering onder het huidige recht al langer gebruikelijk is zonder deze beperking, is deze beperking alleen toegepast op derden die in de procedure betrokken kunnen worden. De informatie die gevraagd kan worden, omvat ingevolge artikel 8, tweede lid, van de richtlijn al naar gelang passend is gegevens zoals de naam en het adres van de producenten, fabrikanten, distributeurs, leveranciers en andere eerdere bezitters van de goederen of diensten, alsmede van de beoogde groot- en kleinhandelaren. Verder kan het gaan om inlichtingen over de geproduceerde, gefabriceerde, geleverde, ontvangen of bestelde hoeveelheden, alsmede over de voor de desbetreffende goederen verkregen prijs. Gezien de aard van de informatie is de mogelijkheid geschapen om deze schriftelijk te laten verstrekken door de getuige, hetzij naast oproeping van de getuige in persoon of in plaats daarvan (artikel 1019f, derde lid).

Hoewel het niet geheel duidelijk is of de richtlijn met de term goederen hetzelfde bedoelt als het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, is deze term zoveel mogelijk als meest ruime term in de implementatiewetgeving aangehouden.

Artikel 1019g

Artikel 1019g implementeert artikel 7, vierde lid, en artikel 9, zevende lid, van de richtlijn over schadevergoeding die betaald dient te worden indien schade is ontstaan doordat het beslag ten onrechte is gelegd of indien het beslag is opgeheven, dan wel voor zover de maatregel ter bescherming van bewijsmateriaal niet had behoren te worden getroffen of het bevel om inbreuk te voorkomen niet had behoren te worden gegeven of indien wordt vastgesteld dat er geen inbreuk was gemaakt of dreigde. Het artikel ziet op alle voorlopige maatregelen die op basis van de nieuwe titel 15 dan wel op basis van de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten getroffen kunnen worden. Het gaat hier bijvoorbeeld dus ook om een verbod op (al dan niet dreigende) inbreukmakende handelingen dat in kort geding is toegewezen of om een verbod dat in kort geding jegens een tussenpersoon is uitgesproken die diensten verrichtte die door derden werden gebruikt om een vermeende inbreuk te maken op een intellectueel-eigendomsrecht. Wanneer achteraf in een bodemprocedure komt vast te staan dat er geen sprake was van inbreuk, kunnen degenen die eerder in kort geding veroordeeld waren, schadevergoeding vorderen. Onder het huidige recht wordt algemeen aangenomen dat een voorlopige maatregel die later blijkt ten onrechte te zijn gelegd en daarom achteraf onrechtmatig is, voor risico komt van degene die om de maatregel heeft verzocht. In artikel 9, zevende lid, van de richtlijn is nader ingevuld wanneer daarvan sprake is en is daarom geïmplementeerd (artikel 1019g). De richtlijn versterkt in het algemeen de positie van de houders van intellectuele-eigendomsrechten en maatregelen als in dit artikel zijn bedoeld om te voorkomen dat zij deze positie te zeer uitbuiten ten koste van hun concurrenten die de grenzen van de concurrentievrijheid opzoeken zonder deze te overschrijden.

Artikel 14 van de richtlijn verplicht tot een ruime proceskostenveroordeling van de verliezende partij. In het Nederlandse civiele procesrecht wordt thans uitgegaan van forfaitaire kostenveroordeling, gebaseerd op vaste tarieven (artikel 239 Rv en de Wet tarieven in burgerlijke zaken). Daarnaast voorziet artikel 6:96 BW in schadevergoeding voor de redelijke kosten tot verkrijging van voldoening buiten rechte. De proceskostenveroordeling zal zich onder het nieuwe regime in intellectuele-eigendomsinbreukzaken opnieuw moeten uitkristalliseren. De rechter zal moeten komen tot een veroordeling in evenredige kosten, te toetsen aan de redelijkheid en billijkheid. Deze billijkheid zal bijvoorbeeld meespelen bij de proceskostenveroordeling van een inbreukmaker te goeder trouw. Beperking van de proceskostenveroordeling tot hetgeen onder het huidige recht gebruikelijk is, ligt dan meer voor de hand dan een volledige kostenveroordeling. Deze laatste ligt vooral in de rede wanneer het gaat om grootschalige namaak of piraterij. Voor de inbreuken die daartussen liggen, zal de rechter naar verwachting naar bevind van zaken handelen en beoordelen wat redelijke en evenredige kosten zijn die door de verliezende partij dienen te worden gedragen. Door de formulering van de aanhef van het artikel – voor zover nodig in afwijking van de artikelen 237 e.v. – wordt aangegeven dat in situaties waarin de forfaitaire kostenveroordeling meer op zou leveren dan de werkelijk gemaakte kosten, de forfaitaire kostenveroordeling voorgaat.

Artikel 1019i

Dit artikel is het ongewijzigde artikel 260. Zie verder hierboven de toelichting bij artikel I, onderdeel A.

II Auteurswet 1912

II, Onderdeel A

Artikelen 26d en 26e

Artikel 11, derde volzin, van de richtlijn verplicht ertoe ook tegen tussenpersonen een bevel te kunnen vorderen tot staking van de diensten die door derden worden gebruikt om inbreuk te maken op het intellectuele-eigendomsrecht van de eiser. De rechter zal hierbij moeten afwegen of deze vordering geëigend is gezien het aandeel of de betrokkenheid van de tussenpersoon bij de inbreuk en of het met de vordering beoogde doel en het belang van de rechthebbende opweegt tegen het nadeel dat of de schade die de vordering de tussenpersoon eventueel toebrengt. De tussenpersoon dient redelijkerwijs in staat te zijn aan de vordering te voldoen, zonder daarvoor onevenredige kosten te moeten maken. Indien de tussenpersoon zelf geen inbreuk pleegt en het dagvaarden van de inbreukmaker evenzeer voor de hand ligt en even goed mogelijk is als het dagvaarden van een tussenpersoon, dan zal de vordering tegen de tussenpersoon afgewezen dienen te worden. De vordering tegen de tussenpersoon zal een zelfstandig doel moeten dienen dat niet op enige andere wijze te realiseren is via de inbreukmaker zelf. De vordering blijft beperkt tot een bevel tot staking van de diensten die door de derde worden gebruikt om inbreuk te maken. Andere bijkomende vorderingen zijn niet mogelijk. Ook scheidt dit artikel geen aansprakelijkheid van de tussenpersoon ten aanzien van de inbreukmakende handelingen door de derde.

In artikel 26e wordt een onderdeel van artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn geïmplementeerd. Het gaat hier om het stellen van zekerheid bij voortzetting van de vermeende inbreuk, teneinde de schadeloosstelling

aan de rechthebbende te kunnen betalen wanneer naderhand in een bodemprocedure inderdaad een inbreuk wordt vastgesteld. Deze zekerheid zal doorgaans gevorderd worden als (meer-)subsidiare vordering in kort geding, waarin primair stopzetting van de vermeende inbreuk zal worden gevorderd en voor het geval deze vordering wordt afgewezen, worden gevorderd dat de rechter gedaagde gebiedt zekerheid te stellen.

II, Onderdeel B

Artikel 27

In artikel 27 van de Auteurswet wordt artikel 13, eerste lid, onder b, van de richtlijn omgezet door een nieuw tweede lid toe te voegen over schadevergoeding in de vorm van een forfaitair bedrag. Dit bedrag kan bijvoorbeeld vastgesteld worden op basis van de licentievergoeding die verschuldigd zou zijn geweest indien de auteursrechthebbende toestemming zou hebben gegeven een handeling te verrichten als bedoeld in artikel 1 van de Auteurswet.

II, Onderdeel C

De wijziging van artikel 27a betreft het herstel van een taalkundige omissie.

II, Onderdeel D

Artikel 28

Artikel 28, eerste lid, van de Auteurswet moet worden aangepast aan artikel 10 van de richtlijn. Roerende zaken waarvan is vastgesteld dat ze inbreuk maken en in passende gevallen ook materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de schepping of vervaardiging van deze zaken, kunnen volgens de richtlijn worden teruggeroepen uit het handelsverkeer, definitief worden verwijderd uit het handelsverkeer en worden vernietigd. Dit artikel leidt ertoe dat wordt voorgesteld artikel 28 aan te vullen met «onttrekking aan het verkeer». Dit omvat zowel de terugroeping als de definitieve verwijdering uit het handelsverkeer zoals de richtlijn dat bedoelt. Er is gekozen voor een iets andere formulering omdat de richtlijntekst enige verwarring wekt over het verschil tussen (tijdelijke) terugroeping uit het handelsverkeer en (definitieve) verwijdering uit het handelsverkeer. Of de onttrekking tijdelijk of definitief is, is afhankelijk van de vordering, het vonnis van de rechter en de bedoelingen van de rechthebbende, die immers mag doen met de opgeëiste inbreukmakende zaken wat hem goeddunkt. De opeising als eigendom, die in de richtlijn niet voorkomt, kan blijven staan, nu de opsomming in artikel 10 van de richtlijn niet-limitatief is en dit een maatregel is die ten gunste van de rechthebbende is (zie artikel 2, eerste lid, van de richtlijn). Om dezelfde redenen kan de onbruikbaarmaking in de wet blijven staan. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om het eerste en derde lid samen te voegen. Het huidige vijfde lid over een mogelijke vergoeding die de eiser dient te betalen voor de afgifte van de zaken, kan onder de richtlijn niet gehandhaafd blijven. Volgens de aanhef van artikel 10 van de richtlijn dienen deze maatregelen genomen te worden «zonder schadeloosstelling van welke aard ook». De kosten van de maatregelen zullen krachtens het nieuwe vierde lid voor de gedaagde komen, tenzij bijzondere redenen dit beletten. Hiermee zal dus bij de vaststelling van de proceskostenveroordeling krachtens artikel 1019h apart aandacht besteed moeten worden, teneinde te bezien of er sprake is van dergelijke bijzondere redenen. Artikel 10 van de richtlijn vermeldt dat de rechter bij de beoordeling van deze vordering rekening zal houden met de noodzakelijke evenredigheid

tussen de ernst van de inbreuk en de gelaste maatregelen en met de belangen van derden. Deze bepaling is in het achtste lid overgenomen. In het nieuwe negende lid is de vordering opgenomen tot verkrijging van informatie van de inbreukmaker over de herkomst en distributie van de inbreukmakende goederen of diensten (artikel 8 van de richtlijn). Het verkrijgen van informatie van derden is geregeld in artikel 1019f, tweede lid, (zie ook hierboven in het algemene deel van de toelichting, par. 4.2 en zie de toelichting bij artikel 1019f).

Het nieuwe tiende lid regelt de openbaarmaking van het veroordelende vonnis, op kosten van de inbreukmaker (artikel 15 van de richtlijn). De openbaarmaking kan allerlei vormen hebben. Het kan om een advertentie gaan, die door de inbreukmaker in dag-, week- of vak- of andere bladen gepubliceerd moet worden. Denkbaar is ook het schrijven van een brief aan degenen die met de inbreuk te maken hebben gehad, bijvoorbeeld aan de distributeurs van de door de inbreukmaker gefabriceerde zaken, of detailhandelaren van de door de inbreukmaker gedistribueerde zaken. Ook kan gedacht worden aan de verspreiding van een persbericht.

III Wet op de naburige rechten

III, Onderdeel A

Artikel 1a

In de Wet op de naburige rechten was nog geen bepaling opgenomen zoals artikel 4 van de Auteurswet over het bewijs van auteurschap. Ingevolge artikel 5 van de richtlijn dient een dergelijke bepaling geïmplementeerd te worden. Waar het gaat om een rechtstreekse uitvoering door een uitvoerend kunstenaar, bestaat er vanzelfsprekend geen onduidelijkheid wie de rechthebbende is. Dit wordt pas relevant wanneer de uitvoering is vastgelegd. Voor die laatste gevallen en voor de overige krachtens de wet beschermde handelingen en rechthebbenden wordt voorgesteld in artikel 1a op te nemen dat diegene voor houder van een naburig recht wordt gehouden, die op of in het op grond van de wet beschermde materiaal als zodanig is aangeduid of die bij de openbaarmaking of het in het verkeer brengen van dit materiaal als maker is bekend gemaakt door degene die het materiaal openbaar maakt of in het verkeer brengt. Dit alles behoudens bewijs van het tegendeel.

III, Onderdeel B

Artikelen 15e en 15f

Zie de toelichting hierboven bij de artikelen 26d en 26e van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

III, Onderdeel C

Artikel 16

Artikel 16 betreft de implementatie van artikel 13, eerste lid, onder b, van de richtlijn over schadevergoeding in de vorm van een forfaitair bedrag. Verwezen zij naar de toelichting hierboven bij artikel 27 van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

III, Onderdeel D

Artikel 17

In artikel 17 wordt artikel 10 van de richtlijn geïmplementeerd. Verwezen

zij naar de toelichting hierboven bij artikel 28, eerste lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft. Verder worden enkele onvolkomenheden in de formulering van het eerste lid hersteld.

III, Onderdeel E

Artikel 18a

Toegevoegd is een nieuw artikel 18a, teneinde artikel 15 van de richtlijn over de openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak te regelen. Verwezen zij naar de toelichting hierboven bij artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

IV Databankenwet

IV, Onderdeel A

Artikel 1a

Gezien de totstandkomingsgeschiedenis van de richtlijn in het algemeen en de bedoelingen van artikel 5 in het bijzonder, is het vermoeden wie producent en daarmee rechthebbende is van een databank ook in de Databankenwet opgenomen. Het doel van artikel 5 is om ook ten aanzien van rechten die niet geregistreerd zijn een richtsnoer te bieden voor de vraag of degene die zich als rechthebbende aandient, aanspraak kan maken op het recht in kwestie. Aangezien naast het auteursrecht en de naburige rechten, het sui generis databankenrecht het enige niet-geregistreerde intellectuele-eigendomsrecht is, ligt het in de rede het vermoeden van producentenschap ook ten aanzien van dit recht op gelijke wijze te regelen als bij het auteursrecht en de naburige rechten.

IV, Onderdeel B

Artikel 2

Zie de toelichting hierboven bij artikel 26d en 26e van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

IV, Onderdeel C

Artikel 5c

De toepassing van artikel 5c, eerste lid, is uitgebreid met inbreuken op het databankrecht zoals dat is omschreven in artikel 2. Zie verder de toelichting hierboven bij artikel 28, vierde, achtste en negende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

IV, Onderdeel D

Artikelen 5d en 5e

In de Databankwet moet de schadevergoedingsbepaling zoals die in de meeste andere intellectuele-eigendomsrechten reeds bestaat, nog opgenomen worden, mede krachtens artikel 13 van de richtlijn. Dat wordt in artikel 5d voorgesteld.

In het nieuwe artikel 5e wordt voorgesteld de publicatie van het vonnis te regelen. Zie verder de toelichting hierboven bij artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

V Handelsnaamwet

Zoals hierboven in paragraaf 3.2 in het algemene deel van de toelichting is aangegeven, is de implementatie in de Handelsnaamwet beperkt. Verwezen zij naar genoemde paragraaf en naar de toelichting bij de artikelen 26e, 27 en 28, tiende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

VI Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484)

VI, Onderdeel A

Artikel 17

Voorgesteld wordt de vordering tegen een tussenpersoon, de voortzetting van de vermeende inbreuk tegen zekerheidstelling, de voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon tegen zekerheidstelling en de berekening van schadevergoeding op basis van een forfaitair bedrag in artikel 17 te implementeren.

Het zal naar verwachting niet vaak voorkomen dat een tussenpersoon, die zijn dienstverlening aan de vermeende inbreuk door derden mag voortzetten, uiteindelijk ook daadwerkelijk de schadevergoeding waarvoor zekerheid gesteld zou moeten worden, verschuldigd zal zijn. De richtlijn stelt nergens dat de tussenpersoon door de enkele dienstverlening aan een inbreukmakende derde, zelf inbreuk pleegt. Dat is ook in lijn met het geldende materiële intellectuele-eigendomsrecht. De tussenpersoon zal slechts schadevergoeding verschuldigd zijn voorzover hij zelf een onrechtmatige daad verricht. Uitgangspunt van het intellectuele-eigendomsrecht is het vorderen van een verbod op (dreigende) inbreukmakende handelingen. Daarnaast kan van een tussenpersoon gevorderd worden zijn dienstverlening ten behoeve van de inbreuk stop te zetten. Wanneer de rechter in kort geding oordeelt dat de inbreuk niet vaststaat, althans onvoldoende om een verbod op de dienstverlenende handelingen te geven, moeten er bijzondere omstandigheden zijn op grond waarvan de rechter zekerheidstelling toewijst omdat hij de kans aanwezig acht dat in de bodemprocedure zal blijken dat de tussenpersoon een onrechtmatige daad heeft verricht met betrekking tot de inbreuk.

De tussenpersoon te goeder trouw kan niet opdraaien voor de schade die door de inbreukmaker is aangericht. Wanneer de inbreukmaker zelf niet te vinden is, maar wel de vervoerder van de inbreukmakende zaken bekend is, is het niet de bedoeling de schade van de inbreuk op deze laatste af te wentelen. Zo is in de richtlijn inzake elektronische handel 2000/31/EG opgenomen dat een tussenpersoon die een dienst van de informatie-maatschappij verleent, niet aansprakelijk is voor de doorgegeven informatie, onder de voorwaarden dat het initiatief tot de doorgifte niet bij de dienstverlener ligt, de ontvanger van de doorgegeven informatie niet door de dienstverlener is geselecteerd en de doorgegeven informatie niet door de dienstverlener wordt geselecteerd of gewijzigd. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat hetgeen op dit punt on line geldt, niet in de off line wereld zou gelden. Service providers enerzijds en transportbedrijven en pakketdiensten anderzijds verlenen ieder in hun eigen wereld dezelfde diensten. En wat voor auteursrechtelijk en nabuurrechtelijk beschermde werken op internet geldt, dient ook te gelden voor diezelfde werken of voor merken-, modellen-, octrooi- of kwekersrechtelijk beschermde voorwerpen die op andere wijze dan via internet worden verzonden.

Hiermee zal de rechter rekening dienen te houden bij het toewijzen van de vordering tot zekerheidstelling en bij het vaststellen van de hoogte van de zekerheidstelling.

Zie verder de toelichting hierboven bij de artikelen 26d, 26e en 27 van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

VI, Onderdeel B

Artikel 18

In artikel 18 wordt artikel 10 van de richtlijn geïmplementeerd. Verwezen zij naar de toelichting hierboven bij artikel 28, eerste, vierde, achtste en negende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

VI, Onderdeel C

Artikel 18a

In het nieuwe artikel 18a wordt voorgesteld de publicatie van het vonnis te regelen. Zie verder de toelichting hierboven bij artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

VII Zaaizaad- en plantgoedwet 2005

Artikel VII de nieuwe Zaaizaad- en plantgoedwet 2005. Op het moment van indiening van dit wetsvoorstel is de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 nog niet in werking getreden, maar dit zal naar verwachting binnen korte tijd gebeuren.

In het nieuwe tweede lid wordt de vordering geregeld tot staking van dienstverlenende handelingen door tussenpersonen ten behoeve van de inbreuk, zoals aangegeven in artikel 11 van de richtlijn. In het nieuwe vierde lid is de voortzetting van de vermeende inbreuk onder zekerheidsstelling geregeld (zie hierboven de artikelsgewijze toelichting bij artikel 17 Topografieënwet over de strekking van de zekerheidsstelling door de tussenpersoon) en in het vijfde lid is de schadevergoeding in de vorm van een forfaitair bedrag opgenomen. In het (vernummerde) achtste lid, wordt aan de houder van het kwekersrecht de bevoegdheid gegeven om roerende zaken waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt en materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken, als zijn eigendom op te eisen. Deze eis vloeit niet voort uit de richtlijn, maar is in de overeenkomstige artikelen van andere intellectuele-eigendoms wetten opgenomen. Zie verder de toelichting bij artikel 28, eerste lid, van de Auteurswet. Ook de bevoegdheid om ten aanzien van de bedoelde zaken de onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen, is in het achtste lid opgenomen. Ingevolge het tiende lid worden deze maatregelen uitgevoerd op kosten van de inbreukmaker. In het voorgestelde twaalfde lid van artikel 70 wordt artikel 15 van de richtlijn betreffende de openbaarmaking van de uitspraak geïmplementeerd.

Ten slotte is in het zevende lid een onduidelijkheid omtrent de bevoegdheden van licentiehouders opgeheven.

VIII Landbouwkwaliteitswet

Geografische aanduidingen vallen binnen de reikwijdte van de richtlijn (zie hierboven in het algemene deel van de toelichting, par. 3.2). De kaders ten aanzien van geografische aanduidingen liggen vast in Verordening (EEG) nr. 2081/92 inzake de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwproducten en levensmiddelen (*PbEG* 1992, L208). In Nederland zijn de regels met betrekking tot geografische aanduidingen gesteld in het Landbouwkwaliteitsbesluit en de Landbouwkwaliteitsregeling geografische aanduidingen, oorsprongs-

benamingen en specificiteitscertificering, die onder de Landbouwkwaliteitswet vallen. De handhaving van geografische aanduidingen geschiedt thans door middel van publiekrechtelijke handhaving op grond van de bepalingen in de Landbouwkwaliteitswet, het genoemde Landbouwkwaliteitsbesluit en de Wet op de economische delicten. Daarnaast is het mogelijk een actie uit onrechtmatige daad in te stellen. Met dit wetsvoorstel wordt de mogelijkheid tot civielrechtelijke handhaving van geografische aanduidingen uitgebreid en ingebed in de Landbouwkwaliteitswet. De in dit kader relevante artikelen van de richtlijn worden geïmplementeerd in de Landbouwkwaliteitswet. Dit artikel sluit vrijwel geheel aan bij andere artikelen over civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten en in het bijzonder bij de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005.

Ten behoeve van de invoeging van de handhavingsbepalingen wordt allereerst de definitiebepaling van artikel 1, eerste lid, van de Landbouwkwaliteitswet aangevuld met de termen geografische aanduiding, de houder ervan en de EG-verordening inzake geografische aanduidingen. Voorgesteld wordt de overige implementatie onder te brengen in een nieuw artikel 13a. Het eerste, vierde, zesde en zevende lid betreffen de algemene elementen ten behoeve van de civielrechtelijke handhaving, overeenkomstig de andere intellectuele-eigendoms wetten. Het gaat hier om de algemene handhavingsbevoegdheid voor de houder van een geografische aanduiding en om de bepalingen betreffende schadevergoeding.

In artikel 13a, tweede lid, wordt artikel 11, derde volzin, van de richtlijn geïmplementeerd. Op grond hiervan kan de houder van de geografische aanduiding staking van diensten van tussenpersonen vorderen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op zijn recht te maken. Zie verder de toelichting bij artikel 26d van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

Artikel 13a, derde lid, implementeert een onderdeel van artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn over voortzetting van de vermeende inbreuk onder zekerheidstelling. Zie de toelichting bij artikel 26e van de Auteurswet en artikel 17 van de Topografieënwet, die op dezelfde implementatie betrekking hebben.

In het artikel 13a, vijfde lid, wordt artikel 13 van de richtlijn geïmplementeerd over de schadevergoeding in de vorm van een forfaitair bedrag. Zie de toelichting bij artikel 27 van de Auteurswet.

In artikel 13a, achtste lid, geeft de houder van de geografische aanduiding de bevoegdheid om roerende zaken waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt, of materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken als zijn eigendom op te eisen, dan wel onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Dit artikel dient ter implementatie van artikel 10 van de richtlijn. Hierbij wordt een afweging gemaakt tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen alsmede de belangen van derden. Daarnaast wordt in het achtste lid de bevoegdheid tot het opeisen als eigendom van de voornoemde roerende zaken toegevoegd. Deze eis vloeit niet voort uit de richtlijn, maar is in de overeenkomstige artikelen in andere intellectuele-eigendoms wetten overal opgenomen. Zie verder hierboven de toelichting bij artikel 28, eerste lid, van de Auteurswet.

Artikel 10, tweede lid, van de richtlijn schrijft voor dat deze maatregelen van het achtste en negende lid van artikel 13a in beginsel op kosten van de gedaagde worden uitgevoerd. Dit artikel wordt geïmplementeerd in het tiende lid van artikel 13a. Zie ook de toelichting bij artikel 28, vierde lid, Auteurswet.

In het elfde lid is de vordering opgenomen tot verkrijging van informatie van de inbreukmaker over de herkomst en distributie van de inbreukmakende goederen of diensten (artikel 8 van de richtlijn). Het verkrijgen van informatie van derden is geregeld in artikel 1019f, tweede lid, (zie ook

hierboven in het algemene deel van de toelichting, par. 4.2 en zie de toelichting bij artikel 1019f).

Artikel 13a, twaalfde lid, voorziet in de implementatie van artikel 15 van de richtlijn, betreffende de openbaarmaking van de uitspraak. Verwezen zij naar de toelichting bij artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet, die op dezelfde implementatie betrekking heeft.

IX

Krachtens het voorgestelde overgangsrecht zal deze wet niet van toepassing zijn op lopende procedures. Het is niet in belang van een efficiënte procesvoering als ten gevolge van de nieuwe wet in een lopende procedure bij vermeerdering van eis de gevorderde maatregelen uitgebreid kunnen worden. Wel zal de nieuwe wet van toepassing zijn bij het instellen van hoger beroep.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman

Transponeringstabel inzake Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, PbEG L 195/16.

De aanpassingen in de Eenvormige Benelux-wet op de merken en de Eenvormige Benelux-wet op de tekeningen of modellen zullen bij protocol worden doorgevoerd. Deze aanpassingen zijn nog niet in onderstaande tabel verwerkt, omdat daarover nog overleg plaatsvindt tussen de drie Benelux-landen.

In de tweede kolom is aangegeven welke richtlijnartikelen geen implementatie behoeven, in voorkomend geval onder vermelding van het wetsartikel dat reeds in de desbetreffende regeling voorziet.

Gebruikte afkortingen: Aw is de Auteurswet 1912; Dw is de Databankenwet; Hnw is de Handelsnaamwet; Lkw is de Landbouwkwaliteitswet; ROW 1995 is de Rijksoctrooiwet 1995 (aanpassing van de ROW 1995 geschiedt in een separaat voorstel van Rijkswet, Kamerstukken 30 222, R 1797); Rv is het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; Tw is de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484); Wnr is de Wet naburige rechten; ZPW 2005 is de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005.

Richtlijn 2004/48/EG	Geen implementatie	Te implementeren in:
Art. 1	n.v.t.	
Art. 2	n.v.t.	
Art. 3	n.v.t.	
Art. 4, onder a	Art. 1 Aw Art. 2, 6, 7a en 8 Wnr Art. 2 Dw Art. 6 lid 1 Hnw Art. 2 Tw Art. 70 lid 1 ZPW 2005	Art. 13a lid 1 Lkw
Art. 4, onder b	Art. 27 lid 2, art. 27a lid 2, art. 28 lid 7 Aw Art. 16 lid 2, art. 17 lid 4 Wnr Art. 5c lid 4 Dw Art. 6 lid 1 Hnw Art. 17 lid 3, art. 18 lid 4 Tw Art. 70 lid 4 ZPW 2005	Art. 5d lid 3 Dw Art. 13a lid 7 Lkw
Art. 4, onder c en d	Facultatief; zie algemeen deel van de toelichting, par. 4.2	
Art. 5, onder a Art. 5, onder b	Art. 5 Aw	Art. 1a Wnr Art. 1a Dw
Art. 6, lid 1, 1e volzin Art. 6, lid 1, 2e volzin	Facultatief; zie algemeen deel van de toelichting, par. 4.2	Art. 1019a Rv
Art. 6, lid 2	Art. 843a Rv	Art. 1019a Rv
Art. 7, lid 1, 1e alinea		Art. 1019b, 1019c en 1019d Rv
Art. 7, lid 1, 2e alinea, 1e volzin Art. 7, lid 1, 2e alinea, 2e volzin Art. 7, lid 2 Art. 7, lid 3 Art. 7, lid 4	Art. 702 lid 2 Rv Art. 705 Rv Art. 701 Rv Art. 260 Rv (art. 1019i Rv)	Art. 1019g onder b Rv

Richtlijn 2004/48/EG	Geen implementatie	Te implementeren in:
Art. 7, lid 5	Facultatief; zie algemeen deel van de toelichting, par. 4.2	
Art. 8, lid 1	Hnw n.v.t.	Art. 1019f Rv Art. 28 lid 9 Aw Art. 17 lid 6 Wnr Art. 5c lid 5 Dw Art. 18 lid 8 Tw Art. 70 lid 11 ZPW 2005 Art. 13a lid 11 Lkw
Art. 8, lid 2 Art. 8, lid 3 (onder d)	Opgenomen in MvT	Art. 1019f lid 4 Rv
Art. 9, lid 1, onder a	Art. 254 e.v. Rv, art. 611a e.v. Rv Art. 26e Aw Art. 15f Wnr Art. 2 lid 6 Dw Art. 6b Hnw Art. 17 lid 3 Tw Art. 70 lid 3 ZPW 2005 Art. 13a lid 3 Lkw	
Art. 9, lid 1, onder b	Art. 700 e.v. en 730 e.v. Rv Art. 28 leden 1 en 4 Aw Art. 17 lid 1-2 Wnr Art. 5c lid 1-2 Dw Art. 18 lid 1 en 3 Tw Hnw n.v.t.	Art. 70 lid 9 ZPW 2005 Art. 13a lid 9 Lkw Art. 70 lid 6 ROW 1995
Art. 9, lid 2	Art. 3:276 Bw, art. 711 en 843a Rv	
Art. 9, lid 3 Art. 9, lid 4, 1e alinea, 1e volzin Art. 9, lid 4, 1e alinea, 2e volzin Art. 9, lid 4, 2e alinea Art. 9, lid 5 Art. 9, lid 6 Art. 9, lid 7	Art. 3:303 BW en art. 150 Rv Art. 430 lid 3 Rv Art. 260 Rv (art. 1019i Rv) Art. 701 Rv	Art. 1019e Rv Art. 1019e lid 3 Rv Art. 1019e lid 2 Rv Art. 1019g Rv
Art. 10, lid 1	Hnw n.v.t. Art. 28 Aw Art. 17 Wnr Art. 5c lid 1 Dw Art. 18 lid 1-2 Tw Art. 70 lid 8 ZPW 2005 Art. 13a lid 8 Lkw Art. 70 lid 6 ROW 1995	
Art. 10, lid 2	Hnw n.v.t. Art. 28 lid 4 Aw Art. 17 lid 5 Wnr Art. 5c lid 3 Dw Art. 18 lid 6 Tw Art. 70 lid 10 ZPW 2005 Art. 13a lid 10 Lkw Art. 70 lid 6 ROW 1995	
Art. 10, lid 3	Hnw n.v.t.	Art. 28 lid 8 Aw Art. 17 lid 7 Wnr Art. 5c lid 6 Dw Art. 18 lid 7 Tw Art. 70 lid 8 ZPW 2005 Art. 13a lid 8 Lkw
Art. 11, 1e volzin Art. 11, 2e volzin Art. 11, 3e volzin	Art. 3:296 BW Art. 611a e.v. Rv	Art. 26d Aw Art. 15e Wnr Art. 2 lid 5 Dw Art. 17 lid 2 Tw Art. 70 lid 2 ZPW 2005 Art. 13a lid 2 Lkw Art. 70 lid 8 ROW 1995
Art. 12	Facultatief; zie algemeen deel van de toelichting, par. 4.2	

Richtlijn 2004/48/EG	Geen implementatie	Te implementeren in:
Art. 13, lid 1	Art. 27 lid 1 Aw	Art. 27 lid 2 Aw Art. 16 lid 1–2 Wnr Art. 5d Dw Art. 6c lid 1Hnw Art. 17 lid 4 Tw Art. 70 lid 5 ZPW 2005 Art. 13a lid 4–6 Lkw Art. 70 lid 4 ROW 1995
Art. 13, lid 2	Facultatief; zie algemeen deel van de toelichting, par. 4.2	
Art. 14		Art. 1019h Rv
Art. 15		Art. 28 lid 10 Aw Art. 18a Wnr Art. 5e Dw Art. 6c lid 2 Hnw Art. 18a Tw Art. 70 lid 12 ZPW 2005 Art. 13a lid 12 Lkw Art. 70 lid 9 ROW 1995
Art. 16	n.v.t.	
Art. 17	n.v.t.	
Art. 18	n.v.t.	
Art. 19	n.v.t.	
Art. 20	n.v.t.	
Art. 21	n.v.t.	
Art. 22	n.v.t.	

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

4

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT¹

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 9 september 2005 en het nader rapport d.d. 22 november 2005, aangeboden aan de Koningin door de minister van Justitie, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 18 juli 2005, no. 05.002658, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEU L 195), met memorie van toelichting.

Op 29 april 2004 hebben het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie een richtlijn vastgesteld betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (hierna: Richtlijn 2004/48/EG). Doel van deze richtlijn is de middelen tot handhaving van intellectuele-eigendomsrechten te harmoniseren teneinde inbreuken in het algemeen en grootschalige namaak en piraterij in het bijzonder effectiever te kunnen bestrijden.

De implementatie van richtlijn 2004/48/EG in het nationale recht vindt in beginsel plaats via wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (WRv) en de specifieke intellectuele-eigendoms wetten. Daarnaast wordt de richtlijn geïmplementeerd via een afzonderlijk wetsvoorstel voor wijziging van de Rijsoctrooiwet 1995, dit wegens de afwijkende procedure voor rijks-

¹ De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

wetgeving¹, alsmede een protocol tot wijziging van de Benelux-verdragen inzake het merken- en modellenrecht.

De Raad van State onderschrijft de strekking van het voorliggende wetsvoorstel, maar maakt een aantal opmerkingen met betrekking tot de wijze van implementatie. Hij is van mening dat in verband daarmee enige aanpassing van het voorstel wenselijk is.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 18 juli 2005, nr. 05 002658 machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 9 september 2005, nr. W03.05 0318/I bied ik U hierbij aan.

1. Wijze van implementatie in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
Uit de toelichting blijkt dat de opzet van het wetsvoorstel is dat de algemeen geldende regels van het WRv voor de civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten van toepassing blijven en dat de rechthabende daarnaast gebruik kan maken van de specifieke maatregelen die de wetgeving op het gebied van intellectuele eigendom hem bieden.² In deze systematiek vormen de bijzondere handhavingsregels voor de intellectuele eigendom geen zelfstandig wettelijk systeem, maar hebben zij een aanvullend karakter.

In het wetsvoorstel worden bepaalde artikelen van het WRv echter expliciet van toepassing verklaard voor gevallen waarbij inbreuk wordt gemaakt op een recht van intellectuele eigendom. Een dergelijke systematiek strookt noch met de beoogde opzet noch met het geldende regime van het civiele procesrecht, nu het WRv al van toepassing is bij eventuele handhaving van een recht van intellectuele eigendom. Wel is het eventueel mogelijk om bepaalde artikelen uit het WRv expliciet buiten toepassing te verklaren.

Zo bepaalt het voorgestelde artikel 1019a, eerste lid, WRv: «Artikel 843a, eerste tot en met derde lid, is van overeenkomstige toepassing in het geval van inbreuk op een recht van intellectuele eigendom.» De toelichting stelt: «Het vierde lid van artikel 843a is buiten toepassing verklaard voor procedures inzake intellectuele-eigendomsrechten».³ Het voorgaande is op zichzelf in lijn met de te implementeren richtlijn, maar volgens de systematiek van de Nederlandse wetgeving dient artikel 843a, vierde lid, expliciet buiten toepassing te worden verklaard in de tekst van het wetsvoorstel, hetgeen niet het geval is. Het is daarentegen niet wenselijk om de eerste drie leden van artikel 843a wel expliciet van toepassing te verklaren, nu de desbetreffende regeling in het WRv reeds geldt voor de in het wetsvoorstel geïmplementeerde handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Voorts beveelt de Raad aan om in artikel 1019h expliciet te vermelden dat dit niet alleen geldt in afwijking van artikel 843a WRv, maar ook van artikel 237.⁴

1. Het advies van de Raad van State om de formulering van artikel 1019a WRv zodanig aan te passen, dat het aanvullend karakter van titel 15 behouden blijft, is opgevolgd. In het eerste lid is voor alle duidelijkheid aangegeven dat een verbintenis uit onrechtmatige daad wegens inbreuk op een recht van intellectuele eigendom een rechtsbetrekking is als bedoeld in artikel 843a, teneinde buiten twijfel te stellen dat artikel 843a van toepassing is. Hoewel in de parlementaire geschiedenis van artikel 843a is aangegeven dat dit artikel toepasselijk is op verbintenissen uit onrechtmatige daad (*Kamerstukken II 1999/200, 26 855, nr. 5, p. 78–79*), is deze stelling in de literatuur niet algemeen aanvaard en ook in de jurisprudentie nog niet expliciet uitgesproken (zie Hoge Raad 18 februari 2000, *NJ 2001, 259*). Het vierde lid van artikel 843a is naar aanleiding van het advies van de Raad expliciet buiten toepassing verklaard. De memorie van toelichting is naar aanleiding van deze wijzigingen eveneens aangepast.

In artikel 1019h is naast de paragraaf die betrekking heeft op de kostenveroordeling, artikel 843a toegevoegd als artikel waarvan bij de kosten-toerekening uitdrukkelijk wordt afgeweken.

2. Artikel 1019a en artikel 1019b WRv

a. Artikel 6 van Richtlijn 2004/48/EG is geïmplementeerd in artikel I, onderdeel B, van het wetsvoorstel, aldus de toelichting.⁵ Het desbetreffende artikel 1019a

¹ Zie het advies van de Raad d.d. 8 augustus 2005, no. W10.05 0209/II.

² Zie paragraaf 2.3 van de toelichting.

³ Zie de toelichting bij artikel 1019a WRv, vijfde alinea.

⁴ Zie de toelichting bij artikel 1019a WRv, derde alinea.

⁵ Zie paragraaf 4.2, derde alinea, van de toelichting en de toelichting bij artikel 1019a WRv, derde alinea.

WRv is echter ruimer geformuleerd dan artikel 6: zo wordt in artikel 1019a, tweede lid, bijvoorbeeld gesproken van overlegging van «andere zaken», zonder zich te beperken tot «bewijsmateriaal dat zich in de macht van de wederpartij bevindt». Weliswaar wordt in artikel 843a WRv gesproken van «degene die deze bescheiden te zijner beschikking heeft of onder zijn berusting heeft», maar deze beperking dient tevens duidelijk uit het wetsvoorstel te blijken. De Raad adviseert artikel 1019a, tweede lid, WRv zodanig aan te passen, dat recht wordt gedaan aan de tekst en strekking van de richtlijn.

b. Artikel 1019a, derde lid, WRv bepaalt dat de rechter de vordering tot inzage, afschrift of uittreksel van bescheiden en andere zaken afwijst «indien de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd». Deze strikte formulering zou ertoe kunnen leiden dat de gehele vordering van de eisende partij wordt afgewezen, terwijl volgens de tekst van de richtlijn een last tot overlegging van dergelijk bewijsmateriaal mogelijk is «behoudens bescherming van vertrouwelijke informatie» (artikel 6, eerste lid) dan wel «mits de bescherming van vertrouwelijke informatie wordt gewaarborgd» (artikel 6, tweede lid).

De Engelstalige versie vermeldt hier «subject to the protection of confidential information» en de Franstalige versie «sous réserve que la protection des renseignements confidentiels soit assurée». Om recht te kunnen doen aan de strekking van de richtlijn, adviseert de Raad om het derde lid van artikel 1019a te wijzigen in: «De rechter wijst de vordering af voorzover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd».

Hetzelfde geldt voor artikel 1019b, vierde lid, WRv, dat als volgt kan worden

aangepast: «Verlof tot het treffen van de gevraagde maatregel wordt niet

gegeven voorzover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is

gewaarborgd».

c. In artikel 1019b, eerste lid, WRv wordt als voorbeeld van een maatregel ter bescherming van bewijs onder meer het conservatoir beslag genoemd. Daar de wettelijke regeling van conservatoir beslag reeds van toepassing is in geval van handhaving van een recht van intellectuele eigendom, beveelt de Raad aan deze niet op te nemen in de opsomming van artikel 1019b, eerste lid.

2. a. Conform het advies van de Raad is de formulering van het tweede lid van artikel 1019a aangepast aan de tekst van artikel 6 van de richtlijn.

b. De artikelen 1019a, derde lid en 1019b, vierde lid, zijn overeenkomstig het advies van de Raad van State aangepast en volgen de tekst van de richtlijn.

c. Teneinde te verduidelijken dat de regeling van conservatoir beslag zoals neergelegd in artikel 1019c een voor het Nederlandse recht nieuwe vorm van conservatoire beslaglegging is, is «beslag tot bescherming van bewijs» zoals genoemd in artikel 1019c, in artikel 1019b weergegeven met de term «bewijsbeslag».

3. Onvolledige implementatie ten aanzien van tussenpersonen

De in artikel 9, eerste lid, onderdeel a, van de richtlijn opgenomen zinsnede «[...] onder dezelfde voorwaarden kan een voorlopig bevel worden uitgevaardigd tegen een tussenpersoon wiens diensten door een derde worden gebruikt om op een recht van intellectuele eigendom inbreuk te maken» is niet geïmplementeerd in het wetsvoorstel. De toelichting verklaart dit als volgt: «Hoewel artikel 11 van de richtlijn de lidstaten verplicht om een verbod op inbreuk jegens tussenpersonen in de wet op te nemen, gaat een verbod op een dreigende inbreuk jegens tussenpersonen te ver indien deze tussenpersonen niet zelf inbreuk plegen. Zo lang de inbreuk door een derde niet vaststaat, dienen tussenpersonen hierop niet aanspreekbaar te zijn door hen te verbieden iets te vervoeren, te versturen e.d. Op een dergelijk moment wordt immers niet alleen het bedrijf van de beweerde inbreukmaker getroffen, maar ook dat van de tussenpersoon. Voor dergelijke maatregelen dient de inbreuk vast te staan zoals het geval is in artikel 11.»¹

De Raad wijst erop dat de desbetreffende zinsnede van dit artikel van Richtlijn 2004/48/EG geen mogelijkheid biedt om af te wijken van de daarin neergelegde verplichting voor de lidstaten. Daarnaast hangt deze bepaling samen met hetgeen reeds neergelegd is in de verordening van de Raad van de Europese Unie, inzake het optreden van de douaneautoriteiten ten aanzien van goederen waarvan wordt vermoed dat zij inbreuk maken op bepaalde intellectuele-

¹ Zie paragraaf 4.2, zesde alinea, van de toelichting.

eigendomsrechten en inzake de maatregelen ten aanzien van goederen waarvan is vastgesteld dat zij inbreuk maken op dergelijke rechten.¹ De Raad adviseert dan ook om deze mogelijkheid tot het uitvaardigen van een voorlopig bevel tegen een tussenpersoon alsnog te implementeren.

3. Uit het advies van de Raad van State valt af te leiden dat de Raad van mening is dat de formulering van artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn niet zo gelezen mag worden dat het een optionele bepaling zou zijn om in de nationale wetgeving te voorzien in de mogelijkheid op te treden tegen een vermeende inbreukmaker of tegen een tussenpersoon voor wat betreft tijdelijke voortzetting van de inbreuk dan wel aan deze voortzetting de voorwaarde van zekerheidstelling te verbinden. Deze lezing van de richtlijn-bepaling door de Raad zal gevolgd worden. Dit betekent echter niet dat de vordering van een verbod tegen de tussenpersoon in kort geding ter voorkoming van dreigende inbreuk en de vordering om tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk te verbieden, expliciet geïmplementeerd dienen te worden. Zoals in de memorie van toelichting is aangegeven, is het staande praktijk dat een rechthebbende in kort geding kan optreden tegen een dreigende of een vermeende inbreuk, in dit laatste geval op straffe van een dwangsom. Dit geldt evenzeer voor tussenpersonen. Ook jegens hen kan op grond van de artikelen die artikel 11 van de richtlijn implementeren, juncto artikel 254 Rv, juncto artikel 3:296 BW een bevel worden gegeven tot staking of een verbod op tijdelijke voortzetting van de diensten die door een derde worden gebruikt om dreigende inbreuk te maken.

Het advies van de Raad en zijn lezing van artikel 9, eerste lid, onder a van de richtlijn heeft wel aanleiding gegeven om de hiervoor reeds genoemde vordering dat zekerheid gevraagd kan worden voor schadeloosstelling van de rechthebbende in de wet op te nemen. Naar haar aard – het gaat immers om tijdelijke voortzetting van de inbreuk – kan deze vordering slechts in kort geding ingesteld worden. Hetzelfde geldt voor voortzetting van dienstverlening door tussenpersonen aan vermeend inbreukmakende derden onder zekerheidstelling. Krachtens het laatste deel van artikel 9, eerste lid, onder a, van de richtlijn is deze bepaling met betrekking tot zekerheidstelling door tussenpersonen niet in de Auteurswet, de Wet op de naburige rechten en de Databankenwet geïmplementeerd. Het artikel is geïmplementeerd door invoeging van artikel 26e Auteurswet, artikel 15f Wet op de naburige rechten, artikel 2, zesde lid, Databankenwet (alle drie slechts wat betreft zekerheidstelling door de vermeende inbreukmaker), artikel 17, derde lid, Topografieënwet, artikel 13a, derde lid, Landbouwkwaliteitswet en artikel 70, derde lid, Zaaizaad- en plantgoedwet 2005. De memorie van toelichting is eveneens aangepast. In de memorie van toelichting bij artikel 17 van de Topografieënwet is voor al deze wijzigingen nader aangegeven dat deze zekerheidstelling door tussenpersonen slechts toewijsbaar zal zijn als aannemelijk is dat de tussenpersoon zelf een onrechtmatige daad verricht in relatie tot de inbreuk. Ten slotte is aan artikel 1019g onderdeel d toegevoegd, teneinde de mogelijkheid te bieden schadeloosstelling te vorderen voor schade die door een herroepen, vervallen of anderszins ten onrechte getroffen voorlopige maatregel is veroorzaakt, zoals bedoeld in artikel 9, zevende lid, van de richtlijn.

4. Onvolledige implementatie in enkele bijzondere wetten

a. In artikel II van het wetsvoorstel, onder C, wordt de tekst van artikel 28, negende lid, van de Auteurswet 1912 als volgt voorgesteld: «9. De rechter kan, op vordering van de gerechtigde, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de zaken waarmee die inbreuk is gepleegd, aan de gerechtigde mee te delen [...]». Het begrip «zaken» is echter enger dan het in de richtlijn in artikel 8, eerste lid, genoemde begrip «goederen of diensten» (artikel 2:2 BW). Het voorgaande geldt tevens voor artikel 17, zesde lid, van de Wet op de naburige rechten, voor artikel 5c, vijfde lid, van de Databankwet, voor artikel 18, achtste lid, van de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderproducten, en voor artikel 13a, tiende lid, van de Landbouwkwaliteitswet. De Raad beveelt aan het wetsvoorstel zodanig aan te passen, dat recht wordt gedaan aan de tekst en strekking van de richtlijn.

¹ Verordening (EG) nr.1383/2003 van 22 juli 2003, PbEU L 196.

b. In artikel 15 van Richtlijn 2004/48/EG is bepaald dat de lidstaten er zorg voor dragen dat rechterlijke instanties, op vordering van de eiser, kunnen gelasten dat op kosten van de inbreukmaker passende maatregelen tot verspreiding van de informatie over de uitspraak worden getroffen.

Het wetsvoorstel breidt deze mogelijkheid zodanig uit, dat tevens de ten onrechte gedagvaarde vermeende inbreukmaker een dergelijke vordering kan indienen. Zo luidt het voorgestelde artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet 1912: «De rechter kan op vordering van de in het gelijk gestelde partij gelasten dat op kosten van de in het ongelijk gestelde partij passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.» De toelichting bij dit artikel vermeldt: «De formulering van het tiende lid houdt echter ook rekening met de mogelijkheid dat in de procedure blijkt dat er geen sprake is van inbreuk en de vorderingen van eiser worden afgewezen, waarbij de vermeende inbreukmaker er belang bij kan hebben dat over die uitspraak informatie wordt verspreid. Het aanhangig maken van de procedure kan bijvoorbeeld veel publiciteit met zich hebben gebracht, zodat de gedaagde er belang bij kan hebben van blaam gezuiverd te worden.»¹

Daar deze uitbreiding ten opzichte van de tekst en strekking van de richtlijn niet leidt tot een regeling die gunstiger is voor de rechthebbenden, zoals artikel 2, eerste lid, van de richtlijn in een dergelijk geval eist, en overigens verder gaat dan de oorspronkelijke tekst en strekking van de richtlijn, adviseert de Raad om de oorspronkelijke tekst van de richtlijn te volgen en deze uitbreiding zoals opgenomen in artikel 28, tiende lid, van de Auteurswet 1912, in artikel 5e van de Databankwet, in artikel 6b, sub b, van de Handelsnaamwet, in artikel 18a van de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten, in artikel 13a, elfde lid, van de Landbouwkwaliteitswet, en in artikel 70, elfde lid, van de Zaaizaad- en Plantgoedwet 2005, te schrappen.²

4.a. Hoewel het niet geheel duidelijk is of de richtlijn met de term goederen hetzelfde bedoelt als het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, is op advies van de Raad van State deze term zoveel mogelijk als meest ruime term in de implementatiewetgeving aangehouden. Artikel 28, negende lid, Auteurswet 1912, artikel 17, zesde lid, van de Wet op de naburige rechten, artikel 5c, vijfde lid, van de Databankwet, artikel 18, achtste lid, van de Topografieënwet en artikel 13a, tiende lid, van de Landbouwkwaliteitswet, zijn aangepast zoals geadviseerd door de Raad. Tevens is dezelfde aanpassing aangebracht in artikel 1019f, eerste en tweede lid, Rv.

b. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State zijn de artikelen in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten die artikel 15 van de richtlijn implementeren, aangepast, zodat zij conform dat artikel alleen betrekking hebben op de vordering van de rechthebbende tot bekendmaking van het vonnis.

5. *Opeisen als eigendom niet relevant voor leggen van conservatoir beslag* Artikel 10 van de richtlijn wordt geïmplementeerd in artikel 28, eerste lid, van de Auteurswet 1912, in artikel 17, eerste lid, van de Wet op de naburige rechten, in artikel 5c, eerste lid, van de Databankwet, in artikel 18, eerste lid, van de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten, in artikel 13a, zevende lid, van de Landbouwkwaliteitswet, en in artikel 70, vierde lid, van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005. *Opeising als eigendom wordt in het wetsvoorstel gekoppeld aan de materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij het voortbrengen van de inbreukmakende zaken, terwijl deze vorm van opeising in artikel 10 van de richtlijn niet voorkomt. Volgens de toelichting is opeising als eigendom door de rechthebbende nodig in het Nederlandse rechtssysteem in verband met conservatoire beslaglegging.*³

Opeising als eigendom is bij de implementatie van artikel 10 niet relevant, nu dit artikel van de richtlijn slechts ziet op vernietiging dan wel terugroeping of definitieve verwijdering uit het handelsverkeer van de inbreukmakende goederen of de bij de schepping of vervaardiging gebruikte materialen of werktuigen. De redenering in de toelichting dat de mogelijkheid tot opeising als eigendom nodig is voor conservatoire beslaglegging, kan de Raad in dit

¹ Zie de toelichting bij het voorgestelde artikel 28 van de Auteurswet 1912, vierde alinea.

² Zie tevens aanwijzing 337 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

³ Zie de toelichting bij artikel 28 van de Auteurswet 1912, eerste alinea.

verband dan ook niet volgen. De Raad adviseert het wetsvoorstel en de toelichting op dit punt aan te passen.

5. Op een enkele uitzondering na bevatten de huidige intellectuele-eigendoms wetten een bepaling krachtens welke gevorderd kan worden dat de inbreukmakende zaken of de bij de inbreuk gebruikte productiemiddelen als eigendom worden opgeëist, worden vernietigd of onbruikbaar worden gemaakt. Naar aanleiding van de richtlijn worden deze maatregelen geherformuleerd tot opeising als eigendom, onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking. Aangezien de opeising als eigendom een maatregel is die weliswaar niet in de richtlijn is vermeld, maar ook een maatregel is ten gunste van de rechthebbende, is het krachtens artikel 2, eerste lid, van de richtlijn niet nodig die maatregel te schrappen. In de wetten waarin deze maatregel nog niet voorkwam, wordt ze eveneens toegevoegd, teneinde te bereiken dat alle intellectuele-eigendoms wetten op dit punt gelijk luiden. De memorie van toelichting is op dit punt verduidelijkt.

6. Voor redactionele kanttekeningen verwijst de Raad naar de bij het advies behorende bijlage.

6. Aan de redactionele kanttekeningen is gevolg gegeven door de tekst van de artikelen 1019a, eerste lid, Rv, artikel 1019f, tweede lid, Rv en artikel 1a van de Wet op de naburige rechten te wijzigen.

De laatste redactionele kanttekening van de Raad is niet opgevolgd, mede naar aanleiding van toevoeging van de artikelen in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten over de zekerheidstelling bij voortzetting van de inbreuk. De artikelen 26d (en 26e) van de Auteurswet dienen vooraf te gaan aan artikel 27 van die wet en artikel 15e van de Wet op de naburige rechten dient vooraf te gaan aan artikel 16 van die wet. In de overige intellectuele eigendoms wetten gaan beide artikelen ook zoveel mogelijk vooraf aan de bepalingen over schadevergoeding. Het verbieden van handelingen die betrekking hebben op de inbreuk dan wel het toestaan daarvan onder voorwaarden, behoren immers tot de kern van de intellectuele-eigendomsrechten. Schadevergoeding is vervolgens de eerste maatregel die gevorderd kan worden om de schade te verhalen en de overige vorderingen zijn nevenvorderingen. Dit is de opbouw die zoveel mogelijk is gevolgd in de diverse wetten.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

*De Vice-President van de Raad van State,
H. D. Tjeenk Willink*

Ik moge U hierbij, mede namens mijn ambtgenoot van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

**Bijlage bij het advies van de Raad van State betreffende
no. W03.05.0318/I met redactionele kanttekeningen die de Raad in
overweging geeft.**

- In artikel 1019a WRv, eerste lid, «in het geval van» vervangen door: in geval van.
- Teneinde recht te doen aan de volledige tekst van artikel 6, eerste lid, eerste alinea van de richtlijn, artikel 1019b, eerste lid, WRv als volgt aanvullen: «[...] bij de productie of distributie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en op de inbreuk betrekking hebbende documenten.»
- In artikel 1019f, tweede lid, WRv «over al hetgeen de derde bekend is over de herkomst en de distributiekkanalen van de inbreukmakende zaken of diensten, kan de rechter op gerechtvaardigde en redelijke vordering van de eiser een getuigenverhoor bevelen» omwille van de leesbaarheid wijzigen in: kan de rechter op gerechtvaardigde en redelijke vordering van de eiser een getuigenverhoor bevelen over al hetgeen de derde bekend is over de herkomst en de distributiekkanalen van de inbreukmakende zaken of diensten.
- Onder artikel III in artikel 1a van de Wet op de naburige rechten «producent van films of omroeporganisaties» wijzigen in: producent van eerste vastleggingen van films, of omroeporganisaties.
- Artikel 11, derde volzin, van Richtlijn 2004/48/EG wordt onder meer geïmplementeerd in de Auteurswet 1912 (nieuw artikel 26d) en de Wet op de naburige rechten (nieuw artikel 15e). De nummering van deze bepalingen kan echter tot verwarring leiden. Artikel 26d wordt namelijk geplaatst na de in de Auteurswet 1912 opgenomen bepalingen over uitzending van een radio- of televisieprogramma (artikelen 26a tot en met 26c), en artikel 15e na de in de Wet op de naburige rechten opgenomen bepalingen (artikelen 15a tot en met 15d) over de rechtspersoon die belast is met de inning en de verdeling van vergoedingen als bedoeld in artikel 7 van laatstgenoemde wet. De Raad adviseert de bepalingen 26d en 15e niet toe te voegen aan de eerdergenoemde artikelen 26a tot en met 26c en 15a tot en met 15d, maar als afzonderlijk lid toe te voegen aan artikel 28 van de Auteurswet 1912 respectievelijk artikel 17 van de Wet op de naburige rechten, dan wel op te nemen als artikel 28a van de Auteurswet 1912 respectievelijk artikel 17a van de Wet op de naburige rechten.

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 8 februari 2006

De vaste commissie voor Justitie¹ belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen tijdig zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoud:

I Algemeen

- 1 Inleidende opmerkingen
- 2 Nationale regelgeving
- 3 De implementatie

II Artikelen

I ALGEMEEN

1 Inleidende opmerkingen

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. De gemeenschappelijke markt is gebaat bij een goed functionerend en geharmoniseerd systeem om de intellectuele-eigendomsrechten te kunnen handhaven. Het tegengaan van piraterij, of dat nu via het Internet gebeurt, of offline, moet goed bestreden kunnen worden. De leden van de CDA-fractie zijn dan ook van mening dat voor Nederland de implementatie van onderhavige richtlijn van belang is. De leden van de CDA-fractie hebben met grote zorgen kennisgenomen van het feit dat Nederland in internationaal perspectief meer dan over-

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), De Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Vos (GL), Rouvoet (CU), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Luchtenveld (VVD), Wilders (Groep Wilders), Weekers (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Voorzitter, Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), Onderzitter, Wolfsen (PvdA), De Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), Van Fessem (CDA), Straub (PvdA), Nawijn (Groep Nawijn), Van der Laan (D66), Visser (VVD), Azough (GL), Van Egenschot (VVD), Meijer (PvdA) en Vacature (SP).

Plv. leden: Jonker (CDA), Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Halsema (GL), Van der Staaij (SGP), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), Van Baalen (VVD), Blok (VVD), Hirsi Ali (VVD), Aasted Madsen-van Stiphout (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Arib (PvdA), Buijs (CDA), Sterk (CDA), Kraneveldt (LPF), Joldersma (CDA), Van As (LPF), Ormel (CDA), Van Dijken (PvdA), Lambrechts (D66), Van Schijndel (VVD), Karimi (GL), Örgü (VVD), Kalsbeek (PvdA) en Vergeer (SP).

vertegenwoordigd is als vestigingsplek voor platforms, die gelegenheid bieden voor illegaal gebruik van auteursrechtelijk materiaal. Genoemde leden hebben behoefte aan een uitleg van de regering of zij deze zorgen deelt, hoe zij deze ontwikkeling beoordeelt en of zij meent dat extra inspanningen noodzakelijk zijn om Nederland van deze koppositie te bevrijden. Deze laatste vraag klemt te meer, nu de regering er uitdrukkelijk voor heeft gekozen de onderhavige richtlijn zo minimaal mogelijk te implementeren, aangezien zij meent dat onze regelgeving al in voldoende mate voorziet in handhavingsregels om piraterij te bestrijden. Graag een zorgvuldige reactie op dit punt.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij vragen of het zo is dat op basis van het voorliggende wetsvoorstel de beëindiging van diensten en de verstrekking van NAW-gegevens aan de rechthebbende partij alleen mogelijk is wanneer een rechter inbreuk op auteursrecht heeft vastgesteld. Richt dit wetsvoorstel zich in hoofdlijn op grootschalige en georganiseerde piraterij of ook op de gewone consument die met gangbare software een muziekbestand downloadt en deelt met anderen? Onderkent de regering het verschil tussen piraten die exploiteren voor eigen gewin en consumenten die, al dan niet bewust, materiaal delen met anderen?

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel, de toelichting en de adviezen naar aanleiding van het voorontwerp. Het ontwerp geeft aanleiding tot het stellen van een aantal vragen van technische aard.

De leden van de SP-fractie hebben met kritische belangstelling het voorstel voor de handhaving van intellectuele eigendomsrechten ontvangen. Deze leden zijn bezorgd over het feit dat de uitwisseling van muziek, film en boek via Internet de auteurs dupeert maar dat hier vooralsnog niets aan gedaan wordt. Deze leden verzoeken de regering hierover mee te denken, vooral in het kader van de implementatie van deze richtlijn die voor het hier geschetste probleem geen oplossing biedt.

2 Nationale regelgeving

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de regering de verhouding beoordeelt tussen de werkelijk geleden schade en de hoogte van de claims door rechthebbenden in recente gevallen waarbij sprake was van openbaarmaking via Internet. Moet de schadevergoeding niet gekoppeld zijn aan de reëel geleden schade in plaats van de potentiële schade bijvoorbeeld door het daadwerkelijk aantal downloads van een openbaarmaking als leidend principe te nemen voor de hoogte van de schadevergoeding?

Is het civielrecht nog wel de aangewezen rechtsvorm om te hanteren bij auteursrechtelijke zaken? Onderschrijft de regering dat voor handhaving van het auteursrecht met deze wet opnieuw de bevoegdheden van privaatrechtelijke organisaties worden uitgebreid om het auteursrecht te kunnen handhaven waarbij ook de ruimte voor dergelijke organisaties om inbreuk te maken op de persoonlijke levenssfeer wordt verruimd? Is de regering van mening dat met deze wet een maximum is bereikt voor wat betreft bevoegdheden die kunnen worden verleend aan privaatrechtelijke organisaties? En is de regering van mening dat, indien voor handhaving van intellectuele eigendomsrechten verdere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is, hiervoor eerder moet worden gedacht aan het strafrecht dan aan het civiel recht?

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Van Dam (2299) rondom het gebruik van

IP-adressen bij opsporing de minister van Justitie aangaf dat het niet altijd mogelijk is om met absolute zekerheid vast te stellen dat een bepaald IP-adres ook daadwerkelijk is gebruikt door degene die formeel als abonnee van het betreffende IP-adres gebruik maakt. Hoe kan een rechthebbende onomstotelijk aantonen dat een gedaagde inbreuk heeft gemaakt op zijn intellectueel eigendom door openbaarmaking op Internet?

3 De implementatie

De leden van de CDA-fractie zien dat er een aantal groepen belanghebbenden actief is die de belangen van rechthebbenden organiseren en bewaken. Voorbeelden hiervan zijn de Stichting Namaakbestrijding/React, Stichting BREIN, Stichting Platform Multimediaproductanten. Welke invloed, zo vragen deze leden, verwacht de regering dat de extra nadruk op de civielrechtelijke handhaving van de intellectuele eigendomsrechten zal hebben op de effectiviteit, het aantal en de organisatie van deze stichtingen.

Het wetsvoorstel voorziet in de introductie van het bewijs- of beschrijfbeslag. Zelfs nog voordat bodemprocedure wordt gestart, kunnen voorlopige maatregelen worden getroffen ter bescherming van bewijsmateriaal. De leden van de CDA-fractie vragen de regering hoe zij in dit kader het risico van zogenoemde «fishing expeditions» beoordeelt. Immers met de introductie van het beschrijfbeslag, zou bij de concurrentie wel eens de verleiding kunnen ontstaan om de handhavingsregels van intellectuele eigendomsrechten te misbruiken om marktgevoelige informatie boven water te krijgen. Graag een reactie. Voorts hebben genoemde leden behoefte aan een nadere beantwoording van de vraag hoever de medewerkingsplicht in dit kader reikt. Deze leden constateren voorts dat geen gebruik is gemaakt van de bescherming van getuigen omdat Nederlandse civiele recht dergelijke bescherming niet kent. Bij deze leden rijst de vraag of deze magere motivering het achterwege laten van de implementatie van een onderdeel van de richtlijn, voldoende rechtvaardigt. Graag een nadere toelichting.

De leden van de CDA-fractie constateren tevens dat wetgever ervoor heeft gekozen om artikel 4 van de richtlijn, waarin wordt bepaald wie bevoegd is tot het verzoeken van de toepassing van de maatregelen, procedures en rechtsmiddelen, niet te implementeren. Hierdoor wordt het lastiger om groepsacties uit te voeren. Nu is piraterij betreffende inbreuken op de rechten van vele honderden rechthebbenden geen uitzondering, zodat groepsacties wel te verwachten zijn. De huidige mogelijkheid om via volmachten een groepsactie uit te voeren is, zo menen genoemde leden, wel heel omslachtig en tijdrovend. Waarom is de kans niet gegrepen om ook artikel 4 van de richtlijn te implementeren?

Artikel 8 van de richtlijn geeft de rechthebbenden een aanspraak op informatie over de bronnen van inbreukmakende producten en het distributienetwerk. Het wetsvoorstel sluit tussenpersonen (Internetproviders) echter buiten deze informatieplicht. Genoemde leden vragen waarom voor deze vorm is gekozen. Zij menen dat juist van Internetproviders een rol verwacht mag te worden te spelen in kader van bestrijding Internetpiraterij. Zij wijzen ook op de felle kritiek van de Stichting BREIN op dit punt. Graag een reactie van de regering.

Artikel 9 van de richtlijn voorziet in de mogelijkheid voor de rechthebbende om van de inbreukmaker of de tussenpersoon staking van de dienstverlening te vorderen. Rechthebbende kan dus van de Internetprovider vragen om een website lam te leggen. Pas na kritiek van de Raad van State is de wetgever over gegaan tot implementatie van dit artikel, maar dan in zeer minimale vorm. De leden van de CDA-fractie hebben behoefte aan een antwoord op de vraag waarom er niet voor gekozen is

om dit artikel volledig te implementeren. Waarom zouden internetproviders niet gehouden kunnen zijn inbreukmakende websites af te sluiten? Ook pas na aansporing door de Raad van State gaat de wetgever over tot implementatie van het bevel tot zekerheidsstelling door een tussenpersoon. Echter, is de conclusie juist dat deze zekerheidsstelling niet gevorderd kan worden voor belangrijke gebieden van het auteursrecht, het naburige recht en het databankenrecht? Ten onrechte namelijk zou de wetgever ervan uitgaan dat voor bovengenoemde drie wetten de zekerheidsstelling al in de InfoSoc Richtlijn behandeld zou worden. Dit artikel uit de InfoSoc Richtlijn is in Nederland echter niet opgenomen. Graag een reactie van de regering.

De leden van de VVD-fractie merken op dat in het ontwerp voor de nieuwe maatregelen beschrijving/bemonstering en het conservatoir bewijsbeslag de weg is gevolgd van een sui generis. Als de visie van deze leden juist is, zijn bemonstering en gedetailleerde beschrijving wel conservatoire maatregelen maar geen beslag. Dat roept wel de vraag op of een termijn voor de hoofdeis hier op zijn plaats is en wat de «status» is van de eventueel genomen monsters, ze liggen immers niet onder beslag. De persoon die ze onder zich heeft is wel bewaarder maar geen gerechtelijk bewaarder. Op welk stadium zouden de monsters eventueel teruggegeven moeten worden want de regeling van artikel 704 Rv is immers niet van toepassing?

Het nieuwe bewijsbeslag is terecht aangemerkt als een maatregel tot bewaring van recht, zonder executorialie pendant, althans de leden van de VVD-fractie gaan er van uit dat dit beslag niet in een executorialie fase over kan gaan en dat het aan de rechter is om aan te geven wat er met de beslagen zaken zal moeten gebeuren. Anderzijds roept dat wel de vraag op in hoeverre artikel 704 Rv toch toepasselijk blijft na een afwijzende vordering in eerste instantie: blijft het beslag liggen?

Verder dringt zich de vraag op welke hoofdeis ingesteld zou moeten worden. Verhaalsbeslagen leiden tot toewijzing van een vordering, een afgifte-actie conform artikel 735 Rv tot een afgifte maar wel op basis van een daartoe strekkende eis en het «maritale» beslag van artikel 768Rv is gekoppeld aan een echtscheidingseis. Maar welke eis wordt geacht aan te sluiten bij dit beslag?

Gezien het bijzondere karakter van de nieuwe maatregelen dringt zich ook nog de vraag op of artikel 461 D Rv van toepassing kan zijn. Deze vraag komt op omdat beschrijving en bemonstering geen beslagen zijn en het bewijsbeslag geen functie tot uitwinning of afgifte van artikel 491 Rv heeft. In dit verband wijzen de leden er op dat in de memorie van toelichting in de laatste regel van 4.1 op pagina 11 er sprake is van beslag bij een derde. Dit is nu net een situatie die in de praktijk zoveel mogelijk wordt vermeden omdat NJ 1951, 525 daaraan in de weg staat en de werking extunc van artikel 461D. Is de visie van de leden van de VVD-fractie juist dat beschrijving, bemonstering en bewijsbeslag in principe altijd ook tegen een derde/gerequesteerde gericht mag worden? Een inbreukactie/beslag mag immers ook altijd tegen een derde worden gericht die houder is van de inbreukmakende zaken.

De leden van de SP-fractie constateren dat de Internet Service Providers (ISP's) als «tussenpersonen» een centrale rol spelen in het handhaven van intellectuele-eigendomsrechten. De discussie is daarbij wanneer ISP's gehouden kunnen worden om bepaalde sites waar deze rechten worden geschonden te verwijderen. In het wetsvoorstel leidt dat tot een vijf-stappenplan waarbij de belangen van de rechthebbende worden afgewogen tegen die van de ISP. De vraag is of dit een geldige afweging moet zijn. De belangen zijn voor de ISP volstrekt ongelijk aan degene die auteursrecht heeft. Kan de regering verhelderen waarom zij kiest voor een dergelijke afweging?

In de praktijk blijkt volgens de leden van de SP-fractie dat de houders van auteursrechten in feite minimale bescherming krijgen. Zij zijn afhankelijk van de goodwill van de ISP's om op te treden. Zij vragen de regering of auteursrechten een zelfstandig goed zijn. Vindt de regering niet dat de rechtsbescherming van de auteurs van muziek, literatuur of film onafhankelijk moet zijn van de medewerking van de ISP's? Zo ja, is de regering bereid om die rechtsbescherming gestalte te geven door inzet van capaciteit? Zo niet, waarom niet?

De ISP's zitten in een aansprakelijkheidsspagaat, constateren de leden van de SP-fractie. Doen deze ISP's niets, dan zijn ze aansprakelijk voor de gemelde wetsovertredingen. Halen de ISP's op basis van een onterechte melding een site uit de lucht, dan kunnen ze aangeklaagd worden door de eigenaar van de site. De ISP's hebben, met andere woorden, een taak als wetshandhaver gekregen die bij Justitie en de rechterlijke macht thuishoort. De leden van de SP-fractie kunnen zich voorstellen dat dit bij flagrante wetsovertredingen zoals bij kinderporno weinig problemen oplevert, maar dat dit bij de bescherming van auteursrechten anders ligt. De vraag is of ISP's voldoende inhoudelijke wetskennis hebben om deze wet te handhaven. Voorts speelt de vraag of er, bij een onterechte verwijdering van de site, wel een adequate verhaalmogelijkheid is. Leidt dit systeem, zo vragen de leden van de SP-fractie aan de regering, niet tot een Kafkaëske strijd tussen site-eigenaar en de ISP, waarbij geen van beiden een gezaghebbende autoriteit is. De leden van de SP-fractie stellen voor om Justitie verantwoordelijk te maken voor het verwijderen van sites. Dat maakt de situatie veel duidelijker en legt de verantwoordelijkheid op de juiste plek. Deze leden horen daar graag een afgewogen oordeel over, dat zich niet beperkt tot praktische zaken en capaciteitsgebrek.

De leden van de SP-fractie concluderen dat het overhevelen van de handhavingstaken aan de ISP's de rechthebbenden geen recht doen en de ISP's in een onmogelijk parket brengen. Zij vinden dat de regering – als zij dit serieus neemt – de auteurs een betere bescherming moeten bieden via opsporing en de verantwoordelijkheid moeten nemen voor de verwijderingen van de sites door ISP's.

II ARTIKELEN

I Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

I, Onderdeel B

Artikel 1019b

De leden van de PvdA-fractie vragen of een privaatrechtelijke organisatie op basis van artikel 1019b zelf bij mensen thuis materialen in beslag mag nemen ter veiligstelling van bewijsmateriaal.

Artikel 1019e

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in artikel 1019e wordt beschreven dat een rechter bij spoed een voorziening kan treffen zonder dat de vermeende inbreukmaker ter zitting aanwezig hoeft te zijn. Waarom acht de regering het niet wenselijk dat de gedaagde aanwezig is bij een dergelijke zaak om zich te kunnen verweren?

De voorzitter van de commissie,
De Pater-van der Meer

Adjunct-griffier van de commissie,
De Groot

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaaden plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 22 mei 2006

I ALGEMEEN

1 Inleidende opmerkingen

Met belangstelling heb ik kennisgenomen van het verslag. Bij deze nota naar aanleiding van het verslag is een nota van wijziging gevoegd, waarin een aantal wijzigingen is voorgesteld, die omvangrijk lijken, maar voor een groot deel vooral verduidelijking beogen. Een vijftal wijzigingen betreft het herstel van verschrijvingen. Een zevental wijzigingen beoogt op het gebied van het verstrekken van informatie over de inbreukketen een betere scheiding aan te brengen tussen het procesrecht in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het materiële recht in de intellectuele-eigendoms wetten. Dit vergt aanpassing van vrijwel alle betrokken wetten, waarbij de intellectuele-eigendoms wetten alle op identieke wijze worden aangevuld met een bepaling die in het wetsvoorstel oorspronkelijk in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering was opgenomen. Daarnaast is naar aanleiding van opmerkingen van de leden van enkele fracties de regeling voor tussenpersonen in enkele wetten en de maatregelen ter bescherming van bewijsmiddelen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aangevuld. Ten slotte is een samenloop-regeling toegevoegd in het kader van de aanpassing van de Benelux-wetgeving inzake het merkenrecht en het tekeningen- en modellenrecht, die in een afzonderlijk protocol geregeld wordt.

De leden van de CDA-fractie stellen aan de orde dat Nederland in internationaal perspectief oververtegenwoordigd zou zijn als vestigingsplek voor platforms die gelegenheid bieden voor illegaal gebruik van auteursrechte-

lijk materiaal. Zij vragen de regering of zij deze zorgen deelt, hoe zij deze ontwikkeling beoordeelt en of zij ter zake extra inspanningen nodig acht. Dergelijke platforms lopen in Nederland het risico te maken te krijgen met civielrechtelijk of strafrechtelijk optreden als zij materiaal dat auteursrechtelijk beschermd is illegaal verspreiden. Zo is de Stichting Brein, al dan niet samen met de FIOD-ECD en het Openbaar Ministerie, succesvol actief op dit terrein. Bijvoorbeeld is onlangs na klachten van Brein een van de grootste bittorrentsites gesloten, samen met diverse andere bittorrentsites. Daarmee is de helft van de door Brein in Nederland gelokaliseerde bittorrentsites off line, die in totaal 410 000 gebruikers hadden. Verder wordt nauw samengewerkt tussen Brein en de FIOD-ECD en zijn bijvoorbeeld eind 2004 de twee grootste edonkey-portalsites gesloten, waarbij tegen de beheerders zowel straffen als schadevergoeding zijn gevorderd. Nederland draagt ook bij aan gecoördineerd internationaal strafrechtelijk optreden tegen releasegroepen en topsites, zoals medio vorig jaar bij een optreden in tien landen, waarbij in Nederland drie verdachten zijn aangehouden.

Het is de vraag of de positie van Nederland als vestigingsplaats voor platforms iets te maken heeft met de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in Nederland. Digitale piraterij vestigt zich doorgaans vooral in landen die een hoog ontwikkelde en daardoor snelle infrastructuur hebben en waar dergelijke diensten goedkoop te vestigen zijn dankzij lage telecommtarieven. Dergelijke sites dienen zo goedkoop mogelijk te werken, omdat zij zelf weinig inkomsten genereren. Nederland heeft die moderne infrastructuur, met een hoog percentage snelle (breedband-) verbindingen en staat bekend als een goedkope vestigingsplaats. Bovendien wordt in Nederland intensief gebruik gemaakt van internet en is de dekkingsgraad van internet zeer hoog. Ook dat maakt Nederland aantrekkelijk om een platform te vestigen. Deze vestigingsvoorwaarden hebben weinig of niets te maken met de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten in Nederland.

Het wetsvoorstel beoogt in navolging van de richtlijn het civielrechtelijk optreden tegen het aanbieden van illegaal materiaal via internet effectiever te maken. Het wordt eenvoudiger om op te treden tegen tussenpersonen en om de naam-, adres- en woonplaatsgegevens te achterhalen van houders van websites. Ik ben dan ook van mening dat de rechthebbenden nu reeds over voldoende middelen beschikken om op te treden tegen inbreuken, terwijl het instrumentarium na aanvaarding van het wetsvoorstel nog verder verbeterd wordt.

De leden van de PvdA-fractie vragen of op basis van het wetsvoorstel de beëindiging van diensten en de verstrekking van gegevens over naam, adres en woonplaats (NAW-gegevens) aan de rechthebbende partij alleen mogelijk is wanneer een rechter inbreuk op het auteursrecht heeft vastgesteld.

Het vorderen van NAW-gegevens zoals opgenomen in artikel 8 van de richtlijn en zoals dienovereenkomstig geïmplementeerd in dit wetsvoorstel, betreft een vordering die onderdeel is van een procedure waarbij de inbreukmaker is gedagvaard, beëindiging van de inbreuk wordt gevorderd en daarnaast nevenvorderingen kunnen worden ingesteld, zoals de vordering tot het verstrekken van NAW-gegevens over derden die onderdeel zijn van de inbreukketen. Artikel 8 luidt immers: «... dat de bevoegde rechterlijke instanties, *tijdens een gerechtelijke procedure wegens inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht ... kunnen gelasten dat informatie over de herkomst en de distributiekkanalen van de goederen of diensten die inbreuk maken ... wordt verstrekt*» (cursivering toegevoegd). In dit geval beantwoordt de rechter altijd eerst de vraag of er sprake is van inbreuk – in kort geding moet de inbreuk voldoende aannemelijk gemaakt worden – alvorens in het vonnis te beoordelen of de nevenvorderingen toegewezen kunnen worden.

Daarnaast is het mogelijk om in kort geding (of in een bodemprocedure) rechtstreeks een tussenpersoon (internetprovider) te dagvaarden om van hem de NAW-gegevens van websitehouders te vorderen. Ook in deze procedure zal de eiser voldoende aannemelijk moeten maken dat hij belang heeft bij toewijzing van de vordering, namelijk het beëindigen of voorkomen van een inbreuk. Verder is het mogelijk om de vordering tot staking door de internetprovider van zijn diensten die door derden worden gebruikt om inbreuk te maken, te combineren met een vordering deze internetprovider te gebieden de NAW-gegevens bekend te maken van de houder van de website waarop de inbreuk op het intellectuele-eigendomsrecht gemaakt wordt. Voor toewijzing is wel een belangenafweging vereist in verband met de privacy van de betrokkenen en het gelaedeerde belang (artikel 8 onder f Wet bescherming persoonsgegevens, zie ook Hoge Raad 25 november 2005, *RvdW 2005*, 133, Lycos/Pessers). De leden van de PvdA-fractie vragen of dit wetsvoorstel zich in hoofdlijnen richt op grootschalige en georganiseerde piraterij of ook op de gewone consument, die met gangbare software een muziekbestand downloadt en dit, al dan niet bewust, deelt met anderen en zij vragen of de regering het verschil tussen beiden onderkent.

Aan de hand van de vorderingen die de rechthebbende instelt en het verweer dat de vermeende gedaagde inbreukmaker daarop voert, zal de rechter een afweging maken of de gevorderde maatregelen evenredig zijn ten opzichte van de omvang van de geconstateerde inbreuk (zie ook het voorgestelde negende lid van artikel 28 Auteurswet en het zevende lid van artikel 17 Wet op de naburige rechten). Hoewel het wetsvoorstel formeel op elke inbreuk ziet, zal de facto in geval van grootschalige piraterij de veroordeling anders luiden dan in geval van een beperkte inbreuk door de door de leden van de PvdA-fractie geschetste consument. Bovendien zal de schade – en daarmee de schadevergoedingsactie – ten gevolge van grootschalige, door een onderneming gepleegde inbreuken van een andere omvang zijn dan de schade ten gevolge van een burger die zich schuldig maakt aan een beperkte inbreuk. Ook maatregelen zoals het bevel aan een inbreukmaker tot overlegging van bewijsmateriaal in de vorm van bancaire, financiële en handelsdocumenten (artikel 843a Rv) of de beslaglegging op het vermogen van de vermeende inbreukmaker om schadevergoeding zeker te stellen (artikel 3:276 BW), zijn maatregelen die eerder zullen worden toegewezen bij grootschalige professionele inbreuken dan in geval van een beperkte inbreuk door een consument. Vergelijk hierover ook het verslag van een schriftelijk overleg inzake het auteursrechtbeleid, *Kamerstukken II, 2005/06, 29 838*, nr. 2, p. 24.

2 Nationale regelgeving

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de regering de verhouding beoordeelt tussen de werkelijk geleden schade en de hoogte van de claims door rechthebbenden en of de schadevergoeding niet gekoppeld zou moeten zijn aan de reële schade, zoals het daadwerkelijk aantal downloads van een openbaarmaking, in plaats van aan de potentiële schade. Uitgangspunt bij de vaststelling van de hoogte van de schadevergoeding is dat zij dient ter vergoeding van de werkelijk geleden schade (artikel 6:162 BW). Nederland kent geen zogenaamde *punitive damages*. De rechter begroot de schade op een wijze die het meest met de aard ervan in overeenstemming is. Alleen als de eiser de daadwerkelijk geleden schade niet aannemelijk kan maken, maar wel aantoont dat er schade is geleden, kan de rechter de schade schatten (artikel 6:97 BW). In de artikelen over schadevergoeding in de diverse intellectuele-eigendoms wetten is nu ingevolge de richtlijn toegevoegd dat de rechter de schadevergoeding kan vaststellen als een forfaitair bedrag. Dat bedrag wordt vastgesteld op basis van elementen zoals ten minste het bedrag aan royalties of vergoedingen dat verschuldigd zou zijn geweest als de inbreukmaker

toestemming zou hebben gevraagd om het desbetreffende intellectuele-eigendomsrecht te gebruiken (artikel 13, eerste lid, onder b, van de richtlijn en de toelichting bij de voorgestelde wijziging van artikel 27 Auteurswet). Deze methode kan gezien worden als een voorbeeld van de wijzen waarop de rechter de schadevergoeding kan schatten. Daarbij kunnen zeker ook het aantal downloads worden betrokken. Steeds blijft echter de (benadering van) de daadwerkelijk geleden schade het uitgangspunt en de aan het woord zijnde leden wijzen daar terecht op. De leden van de PvdA-fractie vragen of het civielrecht nog wel aangewezen is om te hanteren in auteursrechtelijke zaken. Het civielrecht is bij uitstek de eerst aangewezen rechtsvorm voor de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Ik verwijs de leden ook naar de discussie die is gevoerd over de handhaafbaarheid van het auteursrecht in het kader van mijn brief over het auteursrechtbeleid (verslag van een schriftelijk overleg, *Kamerstukken II, 2005/06, 29 838*, nr. 2). Ieder intellectueel-eigendomsrecht is een burgerlijk recht voor de handhaving waarvan rechthebbende de toegang tot de burgerlijke rechter dient te hebben ingevolge artikel 6 EVRM. Ook de handhavingsrichtlijn verplicht tot civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten. Het loslaten van het primaat van de civielrechtelijke handhaving op dit rechtsgebied zou niet stroken met de aard van dit recht. Het zijn economische eigendomsrechten en het is de rechthebbende die bepaalt wie wat mag doen met zijn recht, tegen wie hij wil optreden en met welke maatregelen en procedures. Intellectuele-eigendomsrechten zijn doorgaans in handen van ondernemingen, die zeer wel in staat zijn zelf op te treden tegen inbreuken. Diverse belangenorganisaties richten zich op de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten en bundelen op dit punt de krachten van individuele ondernemingen of binnen branches. Het gaat bij inbreuken soms ook om het aftasten van de grenzen van de concurrentievrijheid: hoe ver kan een concurrent gaan met het aanhaken bij of aanleunen tegen bijvoorbeeld het uiterlijk van een product van een ander. Wanneer is er sprake van plagiaat van een bestseller en wanneer heeft de vermeende plagiaatpleger een eigen, oorspronkelijk werk geschreven? Daarom is overheidsoptreden niet het eerst aangewezen middel bij een vermeende inbreuk. Het strafrecht is ultimum remedium voor die gevallen waarin het algemeen belang wordt geraakt, namelijk wanneer de volksgezondheid of de openbare veiligheid in gevaar worden gebracht, wanneer het vermoeden bestaat dat georganiseerde criminaliteit bij de inbreuk is betrokken of in geval van grootschalige vormen van intellectuele-eigendomsfraude, gepleegd in beroep of bedrijf, die de markt verstoren. De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering onderschrijft dat deze wet de bevoegdheden voor handhaving van het auteursrecht door privaatrechtelijke organisaties uitbreidt en hun ruimte om inbreuk te maken op de persoonlijke levenssfeer vergroot. Zij vragen of de regering van mening is dat met deze wet een maximum is bereikt voor wat betreft bevoegdheden die kunnen worden verleend aan privaatrechtelijke organisaties. Ten slotte vragen zij of de regering van mening is dat, indien voor handhaving van intellectuele-eigendomsrechten verdere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is, hiervoor eerder moet worden gedacht aan het strafrecht dan aan het civiel recht. Ik heb eerder al aangegeven dat privacyoverwegingen voor mij bij de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten een belangrijk aandachtspunt zijn (zie het schriftelijk overleg over auteursrechtbeleid, *Kamerstukken II, 2005/06, 29 838*, nr. 2, p. 14). Het huidige wettelijk kader voor middelen en maatregelen tot handhaving van intellectuele-eigendomsrechten, bevat echter al een aantal ingebouwde waarborgen zoals de Wet bescherming persoonsgegevens en de belangenafweging zoals die onlangs in het arrest Lycos-Pessers door de Hoge Raad is verwoord (HR 25 november 2005, *RvdW 2005*, 133). Het wetsvoorstel en

de richtlijn doen daaraan niet af en de aanvullende mogelijkheden die het wetsvoorstel creëert vallen onder dezelfde waarborgen als hiervoor aangegeven. Het is aan de rechter om te beoordelen of de gevorderde maatregelen evenredig zijn ten opzichte van de geconstateerde inbreuk. Als de gedaagde aanvoert dat de gevorderde maatregel inbreuk maakt op zijn persoonlijke levenssfeer, dan zal de rechter nagaan of het belang van de handhaving van het intellectuele-eigendomsrecht opweegt tegen de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer (artikel 8 onder f Wet bescherming persoonsgegevens). Maatregelen zoals het opvragen van NAW-gegevens van websitehouders bij de internetprovider, de beslaglegging op servers waarmee inbreukmakende bestanden op internet worden gezet, zijn ook nu reeds mogelijk. De richtlijn en het wetsvoorstel maken geen onderscheid tussen wat individuele rechthebbenden kunnen vorderen en wat privaatrechtelijke organisaties kunnen vorderen. Zij behoren over dezelfde middelen tot rechtshandhaving te beschikken en behoren zich daarbij dezelfde maatschappelijke zorgvuldigheidseisen en het wettelijk kader in acht te nemen. Indien een rechthebbende of een handhavingsorganisatie reden ziet om thuis bij een websitehouder, die illegale bestanden via internet verspreidt, de server in beslag te nemen, dient toestemming gevraagd te worden aan de rechter. Wordt die toestemming niet verkregen, dan kan de rechthebbende of de bedoelde organisatie aangifte te doen, teneinde een beroep te doen op het strafrecht. Strafrechtelijke handhaving zal echter doorgaans enkel worden uitgevoerd indien het algemeen belang door de inbreuk wordt of dreigt te worden geschaad. Ik verwijs hiervoor naar het antwoord op de vorige vraag van de leden van de PvdA-fractie.

De leden van de PvdA-fractie herinneren eraan dat ik in de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Van Dam over het gebruik van IP-adressen bij opsporing heb aangegeven dat het niet altijd mogelijk is om met absolute zekerheid vast te stellen dat een bepaald IP-adres ook daadwerkelijk is gebruikt door degene die de abonnee van het betreffende IP-adres is. De aan het woord zijnde leden vragen hoe een rechthebbende onomstotelijk kan aantonen dat een gedaagde inbreuk heeft gemaakt op zijn intellectueel eigendom door openbaarmaking op Internet. Het antwoord op die vraag is afhankelijk van de bewijslastverdeling. Op basis van de uitkomsten daarvan en aan de hand van de feiten en omstandigheden van het concrete geval zal de rechter beoordelen of hij bewezen acht dat degene die als abonnee van het IP-adres geregistreerd is ook degene is die de inbreuk heeft gepleegd.

3 De implementatie

De leden van de CDA-fractie zien dat er een aantal groepen belanghebbenden actief is die de belangen van rechthebbenden organiseren en bewaken, zoals de Stichting Namaakbestrijding/React, Stichting BREIN en de Stichting Platform Multimediaproductanten. Welke invloed, zo vragen deze leden, verwacht de regering dat de extra nadruk op de civielrechtelijke handhaving van de intellectuele-eigendomsrechten zal hebben op de effectiviteit, het aantal en de organisatie van deze stichtingen. Allereerst zij opgemerkt dat de bedoeling van de richtlijn niet is dat op civielrechtelijke handhaving meer de nadruk zou moeten liggen ten koste van andere vormen van handhaving van rechten. Civielrechtelijke handhaving is altijd al het uitgangspunt geweest bij intellectuele-eigendomsrechten en daaraan verandert de richtlijn niets. Zie ook het antwoord op vragen van de PvdA-fractie in de vorige paragraaf. Het gaat er in de richtlijn vooral om dat rechthebbenden in alle EU-lidstaten over dezelfde civielrechtelijke maatregelen, procedures en rechtsmiddelen beschikken om hun rechten te handhaven. Ik heb geen aanwijzingen dat deze wetswijziging zal leiden tot meer private handhavingsorganisaties of dat de organisatie van bestaande stichtingen zal worden gewijzigd. De

richtlijn verplicht ook niet tot collectieve handhaving. Wel zullen deze organisaties gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die de nieuwe wet biedt, zodat zij ook beter in staat zullen zijn de rechten van de aangeslotenen te handhaven.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering hoe zij het risico van zogenoemde «fishing expeditions» beoordeelt, nu het wetsvoorstel voorziet in de introductie van het bewijs- of beschrijfsbeslag. Zij vragen hoever de medewerkingsplicht in dit kader reikt.

Bewijsbeslag en beschrijving zijn bedoeld als lichtere varianten van het huidige conservatoire beslag tot afgifte en dienen om bewijs zeker te stellen. Waar nu nog conservatoir beslag gelegd wordt, kan als het voorstel wet is geworden, het beschrijven of het leggen van bewijsbeslag voldoende zijn. Verschil is wel dat het bewijsbeslag waarschijnlijk eerder dan conservatoir beslag tot afgifte in aanmerking komt om gelegd te worden op andere zaken dan de direct inbreukmakende artikelen, zoals op de inbreuk betrekking hebbende documenten, omdat zich ook daarin bewijzen van de inbreuk kunnen bevinden. Ook de beschrijving kan betrekking hebben op dergelijke documenten. De medewerkingsplicht is dezelfde als bij ieder ander beslag: de deurwaarder heeft toegang tot elke plaats voor zover redelijkerwijs nodig voor zijn taakvervulling (artikel 444 Rv) en ook de artikelen die betrekking hebben op medewerking van derden zijn van overeenkomstige toepassing (zie artikel 1019d, derde lid, Rv). Voor het treffen van deze maatregelen is het verlof van de voorzieningenrechter nodig, die toestemming geeft na summier onderzoek, als de onderliggende vordering hem niet ongegrond voorkomt en na afweging van de belangen van de verzoeker en van de gerequesteerde. De vrees voor «fishing expeditions» deel ik dan ook niet.

De leden van de CDA-fractie vragen een nadere toelichting op de keuze om de bescherming van getuigen niet te implementeren.

Bescherming van getuigen staat in de richtlijn in een optionele bepaling. In het Nederlandse civiele recht is het een onbekend verschijnsel. Het is mij bekend dat criminele organisaties zich soms ook bezig houden met inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten, maar juist voor dat soort gevallen is strafrechtelijk optreden aangewezen. Wanneer in het civiele recht een inbreuk alleen te bewijzen zou zijn door beschermde getuigen te laten optreden, dan hoort die zaak niet thuis in het civiele recht.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom artikel 4 van de richtlijn, waarin wordt bepaald wie bevoegd is tot het verzoeken van de toepassing van de maatregelen, procedures en rechtsmiddelen, niet is geïmplementeerd.

De handhaving van een intellectueel-eigendomsrecht is in beginsel voorbehouden aan de rechthebbende. Hij moet zelf kunnen bepalen tegen wie, wanneer en met welke middelen hij tegen een inbreukmaker wenst op te treden. Wanneer hij een private handhavingsorganisatie een algemene volmacht wenst te verlenen om op te treden tegen inbreuken en zijn belangen in rechte te verdedigen, dan heeft hij daartoe de mogelijkheid. Deze eenmalige, algemene machtiging is anders dan de leden kennelijk menen, niet omslachtig en tijdrovend. Het is dan ook niet aan de overheid om organisaties aan te wijzen en officieel te erkennen, van welk model artikel 4 van de richtlijn uitgaat. Dat zou juist een stap terug betekenen ten opzichte van het huidige systeem waarin rechthebbenden de vrije keuze hebben om de handhaving al dan niet aan derden over te laten. Daarnaast is ook handhaving door middel van groepsacties mogelijk op basis van artikel 3:305a e.v. BW.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom het wetsvoorstel tussenpersonen (internetproviders) uitsluit van de informatieplicht van artikel 8 van de richtlijn. Genoemde leden menen dat juist van internetproviders verwacht mag worden een rol te spelen in kader van bestrijding van internetpiraterij. Zij wijzen ook op de kritiek van de Stichting BREIN op dit punt. Artikel 8 van de richtlijn is uitgevoerd in artikel 1019f Rv en beide artikelen

laten er geen twijfel over bestaan dat tussenpersonen kan worden gevraagd om informatie te geven over de herkomst en de distributiekana- len van de inbreukmakende goederen en diensten. Wel zij erop gewezen dat dit artikel gaat over het verkrijgen van deze informatie «tijdens een gerechtelijke procedure wegens inbreuk op een intellectuele- eigendomsrecht» – zoals de tekst van artikel 8, eerste lid, van de richtlijn luidt. Het gaat hier om een procedure waarbij de vermeende inbreuk- maker bekend is en gedagvaard is. Dit artikel is niet bedoeld om een inter- netprovider te dagvaarden met het doel de NAW-gegevens van website- houders te achterhalen. Daarvoor blijft het huidige kort geding of een bodemprocedure de aangewezen procedure. Overigens kunnen artikel 8 van de richtlijn en artikel 1019f Rv wel van invloed zijn op dergelijke civiele procedures. Nu met zoveel woorden in de wet is opgenomen dat tussenpersonen en andere betrokkenen bij een inbreuk tijdens een proce- dure tegen de inbreukmaker kunnen worden opgeroepen om aan de rechthebbende informatie over andere schakels in de inbreukketen te verstrekken, valt niet in te zien waarom zij dat onder omstandigheden (zie Hoge Raad 25 november 2005, *RvdW 2005, 133*, Lycos/Pessers) niet ook zouden kunnen in een op zichzelf staande (kortgeding)procedure waarin de internetprovider wordt gedagvaard teneinde NAW-gegevens van een websitehouder te verstrekken. Overigens ben ik met de leden van de CDA-fractie van mening dat ook personen als bedoeld in het eerste lid, onder c (personen die op commerciële schaal diensten verlenen die bij de inbreukmakende handelingen worden gebruikt), niet per se zelf inbreuk maken en dat de toelichting op artikel 1019f Rv op dit punt enige precise- ring behoeft.

Los van het bovenstaande is in de nota van wijziging die bij deze nota naar aanleiding van het verslag is gevoegd, van de gelegenheid gebruik gemaakt in artikel 1019f Rv en in de artikelen in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten die betrekking hebben op de informatie- plicht van de inbreukmaker en derden-betrokkenen, een duidelijke schei- ding tussen materieel recht en procesrecht te maken. De materiële bevoegdheid van de rechthebbende om een vordering in te stellen teneinde die informatie te verkrijgen van derden die – nog – niet bij de inbreukprocedure zijn betrokken, wordt van het voorgestelde artikel 1019f, eerste en vierde lid, naar de intellectuele-eigendoms wetten overgebracht. De procesrechtelijke gang van zaken rond deze vordering blijft in artikel 1019f Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom artikel 9 van de richtlijn niet volledig is geïmplementeerd. Zij vragen waarom internetproviders niet gehouden zouden kunnen zijn om inbreukmakende websites af te sluiten. Krachtens artikel 9, eerste lid, onder a, slot, van de richtlijn wordt het bevel tegen een tussenpersoon wiens diensten door een derde worden gebruikt om inbreuk te maken op een auteursrecht of een naburig recht beheerst door Richtlijn 2001/29/EG inzake het auteursrecht in de informatiemaatschappij. Op grond van die richtlijn kan van internetprovi- ders worden gevorderd informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken (zie artikel 6:196c BW). Bovendien is ter implemen- tatie van de artikelen 9 en 11 van de handhavingsrichtlijn in artikel 26d van de Auteurswet opgenomen dat de rechter tussenpersonen kan bevelen zijn diensten die door derden worden gebruikt bij de inbreuk te staken. Anders dan de leden menen, is artikel 9 op dit punt dus volledig geïmplementeerd. Wel wijzen de CDA-fractieleden er terecht op dat de zekerheidsstelling door een tussenpersoon in het auteursrecht, het nabu- rige recht en het databankenrecht uit artikel 9 niet al naar aanleiding van Richtlijn nr. 2001/29/EG inzake het auteursrecht in de informatie- maatschappij in de wetgeving is opgenomen. Bij nota van wijziging die is gevoegd bij deze nota naar aanleiding van het verslag is dit hersteld.

De leden van de VVD-fractie merken op dat voor de nieuwe maatregelen beschrijving en monsterneming de weg is gevolgd van een conservatoire maatregel sui generis. Zij vragen of een termijn voor de hoofdeis hier op zijn plaats is en wat de «status» is van de monsters. De leden vragen verder in welk stadium de monsters eventueel teruggegeven zouden moeten worden, nu de regeling van artikel 704 Rv niet van toepassing is. Naar aanleiding van de opmerkingen van de leden van de VVD-fractie en overleg dat hierover heeft plaatsgevonden met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders is in de nota van wijziging die bij deze nota naar aanleiding van het verslag is gevoegd, een aantal nadere regels voor monsterneming toegevoegd aan artikel 1019d Rv. De bepalingen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering over conservatoir beslag (artikel 700 e.v.) zijn van overeenkomstige toepassing verklaard. Daarmee zijn problemen zoals de termijn voor de hoofdeis (artikel 700, derde lid) en de status van de monsters opgelost. Hierbij is artikel 709, derde lid, van toepassing uitgesloten, zodat de beslagene niet moet worden gehoord alvorens de monsters in bewaring worden gegeven. Om te verduidelijken wat er met de monsters dient te gebeuren, is aangegeven dat de deurwaarder de exemplaren die als bewijsmonster dienen, in gerechtelijke bewaring geeft. In overeenstemming met artikel 709, eerste lid, is in artikel 1019d, tweede lid, Rv opgenomen dat de rechter de bewaarder aanwijst. Als de rechter de monsters wil zien, kan hij, eventueel ook op verzoek van een van de partijen, de bewaarder ter terechtzitting oproepen om de monsters te tonen.

In het nieuwe derde lid van artikel 1019d Rv is geregeld wat er met de monsters moet gebeuren als onherroepelijk is beslist in de hoofdzaak. Doorgaans zal in die hoofdzaak een vordering zijn ingediend die strekt tot opeising als eigendom, onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking van de roerende zaken waarmee inbreuk op zijn recht is gemaakt. De eiser zal bij die vordering dan ook de monsters moeten betrekken. In alle andere gevallen – de vordering is afgewezen of niet ingesteld – dienen de monsters doorgaans terug te gaan naar degene bij wie ze genomen zijn.

De rechter kan hierover anders oordelen, bijvoorbeeld wanneer de afgifte in een bijzondere vorm dient plaats te vinden (bijvoorbeeld alleen de verpakking zonder inhoud moet worden afgegeven), die dan ook voor de monsters moet gelden. De rechter kan ook nadere aanwijzingen geven, zoals wanneer de inbreukmaker enkel is veroordeeld tot het aanbrengen van een wijziging aan de inbreukmakende voorwerpen, waardoor de inbreuk is opgeheven en de inbreukmaker ze verder kan verhandelen. Ook de monsters zullen dan dienovereenkomstig gewijzigd moeten worden. De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat het nieuwe bewijsbeslag terecht is aangemerkt als een maatregel tot bewaring van recht, zonder executoriale pendant, en dat het aan de rechter is om aan te geven wat er met de beslagen zaken zal moeten gebeuren. Dat roept bij deze leden de vraag op of het beslag blijft liggen na een afwijzende vordering in eerste instantie.

In artikel 1019c Rv zijn de voorschriften betreffende conservatoir beslag van overeenkomstige toepassing verklaard op het bewijsbeslag. Hiervan is artikel 709, derde lid, Rv uitgezonderd, om te voorkomen dat de beslagene moet worden gehoord. Dit beslag dient enkel tot het veilig stellen van bewijsmateriaal dat strekt tot het bewijs van de inbreuk. De hoofdvordering is doorgaans de vordering tot staking van de (dreigende) inbreuk in de procedure die volgt op het beslag. Dat betekent dat het geen beslag tot afgifte is, zodat een executoriale titel niet verkregen kan worden en het beslag niet over kan gaan in executoriaal beslag zoals in artikel 704 Rv is omschreven. Als de rechter de beslagen zaken wil zien, of als een van de partijen de beslagen zaken wil aandragen tot bewijs van zijn stelling, voorziet het huidige recht in verschillende opties. De rechter kan zelf de beslagen zaken gaan bekijken door middel van een plaatsopneming

(artikel 201 e.v. Rv) en hij kan een deskundigenbericht bevelen (artikel 194 e.v. Rv), waarbij de deskundige wordt gevraagd de beslagen zaken te onderzoeken, bijvoorbeeld aan de hand van een concrete vraag over de bewijslevering door een van de partijen. Indien de beslagen zaken in gerechtelijke bewaring zijn gegeven, kan de rechter ook ambtshalve of op verzoek van een van de partijen, de bewaarder ter terechtzitting oproepen om het beslagen bewijsmiddel te tonen.

Zodra het vonnis waarbij in de hoofdzaak is beslist, in kracht van gewijsde is gegaan, komt het beslag te vervallen. Zijn de beslagen zaken in gerechtelijke bewaring gegeven, dan is de bewaarder verplicht tot afgifte daarvan aan de beslagene, tenzij de rechter op vordering van de houder van het recht van intellectuele eigendom anders beslist. Ik verwijs hier naar het antwoord op de vorige vraag, waarin de voor monsterneming identieke maatregelen zijn toegelicht.

Verder vragen deze leden op welke hoofdeis dit beslag geacht wordt aan te sluiten. Zij wijzen hierbij op verhaalsbeslagen die leiden tot toewijzing van een vordering, op een afgifte-actie conform artikel 735 Rv die leidt tot een afgifte op basis van een daartoe strekkende eis en op het «maritale» beslag van artikel 768 Rv, dat is gekoppeld aan een echtscheidingseis. Het bewijsbeslag strekt ertoe bewijsmiddelen veilig te stellen, opdat ze niet door de vermeende inbreukmaker kunnen worden vernietigd of vervaemd. In de op het beslag volgende inbreukprocedure – met als hoofdeis beëindiging van de (dreigende) inbreuk – zijn de zaken beschikbaar voor bewijs.

Gezien het bijzondere karakter van de nieuwe maatregelen vragen de leden van de VVD-fractie of artikel 461d Rv van toepassing kan zijn, omdat beschrijving en monsterneming geen beslagen zijn en het bewijsbeslag niet de functie heeft van artikel 491 Rv tot uitwinning of afgifte. Deze leden wijzen erop dat er in de memorie van toelichting sprake is van beslag bij een derde. Volgens de leden wordt dit beslag in de praktijk zoveel mogelijk vermeden, omdat het arrest van de Hoge Raad van 4 mei 1951, *NJ 1951*, 525 daaraan in de weg zou staan en gezien de werking ex tunc van artikel 461d. Zij vragen of hun visie juist is, dat beschrijving, monsterneming en bewijsbeslag in principe altijd ook tegen een derde/ gerequesteerde gericht mag worden, nu een inbreukactie en beslag immers ook altijd tegen een derde mogen worden gericht die houder is van de inbreukmakende zaken.

De in de nota van wijziging toegevoegde bepalingen verduidelijken dat bewijsbeslag, beschrijving en monsterneming zijn geregeld met overeenkomstige toepassing van de regels inzake middelen tot bewaring van zijn recht en daarmee ook de regels inzake derdenbeslag. Derdenbeslag is bij een vermeende inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht echter niet altijd nodig. Wanneer de in beslag te nemen of te beschrijven zaken, of de zaken waarvan monsters genomen moeten worden, zich onder een derde bevinden, dan kan daar beslag gelegd worden als ware het beslag onder de inbreukmaker zelf (artikel 461d Rv). Pas als de derde van mening is dat hij het beslag niet hoeft te dulden, zijn de regels van het beslag onder derden van artikel 475 e.v. Rv van toepassing. De richtlijn verplicht ertoe het bewijs veilig te stellen, ongeacht waar het zich bevindt. Het buiten toepassing verklaren van derdenbeslag zou betekenen dat bewijsbeslag, beschrijving en monsterneming eenvoudig te ontlopen zijn door inbreukmakende voorwerpen en ander bewijsmateriaal bij een derde onder te brengen. Dat zou neerkomen op een beperking van de maatregelen ten nadele van de rechthebbenden, wat in strijd is met artikel 2, eerste lid, van de richtlijn. In de praktijk wordt overigens veelal beslag gelegd bij de derde als inbreukmaker, op grond van de omstandigheid dat het in voorraad hebben van de goederen door deze derde een zelfstandige inbreuk door deze derde oplevert.

De leden van de SP-fractie vragen wanneer internetproviders gehouden kunnen zijn om sites waar intellectuele-eigendomsrechten worden geschonden, te verwijderen en of het in de memorie van toelichting genoemde vijf-stappenplan, waarbij de belangen van de rechthebbende worden afgewogen tegen die van de internetprovider, dan een passend toetsingskader vormt.

Zoals is aangegeven in de memorie van toelichting bij de Aanpassingswet richtlijn inzake elektronische handel (*Kamerstukken II 2001/02, 29 197, nr. 3*, p. 51 en 65) moet de verwijdering van de website redelijkerwijs kunnen worden gevegd. De verlangde maatregel moet derhalve evenredig zijn ten opzichte van de inbreuk. Het moet voor de tussenpersoon mogelijk zijn om tegen aanvaardbare kosten en met personele en technische maatregelen op te treden. Er mogen geen andere, minder verstrekende mogelijkheden openstaan om een einde te maken aan de onrechtmatige situatie en de gevorderde maatregelen mogen niet verder strekken dan strikt noodzakelijk. De suggestie in de toelichting op de artikelen 26d en 26e Auteurswet, dat aan de voorwaarden voor toewijzing door de rechter van een vordering tegen een tussenpersoon zwaardere eisen worden gesteld dan de hiervoor genoemde, is ten onrechte. De leden van de SP-fractie wijzen daar terecht op.

De leden van de SP-fractie vragen of de regering vindt dat de rechtsbescherming van de auteurs van muziek, literatuur of film onafhankelijk moet zijn van de medewerking van de internetproviders. Zo ja, dan willen de leden weten of de regering bereid is om die rechtsbescherming gestalte te geven door inzet van capaciteit en zo niet, waarom niet. Artikel 9, eerste lid, onder a, en artikel 11 van de handhavingsrichtlijn verplichten de lidstaten ertoe erin te voorzien dat de rechter internetproviders kan bevelen informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken. Deze bepalingen zijn in dit wetsvoorstel in de afzonderlijke intellectuele-eigendoms wetten geïmplementeerd. Artikel 6:196c BW, opgenomen ter uitvoering van Richtlijn nr. 2000/31/EG inzake elektronische handel, bepaalt daarnaast reeds dat een provider niet aansprakelijk is voor (dienstverlening met betrekking tot) de onrechtmatige informatie indien hij, zodra hij weet van een activiteit of informatie met een onrechtmatige karakter of zodra de rechter hem daartoe heeft bevolen, prompt de nodige maatregelen neemt om de informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken. In zoverre is rechtsbescherming op het gebied van het intellectuele-eigendomsrecht afhankelijk van de medewerking van internetproviders, al dan niet via de burgerlijke rechter. Het is de internetprovider die de informatie kan verwijderen, de website kan sluiten en informatie over de websitehouder kan verstrekken. Hij is dus een onmisbare schakel als de inbreukmakende websitehouder voor de rechthebbende onbekend is en deze laatste de inbreuk zo snel mogelijk wenst te beëindigen. Betrokkenheid van de overheid, zoals de leden van de SP-fractie voorstellen, is dan ook niet aan de orde. Overheidsoptreden komt pas ter sprake als het algemeen belang in het geding is (zie ook de beantwoording van de vraag van de leden van de PvdA-fractie in paragraaf 2 hierboven).

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de providers een taak als wetshandhaver hebben gekregen die bij Justitie en de rechterlijke macht thuishoort. Deze leden vragen of internetproviders voldoende inhoudelijke wetskennis hebben om deze wet te handhaven. Voorts speelt volgens deze leden de vraag of er, bij een onterechte verwijdering van de site, wel een adequate verhaalsmogelijkheid is. Deze leden vragen een oordeel over hun voorstel Justitie verantwoordelijk te maken voor het verwijderen van sites.

Ik deel niet de mening van de leden van de SP-fractie dat internetproviders een taak als wetshandhaver hebben gekregen die bij de overheid zou thuishoren. Zoals ik in het antwoord op de vorige vraag al heb aangegeven, verplichten twee EG-richtlijnen ertoe degene wiens recht op

internet geschonden wordt, de bevoegdheid te geven te vorderen dat de tussenpersoon zijn diensten staakt en komt overheidsingrijpen pas ter sprake als het algemeen belang in het geding is. Het gaat hier om het in het leven roepen van vorderingen die voor de burgerlijke rechter moeten kunnen worden ingeroepen. Wanneer een internetprovider buiten rechte een verzoek krijgt informatie van een website te verwijderen of een website te sluiten, kan hij zelf de afweging maken of er sprake is van informatie of een activiteit met een onrechtmatig karakter. Of de internetprovider wil afwachten tot hij daartoe van de kant van de rechter een bevel toe krijgt, kan gevolgen hebben voor zijn aansprakelijkheid, die in artikel 6:196c BW is geregeld, ter uitvoering van Richtlijn 2000/31/EG inzake elektronische handel. Daarover gaat dit wetsvoorstel niet.

Wanneer een website is verwijderd of ontoegankelijk is gemaakt en naderhand blijkt dat dit ten onrechte is gebeurd, zal het belangrijkste zijn de toegang tot de website te herstellen en kan een actie uit schadevergoeding een oplossing bieden om verhaal te krijgen voor mogelijk geleden schade. Hiervoor is geen nadere regeling nodig.

II ARTIKELEN

I Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

I, Onderdeel B

Artikel 1019b

De leden van de PvdA-fractie vragen of een privaatrechtelijke organisatie op basis van artikel 1019b zelf bij mensen thuis materialen in beslag mag nemen ter veiligstelling van bewijsmateriaal.

Privaatrechtelijke organisaties die de belangen van rechthebbenden vertegenwoordigen en bevoegd zijn namens hen in rechte op te treden, hebben dezelfde maatregelen en gerechtelijke procedures ter beschikking als de rechthebbenden zelf. Ook zij kunnen verlov vragen tot het leggen van bewijsbeslag en voor beschrijving en monsterneming. Voor deze maatregelen is de toestemming van de rechter vereist (artikel 1019b, eerste lid, en artikel 700, eerste lid Rv). De rechter beslist na summier onderzoek over het verzoekschrift waarin toestemming wordt gevraagd, en zal doorgaans toestemming geven als de onderliggende vordering hem niet ongegrond voorkomt en na afweging van de belangen van de verzoeker en van de gerequesteerde (artikel 700, tweede lid, Rv). De maatregel wordt ten uitvoer gelegd door een deurwaarder (artikel 702, eerste lid, jo. artikelen 439–440 Rv). De organisatie die om de maatregel gevraagd heeft, mag daarbij niet aanwezig zijn, tenzij de deurwaarder dat noodzakelijk acht om de in beslag te nemen of te beschrijven zaken aan te wijzen (artikel 443, tweede lid, Rv).

Artikel 1019e

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in artikel 1019e wordt beschreven dat een rechter bij spoed een voorlopige voorziening kan treffen zonder dat de vermeende inbreukmaker ter zitting aanwezig hoeft te zijn. Waarom acht de regering het niet wenselijk dat de gedaagde aanwezig is bij een dergelijke zaak om zich te kunnen verweren?

Artikel 9, vierde lid, van de richtlijn verplicht de lidstaten erin te voorzien dat voorlopige en conservatoire maatregelen zoals die zijn omschreven in het eerste lid van dat artikel – bevel tegen een dreigende inbreuk of tegen voortzetting van de inbreuk – kunnen worden getroffen zonder dat de wederpartij is gehoord. Overigens is dat bij het conservatoir beslag niet anders. De regeling is bedoeld voor het geval waarin op korte termijn

actie noodzakelijk is en uitstel onherstelbare schade voor de houder van het intellectuele-eigendomsrecht zou veroorzaken. Hierbij zij aangetekend dat in de hier bedoelde procedure ex parte enkel een verbod op de (dreigende) inbreukmakende handelingen gevorderd kan worden.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner

Vergaderjaar 2005–2006

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaaden plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

Nr. 7

NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 22 mei 2006

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel I, onderdeel B, wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1019 wordt de zinsnede «en op rechten van intellectuele eigendom ingevolge verordening (EG) nr. 40/94» vervangen door: en op handhaving van rechten van intellectuele eigendom ingevolge verordening (EG) nr. 40/94.

2. In artikel 1019a, derde lid, wordt de zinsnede «De rechter de vordering af» vervangen door: De rechter wijst de vordering af.

3. Artikel 1019c komt te luiden:

Artikel 1019c

1. Conservatoir beslag tot bescherming van bewijs wordt gelegd met overeenkomstige toepassing van de voorschriften betreffende middelen tot bewaring van zijn recht, met uitzondering van artikel 709, derde lid.

2. Zodra in de hoofdzaak is beslist en deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, vervalt het beslag van rechtswege. Zijn de beslagen zaken in gerechtelijke bewaring gegeven, dan is de bewaarder verplicht tot afgifte daarvan aan de beslagene, tenzij de rechter op vordering van eiser anders heeft bepaald. De rechter kan op verzoek van partijen of ambtshalve nadere aanwijzingen geven.

4. Artikel 1019d komt te luiden:

Artikel 1019d

1. Beschrijving geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. De deurwaarder zal de zaken op het door hem daarvan onverwijld op te maken proces-verbaal nauwkeurig beschrijven met opgave van hun beweerdelijk inbreukmakende kenmerken, getal, gewicht en maat overeenkomstig hun aard. Tot deze beschrijving kan ook behoren het op enigerlei wijze vastleggen van de zaken op beeld- of geluidsmateriaal dat wordt gevoegd bij het proces-verbaal en daarvan deel uitmaakt. Het proces-verbaal vermeldt het rechterlijk verlot. De artikelen 440, tweede lid, 443, 444, 444a en 444b zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Monsterneming geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. De voorschriften betreffende middelen tot bewaring van zijn recht zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van artikel 709, derde lid. Hij zal van elk soort der zaken ten hoogste drie exemplaren aan een door de voorzieningenrechter aan te wijzen bewaarder in gerechtelijke bewaring geven, tenzij de rechter anders bepaalt.

3. Zodra in de hoofdzaak is beslist en deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, is de bewaarder verplicht tot afgifte van de monsters aan de beslagene, tenzij de rechter op vordering van eiser anders heeft bepaald. De rechter kan op verzoek van partijen of ambtshalve nadere aanwijzingen geven.

5. In artikel 1019e, eerste lid, worden de woorden «het intellectuele eigendomsrecht» telkens vervangen door: het recht van intellectuele eigendom.

6. In artikel 1019f vervallen het eerste en vierde lid, onder vernummering van het tweede en derde lid tot eerste en tweede lid.

7. In artikel 1019g, onderdeel d, wordt het woord «intellectueel-eigendomsrecht» vervangen door: recht van intellectuele eigendom.

B

Artikel II wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel A wordt aan artikel 26e een zin toegevoegd, die luidt: Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in artikel 26d toestaan.

2. In onderdeel D komt artikel 28, negende lid, als volgt te luiden:

9. De rechter kan op vordering van de gerechtigde degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door

hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

C

Artikel III wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel B wordt aan artikel 15f een zin toegevoegd, die luidt: Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in artikel 15e toestaan.

2. In onderdeel D komt artikel 17, zesde lid, als volgt te luiden:

6. De rechter kan op vordering van de rechthebbende bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

D

Artikel IV wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel B wordt aan artikel 2, zesde lid, een zin toegevoegd, die luidt: Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het vijfde lid toestaan.

2. In onderdeel C wordt artikel 5c als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, eerste zin, wordt de zinsnede «inbreuk op artikel 5a» vervangen door: inbreuk op het in artikel 5a.

2. Het vijfde lid komt als volgt te luiden:

5. De rechter kan op vordering van de producent degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaalen van de databanken en delen van databanken die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende databanken of delen van databanken in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze databanken of delen van databanken of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

E

In artikel VI, onderdeel B, komt artikel 18, achtste lid, als volgt te luiden:

8. De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekkanalen van de inbreukmakende topografie of het halfgeleiderproduct waarin de inbreukmakende topografie is vervat, aan de houder mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende topografieën of halfgeleiderproducten waarin de inbreukmakende topografie is vervat in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze topografieën of halfgeleiderproducten of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

F

In artikel VII komt onderdeel 6 als volgt te luiden:

6. Het elfde lid (nieuw) komt als volgt te luiden:

11. De rechter kan op vordering van de houder van het kwekersrecht degene die inbreuk op dienst recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen aan laatstgenoemde bekend is omtrent de herkomst en distributiekkanalen van de goederen of diensten, waarmee de inbreuk is gepleegd, aan de houder van het kwekersrecht mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

G

In artikel VIII, onderdeel B, komt artikel 13a, elfde lid, als volgt te luiden:

11. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen aan laatstgenoemde bekend is omtrent de herkomst en distributiekkanalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de houder van de geografische aanduiding mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in

artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

H

Na artikel VIII wordt een artikel ingevoegd, luidende:

ARTIKEL VIIIA

Indien het op 25 februari 2005 te Den Haag tot stand gekomen Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) (Trb. 2005, 96), ingevolge artikel 6.2 van het verdrag in werking is getreden, wordt artikel I, onderdeel B, als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1019, wordt de zinsnede «de eenvormige Beneluxwet op de Merken, de eenvormige Beneluxwet inzake tekeningen en modellen» vervangen door: het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen).

2. In artikel 1019g, onder a, wordt de zinsnede «artikel 13bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet op de Merken, artikel 14bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen» vervangen door: de artikelen 2.22, tweede lid, en 3.18, tweede lid, Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen).

15de vergadering

Donderdag 19 oktober 2006

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 128 leden, te weten:

Van Aartsen, Aasted Madsen-van Stiphout, Albayrak, Algra, Aptroot, Arib, Azough, Van Baalen, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Van Bommel, Brinkel, Bussemaker, Van de Camp, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijksma, Dijsselbloem, Douma, Dubbelboer, Duyvendak, Eerdmans, Van Egerschot, Eijnsink, Eski, Ferrier, Van Fessem, Fierens, Van Gent, Gerkens, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Irrgang, Jager, Joldersma, Kant, Karimi, Knops, Koenders, Koopmans, Kortenhorst, Koşer Kaya, Krähe, De Krom, Kruijsen, Van der Laan, Lambrechts, Leerdam, Mastwijk, Meijer, Van Miltenburg, Mosterd, De Nerée tot Babberich, Nijs, Noorman-den Uyl, Omtzigt, Oplaat, Örgü, Ormel, Van Oudenallen, Özütok, De Pater-van der Meer, Roefs, Rouvoet, Rutte, Samsom, Van der Sande, Van Schijndel, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Van der Staaij, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Timmer, Timmermans, Tjon-A-Ten, Varela, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Wagner, Weekers, Weisglas, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Bot, minister van Buitenlandse Zaken, de heer Hirsch Ballin, minister van Justitie, mevrouw Van der Hoeven, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Wijn, minister van Economische Zaken, de heer De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven, minister voor Ontwikkelingssamenwerking, en mevrouw Van Gennip, staatssecretaris van Economische Zaken.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Vergeer, wegens bezigheden elders;

Verhagen, Van de Camp, Spies, Jonker, Van Lith en Joldersma, wegens het bijwonen van een begrafenis;

Schippers, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195) (30392).**

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en, na goedkeuring van de onderdelen, zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2007 (30800-XIII).**

(Zie vergadering van 14 oktober 2006.)

De **voorzitter**: Door mij zijn schriftelijke antwoorden ontvangen van de minister van Economische Zaken op vragen, gesteld in eerste termijn.

Deze antwoorden zullen worden opgenomen in een bijvoegsel bij de Handelingen van deze vergadering.

(Het bijvoegsel is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De algemene beraadslaging wordt hervat.

Minister **Wijn**: Voorzitter. Ik begin met een gebeurtenis die ik met een aantal vrienden meemaakte. Wij zaten op

Vergaderjaar 2006–2007

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

A

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

19 oktober 2006

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het nodig is het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet aan te passen aan Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195);

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 260 vervalt.

In het Derde Boek wordt na titel 14 een titel ingevoegd, die luidt:

TITEL 15 VAN RECHTSPLEGING IN ZAKEN BETREFFENDE RECHTEN VAN INTELLECTUELE EIGENDOM

Artikel 1019

Deze titel is van toepassing op de handhaving van rechten van intellectuele eigendom ingevolge de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankenwet, de Rijksoctrooiwet 1995, de eenvormige Beneluxwet op de Merken, de eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen, de Wet houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten, de Zaaizaaden plantgoedwet 2005, op procedures krachtens de artikelen 5 en 5a Handelsnaamwet, op procedures inzake geografische benamingen krachtens artikel 13a Landbouwkwaliteitswet en op handhaving van rechten van intellectuele eigendom ingevolge verordening (EG) nr. 40/94 van de Raad van 20 december 1993 inzake het Gemeenschapsmerk (PbEG 1994, L11), verordening (EG) nr. 2100/94 van de Raad van 27 juli 1994 inzake het communautaire kwekersrecht (PbEG L 227) en verordening (EG) nr. 6/2002 van de Raad van 12 december 2001 betreffende Gemeenschapsmodellen (PbEG 2002, L3).

Artikel 1019a

1. Een verbintenis uit onrechtmatige daad wegens inbreuk op een recht van intellectuele eigendom geldt als een rechtsbetrekking als bedoeld in artikel 843a.

2. In de procedure op de voet van artikel 843a kan ook overlegging gevorderd worden van ander bewijsmateriaal dat zich in de macht van de wederpartij bevindt.

3. De rechter wijst de vordering af voor zover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd. Artikel 843a, vierde lid, is niet van toepassing.

Artikel 1019b

1. De voorzieningenrechter kan verlop verlenen tot het treffen van voorlopige maatregelen ter bescherming van bewijs aan de verzoeker die voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat er inbreuk op zijn recht van intellectuele eigendom is gemaakt of dreigt te worden gemaakt. Tot deze maatregelen ter bescherming van bewijs kunnen behoren, naast de reeds in de wet geregelde maatregelen, conservatoir bewijsbeslag, gedetailleerde beschrijving en monsterneming ter zake van vermeend inbreukmakende roerende zaken, bij de productie daarvan gebruikte materialen en werktuigen en op de inbreuk betrekking hebbende documenten.

2. De rechter bepaalt zo nodig de wijze waarop beschrijving plaatsvindt of monsters worden genomen en wat met de monsters dient te gebeuren.

3. Deze maatregelen worden genomen zo nodig zonder dat de wederpartij wordt gehoord, met name indien het aannemelijk is dat uitstel de verzoeker onherstelbare schade zal berokkenen, of indien er een aantoonbaar gevaar voor verduistering of verlies van bewijs bestaat.

4. Verlop tot het treffen van de gevraagde maatregel wordt niet gegeven voor zover de bescherming van vertrouwelijke informatie niet is gewaarborgd.

Artikel 1019c

1. Conservatoir beslag tot bescherming van bewijs wordt gelegd met overeenkomstige toepassing van de voorschriften betreffende middelen tot bewaring van zijn recht, met uitzondering van artikel 709, derde lid.

2. Zodra in de hoofdzaak is beslist en deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, vervalt het beslag van rechtswege. Zijn de beslagen zaken in gerechtelijke bewaring gegeven, dan is de bewaarder verplicht tot afgifte daarvan aan de beslagene, tenzij de rechter op vordering van eiser anders heeft bepaald. De rechter kan op verzoek van partijen of ambtshalve nadere aanwijzingen geven.

Artikel 1019d

1. Beschrijving geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. De deurwaarder zal de zaken op het door hem daarvan onverwijld op te maken proces-verbaal nauwkeurig beschrijven met opgave van hun beweerdelijk inbreukmakende kenmerken, getal, gewicht en maat overeenkomstig hun aard. Tot deze beschrijving kan ook behoren het op enigerlei wijze vastleggen van de zaken op beeld- of geluidsmateriaal dat wordt gevoegd bij het proces-verbaal en daarvan deel uitmaakt. Het proces-verbaal vermeldt het rechterlijk verlot. De artikelen 440, tweede lid, 443, 444, 444a en 444b zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Monsterneming geschiedt door een deurwaarder ter plaatse waar de zaken, bedoeld in artikel 1019b, eerste lid, zich bevinden. De voorschriften betreffende middelen tot bewaring van zijn recht zijn van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van artikel 709, derde lid. Hij zal van elk soort der zaken ten hoogste drie exemplaren aan een door de voorzieningenrechter aan te wijzen bewaarder in gerechtelijke bewaring geven, tenzij de rechter anders bepaalt.

3. Zodra in de hoofdzaak is beslist en deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, is de bewaarder verplicht tot afgifte van de monsters aan de beslagene, tenzij de rechter op vordering van eiser anders heeft bepaald. De rechter kan op verzoek van partijen of ambtshalve nadere aanwijzingen geven.

Artikel 1019e

1. In spoedeisende zaken, met name indien uitstel onherstelbare schade voor de houder van het recht van intellectuele eigendom zou veroorzaken, is de voorzieningenrechter bevoegd een onmiddellijke voorziening bij voorraad te geven op een bij verzoekschrift gedaan verzoek om tegen de vermeende inbreukmaker een bevel uit te vaardigen teneinde een dreigende inbreuk op het recht van intellectuele eigendom van de houder te voorkomen, zonder de vermeende inbreukmaker op te roepen.

2. De voorzieningenrechter kan het verzoek toewijzen onder voorwaarde dat tot een door hem te bepalen bedrag zekerheid wordt gesteld.

3. De vermeende inbreukmaker kan vorderen dat de voorzieningenrechter die de beschikking inhoudende het bevel genoemd in het eerste lid heeft gegeven, de beschikking herziet, rechtdoende in kort geding.

Artikel 1019f

1. Indien de eiser informatie wenst te verkrijgen van een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten, kan de rechter op

gerechtvaardigde en redelijke vordering van de eiser een getuigenverhoor bevelen over al hetgeen de derde bekend is over de herkomst en de distributiekkanalen van de inbreukmakende goederen of diensten. Dit verhoor heeft enkel betrekking op het verkrijgen van de in dit lid bedoelde informatie.

2. Naast of in plaats van verhoor van een getuige ter terechtzitting, kan ook overlegging gevraagd worden van de in het tweede lid bedoelde informatie in schriftelijke vorm door de getuige.

Artikel 1019g

De rechter kan op vordering van degene die is getroffen door

a. een beslag dat is gelegd ingevolge artikel 28, derde lid, Auteurswet 1912, artikel 17, tweede lid, Wet op de naburige rechten, artikel 13bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet op de Merken, artikel 14bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen, artikel 70, negende lid, Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en artikel 13a, negende lid, Landbouwkwaliteitswet,

b. een maatregel als bedoeld in artikel 1019b, eerste lid,

c. een bevel als bedoeld in artikel 1019e, eerste lid, of

d. enige andere voorlopige maatregel die is opgelegd krachtens een in artikel 1019 bedoeld recht van intellectuele eigendom, tot voorkoming van een dreigende inbreuk of houdende een verbod op inbreukmakende handelingen of een verbod jegens een tussenpersoon, gelasten dat degene die om deze maatregel heeft gevraagd de door deze maatregel toegebrachte schade op passende wijze vergoedt, indien het beslag ten onrechte is gelegd of het beslag is opgeheven dan wel voor zover de maatregel niet had behoren te worden getroffen of het bevel niet had behoren te worden gegeven of indien wordt vastgesteld dat er geen inbreuk was gemaakt of dreigde.

Artikel 1019h

Voor zover nodig in afwijking van de tweede paragraaf van de twaalfde afdeling van de tweede titel van het eerste Boek en in afwijking van artikel 843a, eerste lid, wordt de in het ongelijk gestelde partij desgevorderd veroordeeld in redelijke en evenredige gerechtskosten en andere kosten die de in het gelijk gestelde partij heeft gemaakt, tenzij de billijkheid zich daartegen verzet.

Artikel 1019i

1. In zaken betreffende vorderingen tot het gelasten van voorlopige maatregelen als bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom, als bijlage 1C gevoegd bij de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (Trb. 1995, 130), bepaalt de voorzieningenrechter bij het treffen van een voorlopige voorziening een redelijke termijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak. De voorlopige voorziening verliest haar kracht wanneer een eis in de hoofdzaak niet binnen die termijn is ingesteld en de gedaagde een daartoe strekkende verklaring bij de griffie indient. Is de verklaring ingediend na het verstrijken van de gestelde termijn, dan verliest de voorlopige voorziening haar kracht met de indiening van de verklaring.

2. Heeft de voorzieningenrechter geen termijn als bedoeld in het eerste lid gesteld, dan verliest de voorlopige voorziening haar werking door een verklaring als bedoeld in het eerste lid, wanneer na ten minste 31 dagen, waarvan ten minste 20 werkdagen, geen eis in de hoofdzaak is ingesteld.

3. Bij een verklaring als bedoeld in het eerste lid wordt een afschrift overgelegd van het vonnis. Is daartegen een rechtsmiddel ingesteld, dan

wordt dit in de verklaring vermeld. De gedaagde zendt zo spoedig mogelijk een afschrift van zijn verklaring aan de eiser.

ARTIKEL II

De Auteurswet 1912 wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 26c worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 26d

De rechter kan op vordering van de maker, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het auteursrecht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

Artikel 26e

De voorzieningenrechter kan op vordering van de maker of zijn rechtverkrijgende tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de maker of zijn rechtverkrijgende geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in artikel 26d toestaan.

B

In artikel 27 wordt onder vernummering van het tweede lid tot derde lid, een lid ingevoegd, dat luidt:

2. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

C

In artikel 27a, tweede lid, eerste volzin wordt de zinsnede «ook of mede namens een licentienemer» vervangen door: ook namens of mede namens een licentienemer.

D

Artikel 28 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. Het auteursrecht geeft aan de gerechtigde de bevoegdheid om roerende zaken, die geen registergoederen zijn en die in strijd met dat recht zijn openbaar gemaakt of een niet geoorloofde verveelvoudiging vormen of die materialen of werktuigen zijn die voornamelijk bij de schepping of vervaardiging van deze zaken zijn gebruikt, als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze zaken vorderen.

2. Het derde lid vervalt onder vernummering van het vierde, vijfde, zesde, zevende en achtste lid tot derde, vierde, vijfde, zesde en zevende lid.

3. Het vierde lid (nieuw) komt te luiden:
4. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

4. Het zevende lid (nieuw) komt te luiden:
7. Gelijke bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid bestaat ten aanzien van de inrichtingen, producten en onderdelen als bedoeld in artikel 29a alsmede de reproducties van werken als bedoeld in artikel 29b, die geen registergoederen zijn.

5. Na het zevende lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, die luiden:
8. Bij de beoordeling van de maatregelen die de gerechtigde of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste, tweede en zevende lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

9. De rechter kan op vordering van de gerechtigde degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

10. De rechter kan op vordering van de gerechtigde gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens auteursrecht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL III

De Wet op de naburige rechten wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 1a

Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor de houder van een naburig recht gehouden degene die op of in het op grond van deze wet beschermde materiaal als zodanig is aangeduid, of bij gebreke van een dergelijke aanduiding, degene die bij de openbaarmaking of het in het verkeer brengen van dit materiaal als uitvoerende kunstenaar, producent van fonogrammen, producent van eerste vastleggingen van films, of omroeporganisatie, daarvan is bekend gemaakt door degene die het materiaal openbaar maakt of in het verkeer brengt.

B

Na artikel 15 d worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 15e

De rechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op zijn naburig recht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

Artikel 15f

De voorzieningenrechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de rechthebbende geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in artikel 15e toestaan.

C

Artikel 16 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onder vernummering van het eerste en tweede lid tot tweede en derde lid, wordt een lid ingevoegd, dat luidt:
  1. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.
  2. In het derde lid (nieuw) wordt tweemaal «eerste lid» vervangen door: tweede lid.

D

Artikel 17 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid komt te luiden:
  1. De rechten, bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, geven de bevoegdheid om opnamen of reproducties daarvan die in strijd met die rechten in het verkeer zijn gebracht alsmede niet geoorloofde opnamen of reproducties, als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen. Gelijke bevoegdheid bestaat ten aanzien van roerende zaken die geen registergoederen zijn en die rechtstreeks hebben gediend tot de vervaardiging van de in de eerste zin bedoelde opnamen of reproducties. Bevoegdheid tot opeising bestaat tevens ten aanzien van gelden waarvan aannemelijk is dat zij zijn verkregen door of als gevolg van inbreuk op een van de in de artikelen 2, 6, 7a en 8 bedoelde rechten. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze zaken vorderen.
  2. Het derde lid vervalt onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot derde en vierde lid.
  3. In het vierde lid (nieuw) wordt de zinsnede «Gelijke bevoegdheid tot opeising, dan wel tot vernietiging of onbruikbaarmaking» vervangen door: Gelijke bevoegdheid tot opeising, dan wel tot onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking.
  4. Na het vierde lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, die luiden:
    5. De maatregelen bedoeld in het eerste en vierde lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.
    6. De rechter kan op vordering van de rechthebbende bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt,

bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekana-
nalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de gerechtigde
mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te
verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven
aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in
zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent
die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is
aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie
van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan
zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou
vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele
eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid,
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

7. Bij de beoordeling van de maatregelen die de rechthebbende,
bedoeld in de artikelen 2, 6, 7a en 8, of diens licentienemer kan vorderen
ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste en vierde lid, houdt
de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst
van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van
derden.

E

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 18a

De rechter kan op vordering van de rechthebbende, bedoeld in de
artikelen 2, 6, 7a en 8, gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op
diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot
verspreiding van informatie over de uitspraak.

Artikel IV

De Databankenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 1 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 1a

Behoudens bewijs van het tegendeel wordt voor de producent van een
databank gehouden degene die in de databank als zodanig is aangeduid,
of bij gebreke van een dergelijke aanduiding, degene die bij de openbaar-
making van de databank als producent daarvan is bekend gemaakt door
degene die haar openbaar maakt.

B

Aan artikel 2 worden twee leden toegevoegd, die luiden:

5. De rechter kan op vordering van de producent, tussenpersonen wier
diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het in het eerste lid
bedoelde recht van de producent te maken, bevelen de diensten die
gebruikt worden om die inbreuk te maken, te staken.

6. De voorzieningenrechter kan op vordering van de producent tijdelijke
voortzetting van de vermeende inbreuk op het in het eerste lid bedoelde
recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor
vergoeding van de door de producent geleden schade. Onder dezelfde
voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de
tussenpersoon als bedoeld in het vijfde lid toestaan.

C

Artikel 5c wordt gewijzigd als volgt:

1. De eerste zin van het eerste lid komt te luiden: Inbreuk op het recht genoemd in artikel 2 en inbreuk op het in artikel 5a, eerste en tweede lid, of artikel 5b bepaalde, geeft de bevoegdheid het geheel of een deel van de inhoud van de databank als bedoeld in artikel 2 en inrichtingen, producten en onderdelen als bedoeld in artikel 5a of databanken als bedoeld in artikel 5b als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen.

2. Het derde lid komt te luiden: De maatregelen bedoeld in het eerste lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

3. Na het vierde lid wordt worden twee leden toegevoegd, die luiden:

5. De rechter kan op vordering van de producent degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de databanken en delen van databanken die inbreuk maken, aan de gerechtigde mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende databanken of delen van databanken in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze databanken of delen van databanken of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

6. Bij de beoordeling van de maatregelen die de producent of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

D

Na artikel 5c worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 5d

1. Naast schadevergoeding kan de producent van de databank of zijn rechtverkrijgende vorderen dat degene die inbreuk op het databankrecht heeft gemaakt, wordt veroordeeld de door deze ten gevolge van de inbreuk genoten winst af te dragen en dienaangaande rekening en verantwoording af te leggen.

2. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

3. De producent of diens rechtverkrijgende kan de in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze ook namens of mede namens een licentienemer instellen, onverminderd de bevoegdheid van deze laatste in een al of niet namens hem of mede namens hem door de producent of diens rechtverkrijgende ingesteld geding tussen te komen om rechtstreeks de door hem geleden schade vergoed te krijgen of om zich een evenredig deel van de door de gedaagde af te dragen winst te doen toewijzen. De in het eerste lid bedoelde vorderingen of een van deze kan een licentienemer

slechts instellen als hij bevoegdheid daartoe van de producent of diens rechtverkrijgende heeft bedongen.

Artikel 5e

De rechter kan op vordering van de producent of zijn rechtverkrijgende gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

Artikel V

De Handelsnaamwet wordt als volgt gewijzigd:

Na artikel 6a worden twee artikelen ingevoegd, die luiden:

Artikel 6b

De voorzieningenrechter kan op vordering van eiser tijdelijke voortzetting van de vermeende strijd met de artikelen 5 of 5a toestaan onder de voorwaarde dat gedaagde zekerheid stelt voor vergoeding van de door eiser geleden schade.

Artikel 6c

1. Indien een handelsnaam wordt gevoerd in strijd met de artikelen 5 of 5a, kan de rechter in passende gevallen de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag. 2. De rechter kan op vordering van degene die de handelsnaam voert gelasten dat op kosten van degene die heeft gehandeld in strijd met de artikelen 3 tot en met 5 b passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VI

De Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484) wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede en derde lid tot vierde en vijfde lid worden twee leden ingevoegd, die luiden:

2. De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het recht van de houder te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

2. Aan het vierde lid (nieuw) wordt een volzin toegevoegd, die luidt: In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

B

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt de zinsnede «als zijn eigendom op te eisen dan wel daarvan de vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen» vervangen door: als zijn eigendom op te eisen dan wel onttrekking aan het handelsverkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking te vorderen. Teneinde tot vernietiging of onbruikbaarmaking over te gaan, kan de gerechtigde de afgifte van deze exemplaren vorderen.

2. Na het vijfde lid wordt worden drie leden ingevoegd, die luiden:

6. De maatregelen bedoeld in het eerste en tweede lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

7. Bij de beoordeling van de maatregelen die de gerechtigde of diens licentienemer kan vorderen ingevolge de bevoegdheden, genoemd in het eerste en tweede lid, houdt de rechter rekening met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen en met de belangen van derden.

8. De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen hem bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de inbreukmakende topografie of het halfgeleiderproduct waarin de inbreukmakende topografie is vervat, aan de houder mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende topografieën of halfgeleiderproducten waarin de inbreukmakende topografie is vervat in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze topografieën of halfgeleiderproducten of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

C

Na artikel 18 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 18a

De rechter kan op vordering van de houder van het uitsluitend recht gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VII

Artikel 70 van de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het tweede lid tot vierde lid, worden twee leden ingevoegd, die luiden:

2. De rechter kan op vordering van de houder van een kwekersrecht, tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk

op zijn kwekersrecht te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van een kwekersrecht tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

2. Onder vernummering van het derde (oud), vierde en vijfde lid tot zesde, zevende en achtste lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt:

5. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

3. In het zevende lid (nieuw) wordt in de eerste volzin de zinsnede «onverminderd de bevoegdheid van pandhouders» vervangen door «onverminderd de bevoegdheid van licentiehouders en pandhouders» en wordt in de laatste volzin de zinsnede «als bedoeld in het tweede lid» vervangen door: als bedoeld in het vierde lid.

4. De eerste volzin van het achtste lid (nieuw) komt te luiden: De houder van het kwekersrecht heeft de bevoegdheid roerende zaken waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt, of materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken, als zijn eigendom op te vorderen dan wel de onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen.

5. Onder vernummering van het zesde lid (oud) tot elfde lid, worden twee leden ingevoegd, die luiden:

9. De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering betreffende beslag en executie tot afgifte van roerende zaken, zijn van toepassing. Bij samenloop met een ander beslag, gaat degene die beslag heeft gelegd krachtens dit artikel voor.

10. De maatregelen bedoeld in het achtste lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

6. Het elfde lid (nieuw) komt als volgt te luiden:

11. De rechter kan op vordering van de houder van het kwekersrecht degene die inbreuk op dienst recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen aan laatstgenoemde bekend is omtrent de herkomst en distributiekanaal van de goederen of diensten, waarmee de inbreuk is gepleegd, aan de houder van het kwekersrecht mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

7. Na het elfde lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, dat luidt:

12. De rechter kan op vordering van de houder van het kwekersrecht gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VIII

De Landbouwkwaliteitswet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, eerste lid, worden aan het slot, onder vervanging van de punt door een puntkomma, de volgende definitiebepalingen toegevoegd:
verordening 2081/92: verordening (EEG) nr. 2081/92 van de Raad van 14 juli 1992 inzake de bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen van landbouwprodukten en levensmiddelen (PbEG, L 208);

geografische aanduiding: geografische aanduiding als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder b, van verordening 2081/92;

houder van de geografische aanduiding: een natuurlijke of rechtspersoon, die op grond van verordening 2081/92 gerechtigd is een geografische aanduiding te bezigen.

B

Na artikel 13 wordt een artikel ingevoegd, dat luidt:

Artikel 13a

1. De houder van een geografische aanduiding kan zijn recht handhaven jegens een ieder die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, een van de handelingen genoemd in artikel 13, eerste lid, van verordening 2081/92 verricht.

2. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk op het recht van de houder te maken, bevelen de diensten die worden gebruikt om die inbreuk te maken, te staken.

3. De voorzieningenrechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding tijdelijke voortzetting van de vermeende inbreuk op dit recht toestaan onder de voorwaarde dat zekerheid wordt gesteld voor vergoeding van de door de houder geleden schade. Onder dezelfde voorwaarden kan de rechter voortzetting van de dienstverlening door de tussenpersoon als bedoeld in het tweede lid toestaan.

4. Schadevergoeding kan slechts worden gevorderd van degene die de handelingen bewust verricht. Van bewust handelen is in elk geval sprake, indien de inbreuk is gepleegd nadat de betrokkene bij deurwaarders-exploot op de strijd tussen de handelingen en de geografische aanduiding is gewezen.

5. In passende gevallen kan de rechter de schadevergoeding vaststellen als een forfaitair bedrag.

6. In plaats van schadevergoeding kan worden gevorderd, dat de gedaagde veroordeeld wordt de door de inbreuk genoten winst af te dragen en dienaangaande rekening en verantwoording af te leggen; indien de rechter echter van oordeel is dat de omstandigheden van het geval geen aanleiding geven tot een dergelijke veroordeling, zal de rechter de gedaagde tot schadevergoeding kunnen veroordelen.

7. De houder van een geografische aanduiding kan de vorderingen tot schadevergoeding of het afdragen van winst ook namens of mede namens de overige houders van de desbetreffende geografische aanduiding instellen.

8. De houder van een geografische aanduiding heeft de bevoegdheid roerende zaken, waarmee een inbreuk op zijn recht wordt gemaakt, of materialen en werktuigen die voornamelijk zijn gebruikt bij de voortbrenging van die zaken als zijn eigendom op te eisen, dan wel onttrekking aan het verkeer, vernietiging of onbruikbaarmaking daarvan te vorderen.

Bij de beoordeling van de vordering wordt een afweging gemaakt tussen de ernst van de inbreuk en de gevorderde maatregelen alsmede de belangen van derden.

9. De bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering betreffende beslag en executie tot afgifte van roerende zaken, zijn van toepassing. Bij samenloop met een ander beslag, gaat degene die beslag heeft gelegd krachtens dit artikel voor.

10. De maatregelen bedoeld in het achtste en negende lid worden op kosten van de gedaagde uitgevoerd, tenzij bijzondere redenen dit beletten.

11. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt, bevelen al hetgeen aan laatstgenoemde bekend is omtrent de herkomst en distributiekanalen van de goederen of diensten die inbreuk maken, aan de houder van de geografische aanduiding mee te delen en alle daarop betrekking hebbende gegevens aan deze te verstrekken. Onder dezelfde voorwaarden kan dit bevel worden gegeven aan een derde die op commerciële schaal inbreukmakende goederen in zijn bezit heeft of gebruikt, die op commerciële schaal diensten verleent die bij de inbreuk worden gebruikt, of die door een van deze derden is aangewezen als zijnde betrokken bij de productie, fabricage of distributie van deze goederen of bij het verlenen van deze diensten. Deze derde kan zich verschonen van het verstrekken van informatie die bewijs zou vormen van deelname aan een inbreuk op een recht van intellectuele eigendom door hem zelf of door de andere in artikel 165, derde lid, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde personen.

12. De rechter kan op vordering van de houder van een geografische aanduiding gelasten dat op kosten van degene die inbreuk op diens recht heeft gemaakt passende maatregelen worden getroffen tot verspreiding van informatie over de uitspraak.

ARTIKEL VIII A

Indien het op 25 februari 2005 te Den Haag tot stand gekomen Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen) (Trb. 2005, 96), ingevolge artikel 6.2 van het verdrag in werking is getreden, wordt artikel I, onderdeel B, als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1019, wordt de zinsnede «de eenvormige Beneluxwet op de Merken, de eenvormige Beneluxwet inzake tekeningen en modellen» vervangen door: het Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen).

2. In artikel 1019g, onder a, wordt de zinsnede «artikel 13bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet op de Merken, artikel 14bis, tweede lid, eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen» vervangen door: de artikelen 2.22, tweede lid, en 3.18, tweede lid, Benelux-verdrag inzake de intellectuele eigendom (merken en tekeningen of modellen).

ARTIKEL IX

Deze wet is niet van toepassing op procedures waarvan de dagvaarding of het verzoekschrift vóór of op de dag van inwerkingtreding ervan is uitgebracht.

ARTIKEL X

Deze wet treedt in werking met ingang van de eerste dag van de tweede kalendermaand na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Vergaderjaar 2006–2007

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderproducten (Stb. 484), de Zaaizaaden plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn 2004/48/EG van het Europees parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele eigendomsrechten (PbEG L 195)

B¹

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE²

Vastgesteld 5 december 2006

Het voorbereidend onderzoek heeft de commissie aanleiding gegeven tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met veel belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij constateren met instemming, dat de processuele mogelijkheden tot ingrijpen bij grootschalige namaak en piraterij in een belangrijke mate zijn toegenomen. Zo vormen de meer uitgebreide mogelijkheden tot bewijsbeslag, de Einstweilige Verfügung, het verbod, gericht tot tussenpersonen wier diensten door derden worden gebruikt om inbreuk te maken op een auteursrecht, de tijdelijke voortzetting van een vermeende inbreuk onder de voorwaarde tot zekerheidsstelling voor schadevergoeding, die overigens op een forfaitair bedrag kan worden vastgesteld, effectieve middelen, die een duidelijke vergroting van de kansen op een succesvolle bestrijding van inbreuken zullen geven. Daarbij geldt, dat de aan het woord zijnde leden eveneens met instemming hebben geconstateerd, dat de minister bij nota van wijziging diverse correcties in het wetsvoorstel heeft aangebracht, die van grote betekenis zijn voor de aanvaardbaarheid van dit voorstel. Deze leden willen zich daarom beperken tot nog slechts een enkele vraag. De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Zij hebben nog enkele vragen.

¹ Hiermee vervalt het eerder onder letter B verschenen eindverslag.

² Samenstelling:

Leden: Holdijk (SGP), Wagemakers (CDA), Witteveen (PvdA), De Wolff (GL), Van de Beeten (CDA), voorzitter, Broekers-Knol (VVD), De Graaf (VVD), Kox (SP), Westerveld (PvdA), Engels (D66) en Franken (CDA).

Plv. leden: Schuurman (CU), Pruiksma (CDA), Jurgens (PvdA), Thissen (GL), Dölle (CDA), Rosenthal (VVD), Biermans (VVD), Vac. (SP), Tan (PvdA), Schuyer (D66) en Russell (CDA).

Kostenveroordeling

Het is de leden van de **CDA**-fractie gebleken, dat er inmiddels onduidelijkheid is ontstaan met betrekking tot de kostenveroordeling in intellectuele eigendomszaken. In het voorgestelde art. 1019 h Rv. is de mogelijkheid gegeven om van het in civiele procedures normaliter toegepaste tarievenstelsel af te wijken. Het artikel geeft aan, dat de in het ongelijk gestelde partij desgevorderd kan worden veroordeeld in redelijke en evenredige gerechtskosten en andere kosten ..., tenzij de billijkheid zich daartegen verzet. De minister geeft in de Memorie van Toelichting aan, dat de rechter tot een veroordeling in evenredige kosten moet komen, te toetsen aan de redelijkheid en billijkheid. In de Memorie van Toelichting wordt deze stelling uitgewerkt met enige voorbeelden, waarin een soort glijdende schaal wordt gehanteerd van een volledige kostenveroordeling wanneer het gaat om grootschalige namaak of piraterij tot een kostenveroordeling conform art. 237 e.v.Rv. wanneer sprake is van een inbreukmaker te goeder trouw en voor het tussengebied moet de rechter naar bewind van zaken handelen.

Strookt deze benadering wel met de strekking van art. 14 van de richtlijn (welk artikel overigens een op een is overgenomen in het reeds genoemde art. 1019 h Rv.) nu de minister er kennelijk van uit gaat, dat voor een kostenveroordeling de intentie van de inbreukmaker en de omvang en het karakter van de inbreuk een rol kunnen (of moeten?) spelen. (Vgl. hierover o.m. het artikel van D.J.G. Visser en A. Tsoutsanis in het NJB van 29 september 2006.) Welke (soorten van) kosten zouden volgens de minister bij de vaststelling van de kostenveroordeling in aanmerking moeten worden genomen om toch vooral een richtlijn conforme interpretatie te garanderen? Vallen hieronder als gerechtskosten alleen de kosten ter voorbereiding van de gedingstukken en ter instructie van de zaak? En vallen onder de «andere kosten die de in het gelijk gestelde partij heeft gemaakt» ook opinies van deskundigen en de kosten van octrooigemachtigden? Gaat de minister er van uit, dat al deze kosten – in beginsel – voor volledige vergoeding in aanmerking komen, zodat alleen de billijkheid als matigingsgrond kan worden gehanteerd?

Artikel 14 van Richtlijn 2004/48/EG van het Europees parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele eigendomsrechten verplicht tot een ruime proceskostenveroordeling van de verliezende partij. In het wetsvoorstel wordt deze bepaling geïmplementeerd door in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering art. 1019h op te nemen. Blijkens de memorie van toelichting (p.26) wordt in art. 1019h het toekennen van proceskosten gerelateerd aan intentie, omvang en karakter van de inbreuk. Die relatie is niet opgenomen in art. 14 van de Richtlijn, noch blijkt deze uit de strekking ervan. Is de in het wetsvoorstel gegeven uitleg, zoals blijkt uit de memorie van toelichting, wel richtlijnconform en wordt de bedoeling van de richtlijn erdoor niet verwaterd, zo vragen de leden van de **VVD**-fractie?

In het artikel in het Nederlands Juristenblad (nr. 34, 29 september 2006) van prof. mr. D.J.G. Visser en mr. A. Tsoutsanis «De volledige proceskostenveroordeling in IE-zaken» stellen de auteurs de vraag hoe moet worden omgegaan met de kostenveroordeling in een meeromvattende rechtszaak, waarvan een IE-inbreuk slechts een ondergeschikt deel uitmaakt. Moet in dat geval ook een volledige proceskostenveroordeling worden toegewezen of een proceskostenveroordeling naar rato van het IE-aandeel? De leden van de **VVD**-fractie zouden daarover graag de opvatting van de minister vernemen. De leden van de **VVD**-fractie zouden tevens graag van de minister vernemen welke «andere» kosten, bijvoorbeeld de kosten van een octrooigemachtigde, naast de proceskosten in

IE-zaken voor vergoeding in aanmerking komen en welke kosten om welke reden en op welke manier gematigd moeten worden.

Liquidatietarief

Naar de leden van de **VVD**-fractie begrepen hebben van de voorzitter van de commissie Burgerlijk Procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten, prof. mr. C.J.J.C. van Nispen, heeft de commissie IE van de Orde inmiddels het advies van de commissie Burgerlijk Procesrecht van de Orde overgenomen om een apart liquidatietarief in IE-zaken vast te stellen. Is een dergelijk tarief in overeenstemming met de richtlijn of is het wellicht daarmee in strijd?

De leden van de commissie zien met belangstelling de reactie van de minister tegemoet.

De voorzitter van de commissie,
Van de Beeten

De wnd. griffier van de commissie,
Van Dooren

Vergaderjaar 2006–2007

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaaden plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

C

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 9 februari 2007

Met genoegen heb ik kennis genomen van de reactie van de leden van de CDA- en VVD-fracties. Ik ben verheugd over de instemming met het wetsvoorstel die de leden van de CDA-fractie hebben geuit.

De leden van de CDA- en de VVD-fracties vragen nadere uitleg over de verhouding tussen artikel 14 van de richtlijn enerzijds en artikel 1019h Rv en de toelichting daarop anderzijds. De leden van de CDA-fractie onderkennen dat artikel 1019h een letterlijke weergave is van artikel 14. De leden van beide fracties vragen zich echter af of hetgeen in de memorie van toelichting bij dit artikel is opgemerkt, strookt met de strekking van artikel 14. Zij vragen welke kosten in aanmerking moeten worden genomen om een richtlijnconforme interpretatie te garanderen en wanneer er sprake kan zijn van matiging van die kosten.

Het geven van richtlijnconforme interpretaties is de taak van de rechter en uitleg van richtlijn is in laatste instantie voorbehouden aan het Hof van Justitie van de EG. Dat gezegd zijnde, kan in het verband van deze memorie van antwoord hierover het volgende opgemerkt worden. In de memorie van toelichting is aangegeven dat een veroordeling in de volledige kosten van de in het gelijk gestelde partij op grond van de billijkheid meer voor de hand ligt bij grootschalige namaak of piraterij dan in geval van een inbreukprocedure waarbij de inbreukmaker te goeder trouw was. Dit ligt besloten in de formulering van artikel 14 van de richtlijn, waarin sprake is van «als algemene regel», «redelijke en evenredige ... kosten» en «tenzij de billijkheid zich daartegen verzet». Deze formuleringen zijn juist opgenomen met het oog op een flexibele toepassing van de proceskostenveroordeling, waarbij rekening kan worden gehouden met de specifieke omstandigheden van de zaak, zoals – op basis van de billijkheid – de omvang van de inbreuk en de toerekenbaarheid van de inbreuk aan de gedaagde. De rechter zal dus nagaan wat in de voorliggende zaak

redelijke en evenredige kosten zijn en of er op grond van de billijkheid redenen zijn om niet de volledige kosten van de in het gelijk gestelde partij door de andere partij te laten dragen.

In gerechtelijke procedures over inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten wordt sinds de implementatietermijn is verlopen op 29 april 2006, op het punt van de kostenveroordeling een beroep gedaan op de noodzaak van richtlijnconforme interpretatie van de artikelen 237 en 239 Rv. Uit de daarop gevolgde jurisprudentie blijkt dat rechtbanken soms al gebruik maken van de met artikel 14 van de richtlijn beoogde flexibiliteit en rekening houden met de specifieke omstandigheden van de zaak. Die hoeven niet beperkt te zijn tot de aard en de omvang van de inbreuk. Zo werd ook rekening gehouden met de omstandigheid dat gedaagde te lang had gewacht met het staken van de inbreuk (Vzr. Rb. Almelo 7 juli 2006, rolNr. 06-131, Fridt/Life Fit Centre) en werd een inbreukmaker veroordeeld in de volledige advocaatkosten omdat hij het merk van eiser kende en niet op eerste sommatie de inbreuk had gestaakt (Vzr. Rb. Almelo 1 juni 2006, IER 2006, 61, Nederhose/Grolsch Hollandhose).

De door de leden van de CDA- en VVD-fracties genoemde kosten kunnen inderdaad onder artikel 1019h Rv in aanmerking genomen worden bij de vaststelling van de proceskostenveroordeling. De Commissie heeft in de toelichting in het voorstel voor de richtlijn (COM(2003) 46 def 2003/0024 (COM) d.d. 30 januari 2003, p. 26) aangegeven dat het gaat om «de gerechtskosten, de honoraria van de advocaat, alsmede de overige kosten die de partij die de zaak heeft gewonnen eventueel heeft gemaakt (bijvoorbeeld onderzoekskosten, deskundigenkosten)». Ten algemene zij hierover het volgende opgemerkt. Voor een deel zal het hier gaan om de kosten van advocaat, gemachtigden en deskundigen die tot voor kort – voordat er sinds 1 mei 2006 een beroep gedaan kon worden op richtlijnconforme interpretatie – in beginsel enkel konden worden vergoed op basis van artikel 6:96 BW: vermogensschade in de vorm van redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid en ter verkrijging van voldoening buiten rechte (artikel 6:96 lid 2 onder b en c BW). In de praktijk wordt bij artikel 6:96 BW een dubbele redelijkheidstoets toegepast: zowel de kosten zelf als de hoogte van die kosten moeten redelijk zijn. Het gaat hier, evenals bij artikel 1019h Rv, om reële kosten, niet om forfaitaire bedragen zoals bij artikel 237 e.v. Rv. Het belangrijkste verschil met de praktijk die gold vóór 1 mei 2006 is dat onder artikel 1019h Rv ook kosten van de advocaat, gemachtigden en deskundigen die niet onder artikel 6:96, tweede lid, onder b of c, BW vielen, gevorderd kunnen worden. Een ander belangrijk verschil is dat een vordering krachtens artikel 6:96 BW alleen kon worden ingesteld door de eisende partij, terwijl artikel 1019h Rv een ruimere proceskostenvergoeding voor de in het gelijk gestelde partij in het leven roept.

Meer in het bijzonder kan er over de door de Commissie in de toelichting genoemde kosten nog het volgende opgemerkt worden. Bij gerechtskosten (in de tekst van artikel 14 van de richtlijn staat in het Engels: legal costs, in het Duits: Prozesskosten, in het Frans: frais de justice) kan in elk geval gedacht worden aan de griffierechten maar ook, zoals de leden van de CDA-fractie opperen, aan de kosten van advocaat, gemachtigde en andere deskundigen ter voorbereiding van de gedingstukken en ter instructie van de zaak en aan de kosten van de dagvaarding (deurwaarder) en aan andere kosten die zijn bedoeld in de artikelen 237 tot en met 241 Rv. Uit jurisprudentie sinds 1 mei 2006 blijkt dat in sommige zaken toewijzing van de volledige kosten van de advocaat aan de verliezende partij ook inderdaad plaatsvindt. Tot de kosten van deskundigen behoren de door de leden van de beide fracties geopperde kosten van gemachtigden, zowel op het gebied van het octrooi-, als het merken- en het modellenrecht. Bij de onderzoekskosten kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de kosten van het achterhalen van de inbreukmaker door een bedrijfsrecherchebureau. In de jurisprudentie zal verder uitkristalliseren welke

kosten voor vergoeding in aanmerking komen en in hoeverre er wordt gematigd. Ook hier zullen de aard en omvang van de inbreuk en de omstandigheden van het geval van invloed kunnen zijn, aangezien artikel 14 van de richtlijn en artikel 1019h Rv spreken over «redelijke en evenredige (...) kosten».

De leden van de VVD-fractie verwijzen naar het artikel van prof. mr. D. J. G. Visser en mr. A. Tsoutsanis, «De volledige proceskostenveroordeling in IE-zaken» in NJB 2006, nr. 34, en vragen wat de mening van de minister is over de door deze auteurs aangesneden kwestie van de kostenveroordeling in een zaak waarvan een inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht slechts een ondergeschikt deel uitmaakt. Kosten die specifiek op de inbreuk op een intellectueel-eigendomsrecht betrekking hebben, zoals die van gemachtigden, zullen voor vergoeding in aanmerking kunnen komen volgens het regime van artikel 1019h Rv. Maar voor de overige kosten ter voorbereiding van de zaak, zoals die voor de voorbereiding van de processtukken, waarbij het aandeel van de inbreuk wellicht lastig is vast te stellen, is moeilijk een algemene regel te geven. De rechter zal met inachtneming van de concrete omstandigheden van het geval en de criteria van artikel 1019h Rv moeten uitmaken welk gewicht toekomt aan het op de inbreuk gebaseerde deel van de vordering ten opzichte van de gehele zaak en welk aandeel van de kosten dienovereenkomstig met toepassing van artikel 1019h voor vergoeding in aanmerking komt.

Ten slotte verwijzen de leden van de VVD-fractie naar het advies van de Commissie Burgerlijk Procesrecht van de Nederlandse Orde van Advocaten om een liquidatietarief in IE-zaken vast te stellen. De aan het woord zijnde leden vragen of dit in overeenstemming met de richtlijn is. Het liquidatietarief aan de hand waarvan de vergoeding voor de rechtsbijstand in civielrechtelijke procedures wordt berekend, is door de rechterlijke macht (Raad voor de Rechtspraak) vastgesteld in overleg met de advocatuur (Nederlandse Orde van Advocaten, NOvA). Gezien de wijziging in de regels op het gebied van de proceskostenveroordeling heeft een commissie binnen de NOvA een advies geformuleerd waarin wordt voorgesteld om een apart liquidatietarief vast te stellen voor intellectuele-eigendomszaken. Het advies luidt, samengevat, om in geval van flagrante inbreuk of een manifest ongegronde eis uit te gaan van vergoeding van de werkelijke kosten (inclusief die van gemachtigden), tenzij de billijkheid zich daartegen verzet. In andere gevallen wordt uitgegaan van een forfaitaire vergoeding van de proceskosten, in kort geding conform het maximum van € 9 475 en in bodemprocedures conform tarief VIII (zaken van een geldswaarde boven € 1 000 000), tenzij het belang en de aard van de zaak een lager bedrag indiceren. Het liquidatietarief heeft betrekking op het maximeren van het salaris van de advocaat en procureur. Volgens de inleiding op het advies van de NOvA is handhaving van een liquidatietarief ingegeven door de wens dat de advocaat zijn cliënt «met enige betrouwbaarheid» moet kunnen voorlichten over het reële procesrisico van zijn zaak en de wens «het risico van – al dan niet vermeende – rechterlijke willekeur zo klein mogelijk te maken». Het bij voorbaat, zonder enige nadere normering abstraheren van de werkelijke kosten en maximeren van een van de belangrijkste kostenposten voor alle zaken die geen «flagrante inbreuk zoals evidente namaak of piraterij» zijn, is naar mijn oordeel echter niet in overeenstemming met de letter en de geest van de richtlijn. Zoals blijkt uit de jurisprudentie die hiervoor naar aanleiding van de eerste vraag van de leden van de fracties van CDA en VVD is beschreven, neemt de rechter alle omstandigheden van het geval mee in zijn beoordeling. De aard van de inbreuk – al dan niet flagrant – is dus niet het enige criterium. Overigens is het de vraag of het voorgestelde liquidatietarief afdoende is om de cliënt te infor-

meren over het reële procesrisico. Weliswaar vormen de kosten van de advocaat een omvangrijke kostenpost, er kunnen nog diverse andere kosten in de veroordeling worden meegenomen, waarover de advocaat zijn cliënt niet van tevoren kan inlichten. Zo zal hij niet weten of en zo ja voor welk bedrag er door de wederpartij ten behoeve van de gerechtelijke procedure gemachtigden en onderzoekers zijn of worden ingeschakeld. Die horen nu niet bij de proceskosten zoals ze in artikel 237 e.v. Rv zijn bedoeld, ze vallen niet onder de kosten van deskundigen, want daaronder worden slechts de deskundigen begrepen die krachtens artikel 194 e.v. Rv zijn benoemd, en vallen evenmin onder het liquidatietarief. Met name in octrooizaken kunnen juist deze kosten omvangrijk zijn.

Een eenvoudiger – en wellicht doelmatiger – oplossing voor het door de NOvA gesignaleerde probleem zou kunnen zijn dat partijen desgewenst onderling afspreken dat ze zich in de desbetreffende zaak binden aan de regels van artikel 237 e.v. Rv en aan het huidige liquidatietarief en geen beroep zullen doen op artikel 1019h Rv. Regels van proceskostenveroordeling zijn niet van openbare orde en partijen kunnen er bij overeenkomst van afwijken. Doorgaans zal aan een dagvaarding, een sommatie tot staking van de inbreuk voorafgaan en vervolgens zal er tussen de advocaten van partijen vaak onderhandeld worden om buiten rechte tot overeenstemming te komen. Voor het geval dat dit niet tot resultaat leidt en de rechter alsnog wordt ingeschakeld, kunnen partijen een afspraak maken over de proceskostenveroordeling.

De Raad voor de Rechtspraak stelt momenteel een werkgroep samen die zich zal buigen over het advies van de NOvA over het liquidatietarief. Deze werkgroep zal bezien of binnen de marges van de EU-richtlijn een aanwijzing opgesteld kan worden waarbij zowel partijen als de rechter enig houvast wordt geboden bij het bepalen van de kosten waarin de in het ongelijk gestelde partij veroordeeld wordt.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Vergaderjaar 2006–2007

30 392

Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195)

D

EINDVERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE¹
Vastgesteld 27 februari 2007

Na kennisneming van de memorie van antwoord acht de commissie de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van de Beeten

De griffier van de commissie,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Leden: Holdijk (SGP), Wagemakers (CDA), Witteveen (PvdA), De Wolff (GL), Van de Beeten (CDA), (voorzitter), Broekers-Knol (VVD), De Graaf (VVD), Ruers (SP), Westerveld (PvdA), Engels (D66) en Franken (CDA).
Plv. leden: Schuurman (CU), Pruiksma (CDA), Jurgens (PvdA), Minderman (GL), Dolle (CDA), Rosenthal (VVD), Biermans (VVD), Kox (SP), Tan (PvdA), Schuyer (D66) en Russell (CDA).

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels over inbewaringneming en instelling van een vordering tot teruggave van cultuurgoederen afkomstig uit een tijdens een gewapend conflict bezet gebied (Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied) (30165);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek teneinde een bijdrage te leveren aan het voorkomen van het gebruik van geestelijk of lichamelijk geweld jegens of van enige andere vernederende behandeling van kinderen in de verzorging en opvoeding (30316);**

- **het wetsvoorstel Aanpassing van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Auteurswet 1912, de Wet op de naburige rechten, de Databankwet, de Handelsnaamwet, de Wet van 28 oktober 1987, houdende regelen inzake de bescherming van oorspronkelijke topografieën van halfgeleiderprodukten (Stb. 484), de Zaaizaad- en plantgoedwet 2005 en de Landbouwkwaliteitswet ter uitvoering van Richtlijn nr. 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten (PbEG L 195) (30392).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie van het CDA heb ik de heer J. de Graaf aangewezen als lid van de commissies voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking en Onderwijs en als plaatsvervangend lid van de commissies voor Financiën, Economische Zaken en Volksgezondheid, Welzijn en Sport in de bestaande vacatures.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van enkele wetten in verband met de inwerkingtreding van de Zorgverzekeringswet (30903).**

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van harte welkom in dit huis. Aangezien het de eerste keer is dat beide bewindspersonen hier aanwezig zijn, maak ik van de gelegenheid gebruik om hen van ganser harte te feliciteren met hun benoeming en hen de benodigde wijsheid toe te wensen.

Aangezien het onderhavige wetsvoorstel de tegemoetkoming in de ziektekosten voor onder anderen de leden van beide Kamers wijzigt, dient het wetsvoorstel overeenkomstig artikel 63 van de Grondwet met ten minste twee derde van het aantal uitgebrachte stemmen te worden aanvaard.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit wetsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Waterschapswet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren in verband met de modernisering en vereenvoudiging van de bestuurlijke structuur en de financieringsstructuur van waterschappen (Wet modernisering waterschapsbestel) (30601).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Bierman-Beukema toe Water** (VVD):

Voorzitter. Namens de VVD-fractie wil ik de staatssecretaris van harte geluk wensen. Ik begrijp dat zij vandaag ook zal spreken namens haar collega van Financiën.

Het is goed dat dit wetsvoorstel, dat met algemene stemmen door de Tweede Kamer is aangenomen, zo kort na de beëindiging van dit nieuwe kabinet behandeld wordt. Wij zijn van verschillende kanten benaderd door direct betrokkenen, die ons wezen op alle zaken die nog geregeld moeten worden vóór dit wetsvoorstel op 1 januari in werking kan treden en vóór de waterschapsverkiezingen gehouden zouden kunnen worden in het najaar van 2008. Uitvoeringsaspecten moeten bij AMvB geregeld worden en de provinciale waterschapsreglementen moeten worden aangepast, evenals de belastingverordeningen van de waterschappen zelf. Kortom, de tijd dringt.

Het is verleidelijk om onder de noemer "modernisering waterschapsbestel" een principiële discussie te entameren over ons middenbestuur en de plaats van waterschappen in dat middenbestuur. Mijn fractie zal die verleiding weerstaan in het besef dat die discussie vermoedelijk wel weer eens gevoerd zal worden, maar nu nadrukkelijk niet aan de orde is.

De bestuurlijke slagkracht van waterschappen is de laatste jaren vergroot door aanzienlijke vermindering van het aantal waterschappen, tot 26 in 2005, en daarmee de vermindering van het aantal bestuurders. Daarnaast hebben de waterschappen zich in snel tempo moeten aanpassen aan hun all-in takenpakket. Er is dus al bijzonder veel gebeurd en mijn fractie heeft waardering voor de voortvarendheid waarmee de sector, maar ook de provincies en de voorgangers van deze staatssecretaris zich van die taak gekweten hebben.

Dat neemt niet weg dat het noodzakelijk is geworden om de Waterschapswet uit 1991 op een aantal punten te wijzigen en geconstateerde knelpunten op te lossen. De waterschappen blijven als eigenstandige openbare lichamen bestaan, zo besloot de regering in haar standpunt naar aanleiding van het ibo-rapport in 2004. De Tweede Kamer ging hiermee akkoord. Wij realiseren ons dat ook de Waterwet en de Wet gemeentelijk watertaken in procedure zijn en raakvlakken vertonen met dit wetsvoorstel.

In het ibo-rapport wordt geconstateerd dat de huidige financieringsstructuren van het waterbeheer zich kenmerken door complexiteit en beperkte transparantie. Waterbeheer wordt bekostigd via een aantal heffingen met elk een eigen, soms erg ingewikkelde, grondslag. Dat leidt tot de relatief hoge perceptiekosten van 230 mln. per jaar, volgens het ibo. De wateropgaven uit het Nationaal Bestuursakkoord Water leiden naar verwachting tot een extra lastenstijging van gemiddeld 2% tot 3%